

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Matiye

Mapħooċ ma etatele

O Simo Elaa ya Matiye tomozwqa ndōngō iinnej
ya Simo Elaa bo waeyimolaka Malako.

Kasi Simo Elaa ya Matiye embi kula kyēsene
na b̄wixye na Simo eyaaka Malako.

O Simo ya Matiye tomozwqa mapħooċ mama:

- Matiye 1-2: Bankoċċa ba Yesu na ibotama se
- Matiye 3.1-12: Mateya ma Yoane Moħbatise
- Matiye 3.13-4.11: Ibatisama na imekama sa
Yesu
- Matiye 4.12-18.35: Etoma ya Yesu o Galileya
- Matiye 19.1-20.34: Yesu amani o Galileya
akyę o Yelusaleme
- Matiye 21.1-27.66: Pəso ya Yesu eya suka o
Yelusaleme
- Matiye 28.1-20: Iakwa sa Yesu na iwēnene se
na b̄aekosi

Simo Elaa ya Matiye, kyeweninya obokye
Yesu ali Mokonzi oo yelesi bato b̄ee bokonzi pha
Nwaphongo. Ambi kula baa na Moteye oo baphha
mateya masengyesi na b̄ee pho b̄abee manzoka
oka bato baso.

*Bankoċċa ba Yesu
(Luka 3.23-38)*

1 Kyeka mankombo ma bankoko ba Yesu-Klisto: Yesu ali nkoko wa Davidi, na nkoko wa Abalayama.

2-11 Abalayama aboti Izake,
 Izake aboti Yakobo,
 Yakobo aboti Yuda na banaa nyango,
 Yuda aboti Pelesi na Zala nyango wa bée
 Tamala,
 Pelesi aboti Esilone,
 Esilone aboti Lama,
 Lama aboti Aminadaba,
 Aminadaba aboti Nasone,
 Nasone aboti Salamani,
 Salamani aboti Boaze (nyango yabaka Laabfa),
 Boaze aboti Obede (nyango yabaka Luta),
 Obede aboti Yese,
 Yese aboti mokonzi Davidi,
 Davidi aboti Salomo (nyango yabaka Ƞwasi
 owa zalaka phanza na Uliya),
 Salomo aboti Loboama,
 Loboama aboti Abiya,
 Abiya aboti Asa,
 Asa aboti Yozafa,
 Yozafa aboti Yolama,
 Yolama aboti Azaliya,
 Azaliya aboti Yotama,
 Yotama aboti Akaza,
 Akaza aboti Ezekiya,
 Ezekiya aboti Manase,
 Manase aboti Amona,
 Amona aboti Yosiya,
 Yosiya aboti Yoyakime na banaa nyango
 imbele saakyekye bée na bato ba Isalayele
 o boombo pha Babilone.

12-16 O sima ya bokyεkye na bato ba Isalayεlε o boombo o Babilone,
 Yoyakime aboti Salitiyεlε,
 Salitiyεlε aboti Zolobabεlε,
 Zolobabεlε aboti Abiudi,
 Abiudi aboti Eliyakime,
 Eliyakime aboti Azolo,
 Azolo aboti Sadoke,
 Sadoke aboti Akimi,
 Akimi aboti Eliudi,
 Eliudi aboti Eleyaza,
 Eleyaza aboti Matane,
 Matane aboti Yakobo,
 Yakobo aboti Zozefu,
 Zozefu moloo wa Maliya nyango wa Yesu,
 okobangye bέε Masiya.

17 Tata oka Abalayama nōnō oka Davidi wali
 ba yoo iko mbuka bane. Uta oka Davidi nōnō
 wakyende bέε na bato ba Isalayεlε o boombo o
 Babilone, walekana ba yoo iko mbuka bane. Na o
 itata imbele sasina tee nōnō o ibotama sa Masiya,
 walekana ba yoo iko mbuka bane me.

Ibotama sa Yesu
(Luka 2.1-7)

18 Ibotama sa Yesu Masiya sabaka bōbo:
 Nyango Maliya abaka ɳwaŋwasi owa lukaka
 Zozefu ilonga, kasi waabā bέε naino sa
 bobutwakye o ingambi sɔnɔsɔ, Maliya aesi
 ya ekama na nwiya ɳwa Bolōbo Bosanto.

19 Moloo nyε Zozefu abaka moto wa bōsembo,
 taikaka zinga imosambola o miyo ma bato, amba
 ya kana imolεε obokye bato saeba.

20 Wa baka yo kaumunya baabona, anzelu mōnōmō wa Nkolo amba motōkōlēlē o ndōtō, amba ya wō nē obokye: «Zozefu, nkōkō wa Davidi, saila ilonga Maliya, phō ibu siili nē, siuti na mwiya ḥwa Bōlōbō.

21 Amobota ḥwana wa lele, waa molaa nkombo Yesu. Eli yo moto owa mobikya bato bēē na masumu ma bē.

22 Mapħoo masō maamana makyelama phō ya ikokya yaawō Nkolo na tunekō ḥwa moimosi we obokye:

23 «Ngōndo mōnōmō amoekama, amobota ḥwana wa lele, baamolaa nkombo Emanuel.» Nkombo mē kyelukye iwō obokye: «Ijwaphongo ali na banga elele uċonuċi.»

24 Waa umwa Zozefu, ambakyela nde bo wamowəlekye anzelu wa Nkolo, nōnō wa longa yo Maliya.

25 Kasi taika angana nē nōnō waabota yo ḥwana we, emba Zozefu amba laa ḥwana mē nkombo ya Yesu.

2

Bato ba malondo baesi ya kyeka Yesu

1 Yesu abotamaka o Betelēmē ya Yuda, imbelē saa baka Elode mokonzi. Nkōlō mē, banganga baakyekye banyasēsi, bautaka biitōkōlō munyelē. Bamba ya koma o Yelusalēmē.

2 Bamba ya tuna bēē kye: «Ijwana outi bēē ibota, mokonzi ḥwa bayuda, ali bi? Towenekyi nyasēsi we atōkōsi biiye munyelē, emba toesi ya mokumbela.»

3 Waa oka mokonzi Elode simo መኑስ, ndondo yamba baa ነና, na bato ቫሱ በየልሆነም.

4 Amba ya banga bakonzi ba banganga ba ንዋወቻ እና bateye በማብሩ, amb a ya batuna elele'ye esengyesi Masiya ibotama.

5 Bamba mobuyisa ዝኑስ kye: «O ቤተለም የየዚ. Pho moimosi wa ንዋወቻ akoma ዝዕዕ:

6 “Ka ወና, ቤተለም, mokyisi እንደ የየዚ, toli እንደ የየዚ pha o nkyisi ya የየዚ. Pho mokonzi munene owa mokanba bato banga Isalayelē, amouta oka ya ወና.”»

7 Emba Elode amba ya banga bato በማሎኖ miibombo pho bamoimole imbele sa ተከራክር ነያሰሰ መ.

8 Sima amba ya batoma o ቤተለም, amba ya ወና እና obokye: «Kуэнде okye mituna na መው እና መው pho ya እንደ, bo omoweni, oya nzimola pho na nga na kye mokumbela.»

9 Waa oka ዝኑስ munok እንደ mokonzi, bamba ya kyende. Bamba ya wene nyasessi owa wenekye ዝኑስ phanza o mbale ekyetokkol ሙንይኤል, kakye o boo pha ዝኑ. Waakoma nyasessi me o ikolo sa ele eeli እንደ, nyasessi me amba kye teme.

10 Bamba tonda na nkyisa waa wene ዝኑስ nyasessi me atemi.

11 Baesi ya nyel o ingambi, baweni እንደ na nyango Maliya. Bamba kusama pho ya imokumbela, bamba ya ingola bayombo ዝኑ, bamba mophes makabo mama: Wolo, mpaka na

mauta ma milε.* ¹² Sima Nwaphongo amba ya bawɔlε o ndɔtɔ obokye bέε sakula butwa yaaka Elode. Emba bamba ya butwa o mokyisi ηwa bέε mi nzela esuu.

Zozefu, Maliya, na ηwana Yesu baloti o Ezipito

¹³ Waabutwa baa malondo, o sima, anzelu wa Nkolo mɔnɔmɔ amba yelela Zozefu o ndɔtɔ, amba ya wɔ ne yokye: «Langwa, kpa ηwana na nyango, lota o Ezipito, ikala omɔ nɔnɔ waamowɔ nga na wε obokye oya butwa. Phɔ Elode amoluka ηwana phɔ ya imoboma.»

¹⁴ Nde na muna mokɔlɔ, Zozefu aesi ya tεmε, akpe ηwana na nyango, amba yakye mibomba o Ezipito.

¹⁵ Abaka omɔ nɔnɔ waawa Elode. Mapħɔɔ mamana makyelama phɔ ya ikokya mapħɔɔ maawɔkɔ Nwaphongo o munɔkɔ ηwa moimosi wε obokye: «Nabangyi ηwana wa nga obokye amane o Ezipito.»

Elode abomi bana baakyiky

¹⁶ Waawεnε Elode obokye baamalondo bamokose, aokaka yɔɔ ekusi. Amba ya toma batuluku o Betelεmε na o nkyisi yaa mambale, bəbome bana ba bampele basɔ baali sakokya mbula ibale. Amekaka babona phɔ atangaka nkɔlɔ yaalekanaka tata waawεnεkyε baamalondo nyasεesi.

¹⁷ Mapħɔɔ masɔ mamana makyelama bo wawɔkɔ moimosi Yilimiya obokye:

¹⁸ «Baokyi ilela siute o Lama,

* **2:11 2.11** Mauta mε mali ndokolo ngola ekyeingye bέε bolekyele.

malelo na imiima sa ngɔngɔ.
 Eli Layele kalele bana ñe,
 taazingye obokye bamobɔndɔ phɔ bana ñé
 bawe.»

Zozefu, Maliya na ɳwana Yesu bamani o Ezipito

¹⁹ O sima ya iwaa sa Elode, anzelu wa Nkolo amba yeleta Zozefu o ndɔtɔ o Ezipito.

²⁰ Amba ya wɔ ne yokye: «Tɛmɛ, kpa ɳwana na nyango, butwa o Isalayɛlɛ, phɔ baalukaka iboma ɳwana bawe.»

²¹ Zozefu amba ya tɛmɛ, aesi ya kpa ɳwana na nyango, amba ya butwa o Isalayɛlɛ.

²² Kasi waaoka Zozefu obokye Arkelaus abuto mokonzi ɳwa Yuda o elele ya ango Elode, amba lota ibutwa omɔ. Nwaphongo amba kula moteya o ndɔtɔ ndengye ekokyи yo ikyela, amba ya kyɛnde o mokyisi ɳwa Galileya.

²³ Amba ya kye zala o Nazalɛtɛ. Mapħoɔ mamana makyelama phɔ ya ikokya mapħoɔ maawɔkɔ baimosi ba Nwaphongo obokye: «Baamobanga moto wa Nazalɛtɛ.»

3

Mateya ma Yoane Mοbatise

(Malako 1.1-8; Luka 3.1-18; Yoane 1.19-28)

¹ Sima ya mambula, Yoane Mοbatise akyɛkye o bokye pha Yuda, akyɛkye miteya bobo:

² «Bongola mandondo, phɔ bokonzi pha ikolo bokomi phɛnɛphɛ.»

³ Yoane, eli yo moto owa wɔkɔ moimosi Isaya phɔ yɛ obokye:

«Moto mɔnɔmɔ kaanjwane onte ya bokye yokye:
Nkolo kalukye iyaa: Omoɔɔngyisa nzela,
tutola banaa manzela maakyikyi yɔɔ!»

⁴ Yoane abaka kalate etobu eya kyela bɛɛs na nkungye ya nyama na nkombo shamo, na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi, abaka kaze nde ntete na maboo.

⁵ Bato ba Yelusalemɛ na bato basɔ ba Yuda na baa mokyisi mooli phɛnɛphɛ na ebale ya Yaladɛnɛ, babaka bakyɛ oka yɛ.

⁶ Baimolaka masumu ma bɛɛs o boo pha bato basɔ, Yoane abaka kababatisa o ebale ya Yaladɛnɛ.

⁷ Waawenɛ Yoane obokye Bafalisayi na Basadukayi baikye baye oka yɛ phɔ ababatisa, amba tata ibawɔlɛ bɔbɔ: «Bɛɛ ibota sa nzɔɔ, oephe malondo ma ilota yɔɔ ya Nwaphongo ekye ye nza?

⁸ Wɛninya na bikyela obokye obongosi motema.

⁹ Lɛ imiwɔlɛ obokye: “Ekpele yɔɔcɔ yɛ ete lokyele, phɔ Abalayama ali nkɔkɔ wa banga.” Phɔ naewɔlɛ ngakye, Nwaphongo akokyi ibuya mabanga mama bana ba Abalayama.

¹⁰ Bambo bɔngye ikoko phɔ ya ikpɛtɛ nkanga ya nzete; ŋwete munsɔ mote mobote mbuma ndaa, baamokpɛtɛ, bamba movaka o nweya.

¹¹ Nga, naebatisa na maa phɔ ya iwɛninya obokye obongosi motema, ka ookoye o sima ya nga, amoebatisa na Bolɔbɔ Bosanto na ná ŋwenya. Yo andekyi na mwiya, sikyilongobana na phɔ ya imumanya bikoto.

¹² Aphisi enyengyele o mañokɔ phɔ ya ikabola mbuma na nkata. Amobomba mbuma o bompende, kasi amotumba nkata o njwenya moote moozime.»

*Ibatisama sa Yesu
(Malako 1.9-11; Luka 3.21-22)*

¹³ Mokɔlɔ mɔnɔmɔ Yesu autaka o Galileya aesi o Yaladene, amba ya koma ooli Yoane phɔ abatisame.

¹⁴ Kasi Yoane amba lε, yokye: «Eli nde wε moto okokakyi imbatisa, emba kombe kula yaa oka nga ndengye'ye?»

¹⁵ Kasi Yesu amba ya mobuyisela yokye: «Anola obokye wataa baa babona phɔ ya uñwañwa eye. Phɔ tosengyesi ikokya maphɔɔ masɔ mazingaka Nwaphongo.» Emba Yoane amba ya anola.

¹⁶ Waunva Yesu izwa batisimo, amba abwa o maa. Nde mina wamɔ, ikolo samba ingwa, amba wene Bolɔbɔ pha Nwaphongo boute ndokolo inkoto-njwenya siesi yauta mi yo.

¹⁷ Nwesi mɔnɔmɔ njwamba uta o ikolo mowɔ obokye: «Oyo ali Nwana wa nga wa lozingo; nasepesi ne na boikye.»

4

*Zabulu amekyi Yesu
(Malako 1.12-13; Luka 4.1-13)*

¹ Boñelε Bolɔbɔ amba ya kamba Yesu o bokye phɔ Zabulu amumekye.

² Omɔɔ, Yesu akyelaka nkɔlɔ mako mane mobimba sazaa, emba Yesu amba ya oka nzala.

³ Zabulu amba ya wali yo, amba ya wɔ nε yokye: «Bo oli Nwana wa Nwaphongo, wɔ na mabanga mama ma butwe mapa.»

⁴ Kasi Yesu amba ya mobuyisa yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: "Moto eta bikye nde na mapa, kasi na maphɔɔ masɔ maa wɔ Nwaphongo."»

⁵ Emba Zabulu amba kye nε nɔnɔ o Yelusalɛmɛ, mokyisi mosantu, akyε moteyε o sɔŋyε ya Tempelo,

⁶ amba ya wɔ nε yokye: «Bo oli ηwana wa Nwaphongo, omikumbya o se; phɔ o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: "Nwaphongo amoetomela banze βε, ba moetamba phɔ ekolo ya wε yango sazuma mi ibanga."»

⁷ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: "Sameka Nwaphongo Nkolo ya wε."»

⁸ Zabulu amba kula kyɛndε nε o ikolo sa ngomba aanda, amba moteya makonzi masɔ maa se ná ngambo ya mango.

⁹ Amba ya wɔ nε yokye: «Namoephε isɔ miina bo onkusamesi phɔ ya inkumisa.»

¹⁰ Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Molemba, mana wawa! Phɔ o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: "Wamokumisa nde Nwaphongo Nkolo ya wε, wamba na kyelela nde yo, moto mosuu phe."»

¹¹ Bobεlε Zabulu amba ya mana wali Yesu. Emba banze bamba yaa waali Yesu, bamba tata imokyelela.

*Yesu atati etoma yε o Galileya
(Malako 1.14-15; Luka 4.14-15)*

12 Waa oka Yesu obokye baakye Yoane o bɔlɔkɔ, amba kye o Galileya.

13 Amani o Nazalεtε, kasi amba kye zala o Kapalanauma, mokyisi mooli o mokukulu ɳwa ebale ya Galileya, o manyetε ma Zabulɔni na Nefetali.

14 Wakyalama ɓaabona phɔ ya ikokya mapħoo maawɔkɔ moimosi Isaya obokye:

15 «Manyetε ma Zabulɔni na ma Nefetali,
mopha ɳwa ebale eenεnε,
o mbale eyɔkɔ ya Yaladεnε.

Galileya mokyisi ɳwa bato bate bali Bayuda!

16 Bε, bato ɓaabakyi o enzɔmbi ɓawenι
munyelε ɳwaa phelε!

Baabakyi o enzɔmbi ya mokyisi ɳwa bawe,
munyelε mobatɔkɔlesi!»

17 Uta imbelε me, Yesu abuto iteya bobo: «Bon-gola motema, phɔ bokonzi pha Nwaphongo bokomi phεnεphε!»

*Yesu abangyi baekosi bane
(Malako 1.16-20; Luka 5.1-11)*

18 Yesu abaka kakye mitambula o mokukulu ɳwa ebale ya Galileya, amba ya wεnε baɔsi ba swe babale, bola na mosii, Simo okobangye bεs Petelo, na Andele ɳwana wa nyango, babaka bavakte bondendi.

19 Yesu amba ya wɔ na bεs yokye: «Imbengye!
Namoebuya balukyi ba bato.»

20 Mbala yɔnɔyɔ, baikyi mandendi ma bε, babengyi Yesu.

21 Waamana Yesu wamɔ, akuli wene bato baabale, bola na mosii, Zake na Yoane, bana ba Zebede. Babaka o vato na ango wa béeze Zebede baabongya mandendi. Yesu amba ya baabanga.

22 Mbala yonoyɔ, baikyi ika vato na ango wa béeze, baabengyi Yesu.

Yesu kateya, kambe na bikya bato

23 Yesu atambulaka o Galileya mobimba; kakyɛ miteya o mangambi ma makyita, kakyɛ mimola Simo Elaa ya bokonzi pha Nwaphongo na ikyemibikya bato na malɔsi ma béeze masɔ, na bilemɛ ba béeze bisɔ.

24 Ngambo ye ya tambulaka o manyetɛ ma Siri mobimba, bamba moyelela na bato basɔ baabaka na malɔsi ndengye na ndengye na baabaka na matungyisi ndengye na ndengye; na baabaka na malɔbɔ mabe na baamaphukuluku ná bituku. Yesu amba ya babikya.

25 Bato baikye bamobengaka; bautaka o Galileya, o Dekapolis, o Yelusaləmɛ, o Yuda na o mokyisi mooli o mophia moyoko ɲwa Yaladənɛ.

5

Yesu kateya o ikolo sa ngomba

1 Waawene Yesu bato baikye wamɔ, aesi ya baa o ikolo sa ngomba, akyɛ zala. Baekosi béeze bamba ya susinya phenephɛ ne, **2** amba tata ibateya bobo:

Yaakolo nkyisa (Luka 6.20-23)

3 «Nkyisa ili na baamiebɛ obokye bali bakayee o mandondo,

phɔ̄ bokonzi pha ikolo boli phɔ̄ ya ßε!

⁴ Nkyisa ili na baalele,
phɔ̄ Nwaphongo aaßabɔ̄ndɔ̄.

⁵ Nkyisa ili na baate ßali na tɔ̄kɔ̄,
ßεé bamozwa mokyisi ñwa lakyela Nwaphongo
bato.

⁶ Nkyisa ili na baali na phowa ya ikyela bolaa,
phɔ̄ Nwaphongo amokokya phowa ya ßε.

⁷ Nkyisa ili na baaokye bato ngɔ̄ngɔ̄,
phɔ̄ Nwaphongo abaoka na ßεé ngɔ̄ngɔ̄.

⁸ Nkyisa ili na baali na mandondo maakunywa,
phɔ̄ bamowené Nwaphongo.

⁹ Nkyisa ili na baakyemiambya ßose,
phɔ̄ Nwaphongo aaßabanga ßana ßε.

¹⁰ Nkyisa ili na baanyɔ̄kɔ̄mɔ̄ phɔ̄ bakyele bolaa,
phɔ̄ bokonzi pha ikolo boli phɔ̄ ya ßε.

¹¹ Nkyisa ili na ßεé bo bato baetole,
baenyɔ̄kɔ̄lo bambe na ewɔ̄lɛ maphɔ̄o masɔ̄
maabé phɔ̄ ßεé konzanole.

¹² Kumba, ba na nkyisa,
phɔ̄ mbano enené kyeeziya o ikolo.

Phɔ̄ banyɔ̄kɔ̄lɔ̄kɔ̄ baimosi ba Nwaphongo
baabaka phanza nde bomɔ̄.»

Mokpa na Tala

(Malako 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ «Bèé oli mokpa ñwa mokyisi. Ka bo
mokpa mumani vale, bamokula mobuya vale
ndengye'ye? Temokuli ba na tina, baamovaka
o nze, bato baamokyita.

¹⁴ Bèé oli saa ya mokyisi, mokyisi
ñwaatongama o ikolo sa ngomba temokokyi
ibombama.

15 Tebaalosa tala phɔ ya iekukya na katini, kasi baeteyε o ikolo sa mesa phɔ eweninya bato baso baali o ingambi.

16 Yango mēna, osengyesi ilola o boo pha bato ndokolo tala phɔ bawenε bolaa bookyele bɛɛ, emba baambe kumbela Ango wa bɛɛ ooli o ikolo.»

Mateya phɔ ya mibeko

17 «Saumunya obokye nga naya phɔ ya imanya mobeko ɲwa Mose na mateya ma baimosi ɓa Nwaphongo. Siika yaa phɔ ya imanya kasi phɔ ya ikokya.

18 Eli phεlε, na wɔ na bɛɛ, tee nɔnɔ wamumana ikolo na muse, ete bamanya lowɔɔ lɔnɔlɔ o mibeko, ebe na ɲwana itanga o mookiyiki owakoma bée omɔɔ ete baamumanya.

19 Yango mēna, na nza na nza okomanya nɔnɔ ɲwana mobeko o mokyikyi, kambe nateya bato basuu bakyele bɔmɔ, amoba moto wa mbomela o bokonzi pha ikolo. Ka iyo nzaa ookokumole mibeko kambe na teya bato basuu obokye bakyele bɔmɔ, amoba moto wa boo o bokonzi pha ikolo.

20 Na wɔ na bɛɛ, luka ikumola Nwaphongo ileka bookomokumole bateye ɓa mibeko na Bafalisayi, bo phe, otoonyɔlɔ o bokonzi pha ikolo.»

Mateya phɔ ya yɔɔ

21 «Waunva oka ewɔlε ya bankɔkɔ kyewɔ bɔbɔ: “Sa boma moto; moto ooɓomi moto, bateni ɓa malombe baamosambisa.”

22 Kasi nga na wɔ na bɛɛs ɓobo: Moto munsɔ ookyesi nwɛbi yɔ, bateni ba malombe baamosambisa. Ka ootosi nwɛbi obokye: “Ebubusi!” ikyita siinene sa banganga ba Nwaphongo saamosambisa. Owa mowɔɔ na nwɛbi nɛ yokye: “Alemana!” eɓongyi obokye bamovakte o ɻwenya ɻwa lifelo.

23 Bokokyɛ o mesa ma Nwaphongo phɔ ya ikyɛ mophe ibonza, bo omɔ okyɛ umunya obokye oli na lowɔɔ na nwɛbi na wɛ,

24 langya ibonza sa wɛ imbale ya mesa ma mabonza, kyɛnde naino okyɛ bɔngye na nwɛbi na wɛ, emba ombe ya ambya ibonza sa wɛ oka Nwaphongo.

25 Bo moto aephundi, bo bɛɛ nɛ kombe kyɛnde oka ba zuzi, bɔngya nɛ wataaba bɛɛ o nzela. Bo phe, moto mɛ amoeyambya oka ba zuzi, bamonetoma oka batuluku phɔ baenycsa o bɔlɔkɔ.

26 Nde phɛlɛ na wɔ na wɛ: Otootɔkɔlɔ o bɔlɔkɔ tee nɔnɔ waamophuta wɛ mbɔngɔ ya wɛ esɔ.»

Mateya phɔ ya baphemba

27 «Waunva oka bawɔ ɓobo: “Sakyela phemba na ɻwaŋwasi wa moto.”

28 Kasi nga na wɔ na bɛɛs ɓobo: Moto munsɔ ookyekyi ɻwaŋwasi wa nwɛbi phɔ ya imooka phowa, ambokyela nɛ phemba o ndondo ye.

29 Bo ziyo sa wɛ saa boloo si etome o ikyela ɓobɛ, osiphɛngɔlɔ, osivakye itakye. Elekyi bolaa phɔ ya wɛ ibungya enango ȳɔnɔyɔ ya nzoto ya wɛ na obokye baevakte muwosi o lifelo.

30 Bo ebəkə ya wε eya boloo kyeetome o ikyela bobe, oetene, oevakye itakyē. Elekyi bolaa phɔ ya wε ibungya enango yɔnɔyə ya nzoto ya wε na obokye okyε muwosi o lifelo.»

Mateya phɔ ya iboma bolonga

(Matiye 19.9; Malako 10.11-12; Luka 16.18)

31 «Bakulaka wɔ bobo: “Bo lele ale ɻwasi wε, asengyesi obokye amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.”

32 Kasi nga nawɔ na bɛɛ bobo: Moto munso ookole ɻwasi wε, boteebe phɔ ya mibeko misuu miikatele bolonga mε obokye bowe phe, mεna atomise ɻwaŋwasi mε ikyela baphemba. Ka moto owamolonga ɻwaŋwasi wa ndenge mεna, akyesi phemba.»

Mateya phɔ ya ikata seleka

33 «Wakulaka oka obokye bawɔkɔ na bankɔkɔ ba banga bobo: “Sakata seleka ya bɔlɛ. Kasi kyela mapħɔɔ masɔ malakyi wε bookatakyi wε seleka o boo pha Nkolo.”

34 Kasi nga nawɔ na bɛɛ bobo: Sakata seleka nɔnɔ ɻwana bokyii bobo. Ebe na nkombo ya ikolo, phɔ ikolo eli eziye ya Nwaphongo.

35 Naa na nkombo ya munse, phɔ muse eli elele ekye teyε yo makolo mε, naa na nkombo ya Yelusalɛmε, phɔ Yelusalɛmε eli mokyisi ɻwa Mokonzi munɛnɛ.

36 Sakata seleka na moto ɻwa wε, phɔ tokokyi ibuya suwe ya wε ntane naa nsindo.

37 Bo εε, wɔ obokye: “Εε”. Bo phe, wɔ obokye: “Phe”. Mapħɔɔ masɔ maħakya bɛɛ o maamana maute na Molemba.»

*Mateya phɔ ya ibuya bobe
(Luka 6.29-30)*

³⁸ «Waoka bawəkɔ̄ bɔ̄bo: “Ziyo phɔ̄ ya ziyo; zino phɔ̄ ya zino.”

³⁹ Kasi nga na wɔ̄ na bɛ̄e bɔ̄bo: Bo moto akyesi bɔ̄be, samobuyisa bɔ̄be. Bo moto aewandi engyete o itama sa boloo, kula mophe saa bowɛ̄e.

⁴⁰ Bo moto kalukye iyekamba o baloo phɔ̄ ya iyebələlɔ̄ simisi, omoləlɔ̄ na muna munkoto.

⁴¹ Bo moto aeyongyi na bokusi ikye moika o ebonga, kula lekana ne itakyé na ebonga.

⁴² Bo moto aeyongyi ekpele, omophε̄; bo azingyi ibeka na wε̄, omobekya.»

*Izinga banguna
(Luka 6.27-28, 32-36)*

⁴³ «Waoka bawəkɔ̄ bɔ̄bo: “Zinga nwəbi na wε̄, ina munguna ɻwa wε̄.”

⁴⁴ Kasi nga na wɔ̄ na bɛ̄e bɔ̄bo: Zinga banguna ba bɛ̄e, bɔ̄ndelə phɔ̄ ya bato baenyɔ̄kɔ̄lɔ̄.

⁴⁵ Emba waamba baa bakolo bana ba Ango wa bɛ̄e Ooli o ikolo. Phɔ̄ katɔ̄kɔ̄lɔ̄ moo nwε̄ na phɔ̄ ya bato baabe na phɔ̄ ya bato baala. Kanɔ̄ya mbula phɔ̄ ya bato bakyele bolaa na phɔ̄ ya bato bakyele bɔ̄be.

⁴⁶ Bo kozingye nde bato baezingye, mbano ye eyamozwa bɛ̄e oka Nwaphongo? Na baphutise ba mputi bakyele bɔ̄mɔ!

⁴⁷ Bo kobeya nde bana nyango na bɛ̄e, mɛna o kyesi lowɔ̄ lolekyi? Phe! Na bato bate baebe Nwaphongo bakyele nde bɔ̄mɔ!

⁴⁸ Bɛ̄e ba bato baala boli Ango wa bɛ̄e owa ikolo molaa.»

6*Mateya phɔ ya isunga babola*

¹ «Kyeħba na ndengye ekyekyelele bɛɛ Nwaphongo. Samokyelela o miyo ma bato obokye baewenekye. Bo phe, otozwe mbano oka Ango wa bɛɛ oli o ikolo.

² Waa kabele wε mobola ekpele, sakyela obokye bato baewenę bokyele banyamabče o mangambi ma makyita na o nsongo phɔ bato baħakumisa. Nde phelε, nawo na bɛɛ ngakye: Baambozwa mbano ya bε.

³ Kasi bo eħċik oħra ja wε eya boloo kyekabеле mobola, kyela obokye eħċik oħra ja wε eya bowes saeħha.

⁴ Phɔ ikaño sa wε sibee miibombo; emba Ċnġo okowenę maphċċa mabombama amoeyuma.»

Mateya phɔ ya ibondegħ

(Luka 11.2-4)

⁵ «Bo kobondelε, sa baa ya bato ba bċċolε; bazingye ikyemitem o mangambi ma makyita na o nsongo phɔ ya ibondegħ phɔ bato baso baħawenę. Nde phelε, nawo na bɛɛ; baambozwa mbano ya bε.

⁶ Kasi iwε, bokolukye ibondegħ, nyol o kolale wε, ziba ekomba, bōndelε Ċnġo oli o elele mε eya ibombo, yo okowenę iso ikyikyele wε miibombo amoephε mbano.

⁷ Wa bōndelε bɛɛ Nwaphongo, sa wo maphċċa maikye ndokolo bato bate baebi Nwaphongo; baumunja obokye Nwaphongo aabaoka nde bo bawwċċa na boikye.

⁸ Sakyela ya bε, pho Nwaphongo, ango wa bɛɛ, kaebe iwaa iisengyesi na bɛɛ, bɛɛ naino sataa iyonga.

⁹ Kyeka bosengyesi bɛɛ ibondelε:
"Ango wa banga ooli o ikolo,
nkombo ya wε ebe esantu.

¹⁰ Bokonzi pha wε boyee;
mokano ɻwa wε mokyelame wawa o se ndokolo
bokokyelame wango o ikolo.

¹¹ Olophε lɔlɔ ntoma iikokyи.

¹² Ololimbisa bobe bookyesi banga
nde bokolimbisa banga bεbi bobe bolokyesi bε.

¹³ Salokamba o bimekyi;
kasi olobikya o nsεε ya Molemba. [Pho bokonzi,
mwiya na nkyemɔ ili ya wε bobele na
bobele. Amε.]”

¹⁴ «Pho, bokolimbisa bεbi bobe boekyesi bε,
Ango wa bɛɛ ooli o ikolo amoelimbisa mε.

¹⁵ Kasi bo oleε ilimbisa bεbi bobe boekyesi bε,
Ango wa bɛɛ etaelimbisa bobe bookyesi bɛɛ mε.»

Mateya pho ya imiima ntoma

¹⁶ «Waamiime bɛɛ ntoma, samikyela ngɔngɔ
bokokyele banyamañɔle, bakanγye mañoo ma
bɛɛ pho bato basɔ bawenε obokye bamiimi
ntoma. Nde phεle, na wɔ na bɛɛ, baambozwa
mbano ya bε.

¹⁷ Kasi wε, bo omiimi ntoma, kunyola boo pha
wε, bɔngya suwe na bolaa.

¹⁸ Pho bato saeba obokye omiimi ntoma;
moto owaaloeba nde ɔngɔ ooli o elele ya
ibombo. Emba ɔngɔ oookowenε maphɔɔ maali
o mabombo, amoephε mbano.»

*Ibomba ezwele o ikolo
(Luka 12.33-34)*

¹⁹ «Sa bomba ezwele o mokyisi mumu. O mokyisi mumu, munse na mabembe bamoeysto, baibi bamobuka maphungola pho ya ieyiba.

²⁰ Kasi bomba ezwele nde o ikolo oka Nwaphongo. Pho omɔ tewali munse, mabembe ma iyoto mbolo temali, na baibi baibuka mangambi tebali.

²¹ Pho elele eli ezwele ya wε, ndondo ya wε elangyi nde omɔ.»

*Tala ya nzoto
(Luka 11.34-36)*

²² «Miyo mali tala ya nzoto; bo miyo ma wε mali na bolaa, nzoto mobimba ya mowene saa,

²³ Kasi bo miyo ma wε mali na bolosi, nzoto ya wε mobimba yamobaa o enzombi, otoowene ekpele. Nde bomɔ, bo tala eeli o ndondo ya wε ebuto enzombi, enzombi me yamoba ekusi koleka.»

*Nwaphongo nāa baphalanga
(Luka 16.13)*

²⁴ «Moto mɔnɔmɔ takokyи ibaa moombo wa bankolo babale; naa amoina mɔnɔmɔ, amba zinga oomoyoko, naa amotosa mɔnɔmɔ amba tiyola oomoyoko. Tokokyи ibaa na mbala yɔnɔcɔ moombo wa Nwaphongo na moombo wa baphalanga.»

*Samitungyisa pho ya maphɔɔ masengyesi na bɛɛ
(Luka 12.22-31)*

25 «Yango mēna na wō na bēe ngakye: Samitungyisa phō ya izaa na inywaa iisengyesi na bēe phō ya ibika, naa phō ya bitobu biisengyesi na bēe phō ya nzoto. Bomōo teboolekye ntoma? Nzoto te iilekye bitobu?

26 Kyeka manyōsi, tebaaphikye, tebaanōko mbuma phō ya ibomba o mampendē kasi Ango wa bēe ooli o ikolo kabazeya. Emba bēe toolekye manyōsi?

27 Na bo omitungyise ndengye'ye, nzaa onte ya bēe akokyi ibakya nōnō mokōlō mōnōmō o bomōo phē?

28 Ka phō ya'ye komitungyisa phō ya bitobu? Kyeka ndengye ekyetōkōlō ba phulelē o manzabi; bēe tebaakyele na etoma, tebaabambe na bitobu.

29 Kasi na wō na bēe, ebe na Salomo, na ezwele yé eso, taikaka lata na bitobu biila koleka phulelē nōnōcū.

30 Taaumunya nkata iili lōlō o inzabi, yana bakokyi iitumba o ḥwenya. Emba bo Nwaphongo ailasee babona, takokyi ilasa na bēe? Phō ya'ye ianola sa bēe sili sikiyiki?

31 Sa mitungyisaka na iwō obokye: “Tomoza iye? Tomunywa iye? Tomolata iye?”

32 Kyemitungyisa na iluka isō miina nde bato baate baebe Nwaphongo. Kasi Ango wa bēe oli o ikolo kaebe obokye osengyesi na yango.

33 Taaluka phanza Bokonzi pha Nwaphongo na ikyela maphōo maazingye yo. Emba amba ephe isō iyōkō iisengyesi na bēe.

34 Sa mitungyisa phō ya yana, yana yango mampeza yaamitungyisa na maphōo ma yango.

Mokələ na mokələ moli na nkaka iikokyi na ŋwango.»

7

Satenela nwəbi bolombe
(Luka 6.37-38, 41-42)

¹ «Satena bolombe mi mōbesi ɻwa moto, phɔ Nwaphongo nde aetenesi bolombe mi mōbesi ɻwa b̄ɛ̄s.

² Phɔ Nwaphongo amoekyeka bookokyekye b̄ɛ̄s b̄ebi, amoekyela bōbe naa bolaa nde bookokyele b̄ɛ̄s b̄ebi.

³ Phɔ ya'ye kowen̄e mungalala mooli o ziyo sa nwəbi na wε kasi toowen̄e ibaya siili o ziyo sa wε?

⁴ Kowɔ na nwəbi na wε obokye: “Lε naemanya mungalala mooli o ziyo sa wε.” Okokyi iwɔ babona ndengye'ye phɔ o ziyo sa wε ibaya silii, kasi kosiwen̄e nde pha.

⁵ Nyabɔɔle, taamanya phanza ibaya siili o ziyo sa wε, waamba wen̄e na bolaa phɔ ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwəbi na wε.

⁶ Saphε manva mbolo iisantu, phɔ makokyi iyekpana ietwa; savaka bayaka ba motuya o boo pha mangulu, phɔ nde babakyiti.»

Ionga, iluka na ikomola mozibɔ
(Luka 11.9-13)

⁷ «Onga bamoepr̄e, luka wamozwa, komola mozibɔ bamoezibola.

⁸ Phɔ moto munso okoongye bamoprhε, ookolukye kazwe na ookokomole mozibɔ bamozibole.

9 Nzaa onte ya bɛɛ ookokyi iphe ɳwana we ibanga bo amoongyi ipa?

10 Naa nzɔɔ bo amoongyi swe?

11 Bo bɛɛ bato babe koebe iphe bana ba bɛɛ mbolo iindaa, emba na Ango wa bɛɛ oli o ikolo takokyi iephε mbolo iilekyi bolaa boomongyi yango?

12 Isɔ ikyizingye bɛɛ obokye baekyelele yango, na bɛɛ oikyelele bɛbi, kye ka iikyiloteya mibeko ma Mose na nkanda ya baimosi.»

*Mozibo mookyikyi
(Luka 13.23-24)*

13 «Nyɔɔ o mozibo mookyikyi! Phɔ mozibo ɳwa inyɔɔ o mokyisi ɳwa bawee moli munene ná nzela ekyekyendé omɔ teeli na nkamba. Yango mena bato baikye baeñengye.

14 Kasi mozibo ɳwa inyɔɔ o mokyisi ɳwa bato bali na bomɔɔ, moli mokyikyi, ná nzela ekyekyendé omɔ eli na mpika. Yango mena bato baezwe tebali baikye.»

*Baimosi ba bɔlɛ
(Luka 6.43-44)*

15 «Nde kokyebe na baimosi ba bɔlɛ! Baye oka bɛɛ balati lopho la mpate nzuka o motema nde mangɔɔ.

16 Waabaeba na mobesi ɳwa bɛ. Tebaimbe mbuma ya vinyɔ mi nkaa naa mbuma ya fige mi ɳwete ɳwa milɔ.

17 Ɲwete molaa mobote mbuma ndaa, ɳwete moobe mobote mbuma mbe.

¹⁸ Nwete moola temokokyi ibota mbuma iimbe naa ɳwete moobe temokokyi ibota mbuma iindaa.

¹⁹ Nwete munso moote mobote mbuma ndaa, baamokpete, baamovaka o ɳwenya.

²⁰ Yango mena, wamoeba baimosi ba ɓcole na mobesi ɳwa ɓe.»

*Biwɔle na Bikyela
(Luka 13.25-27)*

²¹ «Teli baawo na nga obokye: “Nkolo, Nkolo”, baamunyolo o Bokonzi pha ikolo, kasi nde baakyele mapho maazingye Tata oli o ikolo.

²² Mokolo ɳwa moyo sambisa nga mokyisi, bato baikye ba mowoo na nga ɓekye: “Nkolo, Nkolo, tobaka baimosi na nkombo ya we. Totokolo maloɓo mabe na nkombo ya we; tokyelaka bilekyesako biikye na nkombo ya we.”

²³ Kasi nga namba wo na ɓee ngakye: “Sieyebe, mana o boo pha nga ɓee bato babe!”»

*Mangambi mabale
(Luka 6.47-49)*

²⁴ «Yango mena, moto munso ookyi mateya ma nga ambi na matosa, ali ndokolo moto wa malondo ootongyi ingambi se o ikolo sa mabanga.

²⁵ Mbula eno, maa matondi, ewele ekusi enyinginye ingambi, tesiikyi uuwa pho basitonga o ikolo sa mabanga.

²⁶ Kasi moto munso okookye mateya ma nga taambe na matosa, ali ndokolo ebubusi ootongyi ingambi se o ikolo sa musengye.

²⁷ Mbula enɔ, maa matondi, ewele ekusi eny-
inginye sina ingambi, siuwo sisɔcisi.»

*Bokonzi pha Yesu
(Malako 1.22; Luka 4.32)*

²⁸ Waunva Yesu mateya mamana, bato basɔ
bakamwaka na moteyesi nwɛ.

²⁹ Phɔ taikaka baa kateya ya bateye ba mibeko,
kasi kateya na bokonzi boso.

8

*Yesu abikye moto ooli na bolɔsi pha maba
(Malako 1.40-45; Luka 5.12-16)*

¹ Waabɑ Yesu kaute o ngomba, bato baikye
baamba ya mobenga.

² Emba moto mɔnɔmɔ oli na bolɔsi pha maba
amba ya waali yo, aesi ya kusama o boo phe,
amba wɔ nɛ yokye: «Nkolo, bo ozingyi okokyi
iimbikya.»

³ Yesu amba ya elola ebfɔkɔ, amokumi, amba ya
wɔ yokye: «Nazingyi, bika!» Nde mina wamɔ,
maba me mamani.

⁴ Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Oka na bolaa!
Saika loimola moto, kasi kyɛnde kyɛmiteya oka
nganga ya Nwaphongo, oambya na ikafo bo wa
wɔ Mose; phɔ ya iwɛninya oka bato basɔ obokye
obikyi phɛlɛ.»

*Yesu abikye mosali ɲwa mokonzi ɲwa
batuluku
(Luka 7.1-10; Yoane 4.43-54)*

⁵ Waaba Yesu kanyɔlɔ o Kapalanauma,
mokonzi ɲwa batuluku ba Loma amba yaa
ooli yo, amba ya nyigonela nɛ bobo:

6 «Nkolo, moto wa etoma wa nga alangyi o ingambi, taakokyé ikula tambula, ali na bolosi boikye.»

7 Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Nakyεndε, namokyε mobikya.»

8 Mokonzi ηwa batuluku amba mobuyisa yokye: «Nkolo, nga nali nza obokye onyɔlɔ o ingambi sa nga? Kasi wɔ nde lowɔ lɔnɔlɔ, moto wa etoma wa nga amobika.

9 Phɔ nga natosa bakonzi ba nga; nali na ná batuluku baantosa. Bo na wɔɔ na cmɔnɔtɔ ngakye: “Kyεnde!” kakyεnde, bo na wɔɔ na oomoyɔkɔ ngakye: “Yaka!” kaye, na bo natomi moto wa etoma wa nga obokye: “Kyela bobo”, kakyele.»

10 Waaoka Yesu baabona, ambakamwa amba ya wɔ na bato baabaka bamobengye yokye: «Nde phεlε na wɔ na bɛs, naino siweni moto wa ianola ndengye eye onte ya bato ba Isalayεlε.

11 Na wɔ na bɛs ngakye: Bato baikye bamouta biitɔkɔlɔ munyεlε na biikyε waa munyεlε, bamoyanyɔlɔ o bokonzi pha ikolo, bamozaa o eselεkɔ elele yɔnɔyɔ na Abalayama, na Izake na ná Yakoβo.

12 Kasi bato baabakyi bato ba Bokonzi pha ikolo, baabavaka o ibanda, o enzɔmbi, omɔ bamobutwa ilela na itwa mino.»

13 Emba Yesu amba ya wɔ na mokonzi ηwa batuluku yokye: «Butwa oka ya wε, phɔ ya ianola sa wε, Nwaphongo aephε isɔ imoongyi wε.» Nde o sina imbele mε, moto wa etoma wa mokonzi ηwa batuluku abikaka.

*Yesu abikye bato baikye baa malɔsi
(Malako 1.29-34; Luka 4.38-41)*

¹⁴ Yesu amba ya kyendé o ingambi sa Petelo. Aesi ya kye zwa nyango wa ɪwasi wa Petelo alangyi ali na mowewé.

¹⁵ Amba mokuma na eþokɔ, mowewé moesi ya mana, amba ya iñwa abuto imokyelala.

¹⁶ Waakoma nkɔnkɔlɔ, bamba yeleta Yesu bato baikye baa malɔbɔ mabe. Yesu amba phaphala na mango, amba mitɔkɔlɔ, amba na bikya bato basɔ baabaka na malɔsi.

¹⁷ Akyelaka maphɔɔ masɔ babona phɔ ya ikokya maloba ma moimosi Isaya waa wɔ yo obokye:

«Akpe bileme ba banga,
anyanye na malɔsi ma banga.»*

*Baazingye ibenga Yesu
(Luka 9.57-62)*

¹⁸ Waawené Yesu bato baikye bamolungye, amba ya wɔ na baekosi bée yokye toakale o ngambo eyɔkɔ ya ebale.

¹⁹ Nde o sina imbele me, moteye mɔnɔmɔ wa mibeko amba yaa oli Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Moteye, namoebenga mboka esɔ eya mokyendé wɛ.»

²⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Manzumbu mali na bikakala, manyɔsi mali na moobo, kasi nga Nwana wa Moto sili na elele ya imilangya.»

²¹ Mɔnɔmɔ na baekosi bée amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, inde naingyele taakyε kunda tata.»

* **8:17 8.17** Yisaya 53.4.

22 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Imbengye, le bawee na bawee bakundane.»

*Yesu azibise Ewεεle na kanda
(Malako 4.35-41; Luka 8.22-25)*

23 Boþelé Yesu amba ya kpela o vato ná baekosi bέé baamba yakyε ne molongo.

24 Mbala yεnɔyε Ewεεle ekusi eesi yakyela o ebale, emba maa matati inyɔlɔ o vato. Kasi Yesu abaka na ebuu.

25 Baekosi bamba ya susinya waali yo, baesi ya moumola bέkye: «Nkolo olobikya, tomowaa!»

26 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bέε koile iye? Iyanola sa bέε sili sikyikyi!» Emba amba ya injwa, aesi ya phaphala na Ewεεle na maa nɔnɔ waa ikala wango phio.

27 Bέε basɔ bakamwaka bέkye: «Moto oyo ani baa nzaa obokye Ewεεle na kanda imotosa?»

*Yesu abikye bato baa malɔbɔ mabe
(Malako 5.1-20; Luka 8.26-39)*

28 Waakoma Yesu o ngambo ya ebale, o mokyisi ɲwa Gadara, bato babale bautaka o malita, batɔkɔsi baesi ya vana ne. Bato mε bañaka na malɔbɔ mabe, bañaka batɔmbɔ na bokus; yango mεna bato tebakkakaka ikula lekana mi nzela mε.

29 Bato mε bamba butwa iyanjwana bέkye: «Nwana wa Nwaphongo, banga na we lowɔ'ye? Ombo ya lotungyisa wawa naino imbele mε sataa koka?»

30 Nwana itakyε na waali bε, bokanda pha mangulu phabaka bokymizaa.

31 Milimo mibe mamba nyigonela na Yesu bɔbɔ: «Boozingyi ilowiinya, olotome tokyε nyɔlɔ o mangulu mamana.»

³² Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Kyendɛ kye nyɔlo mi mɛ.» Milimo miɓe maamba tɔkɔlɔ oka bato baabana, makyɛkye nyɔlo o mangulu. Mbala yɔnɔyɔ, mangulu maso maesi ya uta o ngomba, makyɛ mivaka o ebale.

³³ Bato baabaka babanza mana mangulu baesi ya lota nɔnɔ o lombo, bakyɛ imola mapħɔɔ maso maalekaa na bato baabaka na malɔbɔ maße.

³⁴ Emba bato baso ba mokyisi mɛ bamba tɔkɔlɔ phɔ ya ikyɛ vana na Yesu; waamowenɛ bɛ, bamba moonga obokye amane o mokyisi ɻwa bɛɛ.

9

Yesu abikye moto owa ɔtɔnɔ makolo (Malako 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu amba kpela o vato, amba kula katisa ebale, aesi ya kyendɛ o mokyisi nwɛ.

² Bamba moyelala na moto mɔnɔmɔ owa ɔtɔnɔ makolo alangyi o itɔkɔ. Waawenɛ Yesu ianola sa bɛ, amba ya wɔ na moto owa ɔtɔnɔ makolo yokye: «Ijwana wa nga ititala! Masumu ma wɛ malimbisami!»

³ Emba bateye ba mibeko baamba ya butwa iwɔnɔ onte ya bɛɛ bɛkye: «Moto oyo katole Nwaphongo!»

⁴ Yesu aebaka maumunya ma bɛɛ amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Oli na maumunya maße o mandondo ma bɛɛ phɔ ya'ye?»

⁵ Eli pha iwɔ obokye: “Masumu ma wɛ malimbisami”, nde iwɔ obokye: “Injwa tambula?”

⁶ Kasi nazingyi oebe obokye, Nwana wa Moto ali na bokonzi o munse mumu pha ilimbisa

masumu.» Emba amba ya wɔ na moto owa ɔtɔnɔ makolo yokye: «Injwa, kpa itɔkɔ sa wε, butwa o ingambi!»

⁷ Moto mε amba ya injwa nɔnɔ waabutwa yo o ingambi se.

⁸ Waawenε bato babona, bailaka na boikye, bakumbelaka Nwaphongo phɔ aphε bato bokonzi ndengye mena.

*Yesu abangyi Matiye
(Malako 2.13-17; Luka 5.27-32)*

⁹ Yesu aesi ya mana omɔ, waaba yo kalekane o nzela, aesi ya wεnε moto mɔnɔmɔ nkombo yε Matiye azasi o elele yε ya etoma ekyekyε bέε phuta mputi. Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Imbengye!» Matiye amba ya tεmε amobengyi.

¹⁰ Waaba Yesu kaze o ingambi sa Matiye, baphutise ba mputi na bato ba masumu baikye babaka o mesa elele yɔnɔyɔ nε na baekosi bέε.

¹¹ Waawenε Bafalisayi babona, bamba ya tuna baekosi ba Yesu bέkye: «Moteye wa bέε kaze elele yɔnɔyɔ na baphutise ba mputi na na bato ba masumu phɔ ya'ye?»

¹² Yesu abaokyi amba ya wɔ na bέε yokye: «Bato bali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, kasi esengyesi nε nde baali na malɔsi.

¹³ Kyεndε kyε ekola ntina ya maloba makomama o buku pha Nwaphongo obokye: “Nazingye motema ηwa iokyela bato ngɔnɔ, kasi mambeka ma manyama phe.” Phɔ siikyi ya banga bato baala kasi naesi ya banga nde bato ba masumu.»

*Yesu kawɔ phɔ ya imiima ntoma
(Malako 2.18-22; Luka 5.33-39)*

14 Baekosi ba Yoane Mobatise bamba yaa ooli Yesu, baesi ya motuna bɛkye: «Banga na Bafalisayi tomiime ntoma mbala na mbala. Baekosi ba wɛ tebaakyele bomo phɔ ya'ye?»

15 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Koumunya obokye bato baabangyi bɛɛ o eseleko ya bolonga bakokyи iba na ngɔngɔ bo molongyi ali na bɛ? Teli bomo! Kasi imbele sɔnɔsɔ waamumanya bɛɛ molongyi onte ya bɛɛ, emba bamba tata imiima ntoma.»

16 «Moto na mɔnɔmɔ taapke etato ya etobu eenyakune phɔ aebambe na etobu eya boka, phɔ etato me ya mowawola etobu eya boka, iluu me samobutwa sinɛnɛ.»

17 Tebaateyε maleku maa swaswa o mambongo maaboka; phɔ bobakyesi babona, mambongo mamoboya, maleku mamokyendɛ o se. Kasi bateyε maleku maa swaswa nde o mambongo maanyakune phɔ masɔ mabatelame na bolaa.»

*Yesu abikye ɲwana wa ɲwaŋwasi ná
ɲwaŋwasi owa bɔlɔsi pha malongo
(Malako 5.21-43; Luka 8.40-56)*

18 Waaba Yesu kabawole babona, mokonzi mɔnɔmɔ ɲwa bayuda amba ya mokusamela aesi ya wɔ ne yokye: «Ijwana wa nga wa ɲwaŋwasi awe nde inwaŋwa eye, kasi yaka, omotandele ebjɛkɔ, amobika.»

19 Yesu amba ya temɛ, aesi ya mobenga yo na baekosi bɛɛ.

20 Ɲwaŋwasi mɔnɔmɔ, abaka na bɔlɔsi pha itɔkɔlɔ malongo phaa kɔkɔ mbula iko mbuka

ibale, aesi o sima ya Yesu, aesi ya kuma nsɔngye
ya etobu Ye.

²¹ Phɔ amiwɔlεkye yokye: «Bo nakyε kuma
nɔnɔ nsɔngye ya etobu Ye, namobika.»

²² Yesu amba ya miekola, aesi ya mowenε,
amba ya wɔ nε yokye: «Ititala, ɳwana wa
nga! Iyanola sa wε siebikye.» Nde mina wamɔ
ɳwaŋwasi mε abikyi.

²³ Yesu amba ya koma o ingambi sa mokonzi
mε. Waawenε yo batubi batube meembo phɔ ya
iluka ikyε kunda ebembe, na bato baikye bambe
kula lela na fokus.

²⁴ Yesu amba ya wɔ yokye: «Tɔkɔlɔ, phɔ
ɳwana taikyi waa, kasi alasi nde ebuu.» Kasi
bamba tata imoekye.

²⁵ Waatɔkɔlɔ bɛɛs bato basɔ o nze, Yesu amba
ya nyɔlɔ o ingambi saabaka mowee, amba
mophila o ebfɔkɔ nɔnɔ wa iŋwa yo.

²⁶ Simo mε ya tambulaka mboka esɔ o mokyisi
mε.

Yesu abikye bato babale baaphɔlɔ miyo

²⁷ Imbelε saa mana Yesu omɔ, waafaa yo
kalekane o nzela, bato babale baaphɔlɔ miyo
baesi ya mobenga, bakyε mi aŋwana bεkye:
«Nkɔkɔ wa Davidi, olookye ngɔngɔ!»

²⁸ Waakoma Yesu o ingambi, bato baaphɔlɔ
miyo baabana bamba yaa wali yo. Yesu amba
batuna yokye: «Oli na ianola obokye nakokyи
ikyela bomɔ?» Bamba anola bεkye: «Σε, Nkolo.»

²⁹ Emba Yesu aesi ya bakuma o miyo amba ya
wɔ yokye: «Waekyelamele boanosi bɛɛ!»

³⁰ Miyo ma bée mabuto iwεnε, Yesu amba ya bakanetela na bokusi yokye: «Oka na bola, moto mənəmə saika eba lowɔ̄ lolo.»

³¹ Kasi bée bakyεkyε butwa iimola nde ngambo ya Yesu mboka esɔ̄.

*Yesu abikye moto owa mbubu
(Luka 11.14-15)*

³² Waaluka bée ikyendε, bamba yelela Yesu moto mənəmə owa mbubu phɔ̄ abaka na bolɔ̄bɔ̄ boñe.

³³ Waatɔ̄kɔ̄lɔ̄ Yesu bolɔ̄bɔ̄ boñe me, moto owa mbubu abuto iwɔ̄. Bato basɔ̄ bakanjwaka bamba wɔ̄ békkye: «Naino toloweni lowɔ̄ la ndengye eye o Isalayεlε!»

³⁴ Kasi Bafalisayi bamba wɔ̄ békkye: «Eli mokonzi ñwa malɔ̄bɔ̄ mabe moto okomophε bokonzi pha itɔ̄kɔ̄lɔ̄ malɔ̄bɔ̄ mabe.»

*Yesu aokyi bato ngɔ̄ngɔ̄
(Malako 6.6b, 34; Luka 10.2)*

³⁵ Yesu atambulaka o nkyisi isɔ̄ inenε na iinkyikyi; abaka kateya o mangambi ma makyita, Simo Elaa ya bokonzi na ibikya bato ba malɔ̄si ndengye na ndengye na ná bilεmε ba bε.

³⁶ Aokaka ngɔ̄ngɔ̄ iikye o ndondo yε phɔ̄ ya boikye pha bato bawεnεkyε yo, phɔ̄ baphεmbεkyε, baengyεbanaka ndokolo mampate mazangyi mobanze.

³⁷ Emba amba ya wɔ̄ na baekosi bée yokye: «Mbuma ili nzikye o inzabi, kasi bato ba iinɔ̄kɔ̄ tebali baikye.

38 Onga na nkolo wa inzambi atome bato ba etoma baikye pho bamunokyelé mbuma.»

10

*Batoma iko mbuka babale
(Malako 3.13-19; Luka 6.12-16)*

1 Yesu amba ya banga baekosi bée iko mbuka babale, amba baphe mwiya ñwa itokolo malobô maße na ibikya malosi ndengye na ndengye.

2 Kyeka mankombo ma bana batoma iko mbuka babale: Owa boo Simo okobangye bée Petelo na ñwana nyango Andele; Zake na ñwana nyango Yoane, bana ba Zebede;

3 Filipe na Batelemi; Toma na Matiye mophutise wa mputi; Zake ñwana wa Alafe, na Taade;

4 Simo owa ingomba sa baatembelé mokyisi ñwa bë, na Yudasi Mosikaliota owa ungyaka Yesu.

*Etoma ya batoma iko mbuka babale
(Malako 6.7-13; Luka 9.1-6)*

5 Yesu amba ya toma batoma iko mbuka babale baabana; amba ya baphe mitindo mimi: «Sakyende o nkyisi ya babutu; sanyolo o mokyisi monomo ñwa Samaliya.

6 Kasi kyendé nde oka bato ba Isalayelé pho babutwa ndokolo mampate mabungyi.

7 Waamoba bëe o nzela, kyemiumola obokye: “Bokonzi pha ikolo bokomi phenephe.”

8 Bikyia bato ba malosi, akola bawe, bikya bato ba maba, tókolo malobô maße. Ozwee pha, ambya pha.

⁹ Saphila wolo, na phalanga o makuba ma bɛɛ.

¹⁰ Saphila ikuba pho ya imbanga, na basimisi babale, saphila na mapapa, na motuu. Pho, moto wa etoma abɔɔngyi na mbano.

¹¹ Bo okomi o mokyisi mɔnɔmɔ munene naa mokyikyi, luka moto owa ndondo elaa, zala oka yε tee nɔnɔ mokɔlɔ ŋwa mumana bɛɛ o mokyisi mε.

¹² Bo onyɔsi o ingambi sɔɔcs, wɔ obokye: "Bose bobe na bɛɛ."

¹³ Bo bato ba ingambi mε baeyambi, bose pha bɛɛ pha moba na bε; "Ka bo tebaeyambi, bose pha bɛɛ pha moebutolela.

¹⁴ Bo o ingambi sɔɔcs naa omokyisi mɔnɔmɔ, bale ieyamba na ieyoka, lekana ombe lasa mobulubutu ŋwa makolo ma bɛɛ.

¹⁵ Nde phele na wɔ bɛɛ ngakye: Mokɔlɔ ŋwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya mokyisi mamuna yamoleka eya Sɔdɔmɔ na Gomola."»

Minyɔko maa moyaa

(Malako 13.9-13; Luka 21.12-17)

¹⁶ «Okyemela! Naetome ndokolo mampate onte ya mangɔɔ. Yango mɛna oɓe na bokyengyi ndokolo manzɔɔ, na bonyile ndokolo mankoto-ŋwenya.

¹⁷ Kyeña, pho bato bamoesongyela oka bazuzi, bamoebinda phimbo o mangambi ma makyita.

¹⁸ Pho ya nga, ba mokyε na bɛɛ o boo pha bato baatebaebe Nwaphongo baeyokye.

¹⁹ Waa mokyε bɛɛ o boo pha bazuzi, bɛɛ saila pho ya maphɔɔ masengyesi bɛɛ iwɔ, maphɔɔ maamowɔ bɛɛ, wamazwa nde imbele mε.

20 Maphōo me ete maaute na bēe, kasi Bolōbō pha Ango wa bēe pha mowō onte ya bēe.

21 Onte ya ibota, baná bamoungya banaa nyango na bēe obokye bababome. Ba ango bamoungya bana ba bēe, bana bamoeckpenela baboti ba bēe phō bababome.

22 Bato basō bamoeeyina phō ya nga. Kasi owa moititala tee nōnō o suka amobika.

23 Waamoenyōkōlō bēe o mokyisi mōnōmō, lota o mokyisi mooyōkō. Nde phēle na wō na bēe ngakye: Otootaa unva itambula o nkyisi isō ya Isalayele mēna Nwana wa Moto sa boyakakye.

24 Moekosi taalekye moteye wē, moto owa etoma taalekye mokonzi nwē.

25 Wa bōngyi nde obokye moekosi abutwe booli moteye nwē, na moto wa etoma booli mokonzi nwē. Bo babangye mokonzi ḥwa ibota Belezebula, ka baná baamba babanga ba nza?»

Moto ookokyi bēe iila

(Malako 8.38; Luka 9.26; 12.2-7)

26 «Yango mēna saila moto. Mokōlō mōnōmō moli, mowaa maphōo masō maabombama mamotōkōlō o nze, maphōo maazite bēe mamoebana.

27 Ikyiewōlē nga o enzōmbi, okule iwōo waa moo, ka ikyikōlō bēe na bēe o itoo, o iwōo o ikolo sa motōndō.

28 Saila baabome nzoto kasi te bakokyī iboma molimo, ila nde Nwaphongo ookokyī iboma na nzoto na molimo o lifelo.

29 Tebaungya manyōsi mabale maakyikyī na motuya mokyikyī? Kasi yōnōyō na mango teeka o se sa obokye ḥngō wa bēe, Nwaphongo saeba.

³⁰ Phɔ ya bɛɛ, eli nde bomɔ, na suwɛ ya bɛɛ
ango wa bɛɛ Nwaphongo kaiyefɛ na motuya.

³¹ Yango mɛna bɛɛ saila, phɔ oli na ntina
koleka manyɔsi maikye maakyikyi.»

*Ianola ndee ilɛɛ Yesu
(Luka 12.8-9)*

³² «Moto okonzanole o miyo ma fato, na nga
naamoanola o boo pha Tata ooli o ikolo.

³³ Ka moto owamunzangana o boo pha fato,
na nga naamoangana o boo pha Tata ooli o
ikolo.»

*Bose phe, kasi ebasi
(Luka 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ «Saumunya obokye naesi yaambya bose o
mokyisi. Siikyi yaambya bose, kasi ebasi.

³⁵ Naesi phɔ ya iyakabola ɻwana wa lele
na ango, ɻwana wa ɻwaŋwasi na nyango,
ɻwaŋwasi wa ɻwana na nyamolo nyɛ.

³⁶ Nde phele, banguna ba moto ya mobaa nde
fato ba ibota sɛ.»

³⁷ «Moto ookozingye nyango naa ango indeka
nga, takokyи ibaa moto wa nga. Moto ookozingye
ɻwana wɛ wa lele naa wa ɻwaŋwasi indeka nga,
takokyи ibaa moto wa nga.

³⁸ Moto ootonyanya ekulusu yɛ phɔ ya im-
benga, takokyи ibaa moto wa nga.

³⁹ Moto ookozingye ibanza bomɔɔ phɛ
aabobungya, kasi ookobobungya phɔ ya nga
amokula bozwa.»

*Moto oeyambi anzambi
(Malako 9.41)*

40 «Moto oeyambi, anzambi nga; ka moto oonzambi, ayambi yo owantoma.

41 Moto owamoyamba moimosi wa Nwaphongo phɔ ali moimosi, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moimosi. Ka moto owamoyamba moto owa ndondo elaa phɔ ali moto wa ndondo elaa, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moto wa ndondo elaa.

42 Nde phele na wɔ na bɛɛ ngakye: Moto owa mophɛɛ nɔnɔ kɔphɔ ya maa ma mpiyo na mɔnɔmɔ wa baakyikyi onte ya baekosi banga, phɔ ali moekosi wa nga, amozwa iphuti se.»

11

Batima ba Yoane Mopotise (Luka 7.18-35)

1 Waaunva Yesu iphe baekosi bɛɛ iko mbuka babale mibeko maamina, amba ya mana omɔ phɔ ya ikyemiiimola na ikyemiteya o nkyisi yaa mambale.

2 Yoane Mopotise abaka o bɔlɔkɔ. Amba ya oka sango ya bitoma bikyele Klisto, emba amba ya toma baekosi bɛɛ baayɔkɔ,

3 phɔ baakyetuna Yesu obokye: «Eli wε Masiya osengyesi iya ndee toziya mosuu?»

4 Yesu amba babuyisa yokye: «Kyende kye imola Yoane mapheɔ masɔ maokyи bɛɛ na maaweni bɛɛ.

5 Bato baaphɔlɔ miyo babuto iwene, baa ɔtɔnɔ makolo babuto itambula, bato ba maba babikyi, baa loko babuto ioka, baawa baako, baa ngɔngɔ baokyи Simo Elaa.

6 Nkyisa ili na moto owa moba sa lεε ianola sε oka nga!»

Yesu kawɔ phɔ ya Yoane Mobatise

7 Waabutwa baekosi ba Yoane, Yesu aesi ya tata ituna bato phɔ ya Yoane yokye: «O bokye, okyεkyi kyeka ye? Mumbunyε monyingane na ewεεlε? Phe?

8 Ka okyεkyi kyeka ye? Moto alati bitobu bilaa? Ka balate bitobu bilaa bazale o mangambi ma bokonzi.

9 Ka okyεkyi kyeka nde iye? Moimosi wa Nwaphongo? εε, nde phεlε na wɔ na bɛε, alekyi na moimosi wa Nwaphongo.

10 Phɔ Yoane ali owa wɔ bɛε o buku pha Nwaphongo bobo: “Namotoma tima ya nga o boo pha we phɔ ya ieñongyisela nzela.”

11 Nde phεlε na wɔ na bɛε ngakye: Onte ya bato basɔ baabotama na ɻwaŋwasi, oolekyi Yoane Mobatise na ngambo talii. Kasi oolekyi bokyikyi o Bokonzi pha ikolo, yo mɔna alekyi Yoane na ngambo.

12 Tata imbele saaba Yoane kateya tee nɔnɔ lɔlɔ eye, bali nde iŋwana na bokonzi pha ikolo; banguna balukye iboøɔlɔlɔ.

13 Baimosi ba Nwaphongo basɔ, eße na mibeko ma Mose, baimolaka maphɔɔ mamana tee nɔnɔ o imbele sa Yoane.

14 Ka bokolukye imoanola, Yoane ali Eliya owa imolaka bɛε iya sε.

15 Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

16 «Namoulinya bato ba lolo na nza? Baulane na bana baakyikyi baazasi o munsongo bambe wo na bεbi na bεe bεkye:

17 “Toulesi iphengo, toikyi bina! Totubi meembo ma elesi, kasi toikyi lela!”

18 Pho Yoane aya, waaba yo saza, sanywa, bεkye: “Ali na bolεbε bobe!”

19 Kasi Nwana wa Moto aesi, kaze, kanywe, bεkye: “Kyeka moto oyo kaumunya nde izaa na inywa vinyo, ekamba ya baphutise bamputi na bato ba masumu!” Kasi zebi siwenene phεle na bitoma ba sango.»

*Nkyisi iinene ilee ianola Yesu
(Luka 10.13-15)*

20 Emba Yesu amba butwa ioya nkyisi iinene yaakyelelaka yo bilekyesako biikye, pho bato ba nkyisi me tebaika fongola ntema ya bε. Amba wo yokye:

21 «Ngongɔ ya we mokyisi ηwa Korazine! Ngongɔ ya we mokyisi ηwa Betesaida! Pho bilekyesako biakyelamaka oka bεe bo biakyelamaka nde o Tula na Sidona, kalakala bato ba bεe nde baunva lebε, nde baunva misweya mbutu, nde baunva fongola ntema ya bε.

22 Yango mena nawo na bεe ngakye: Mokɔlo ηwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya bεe ya moleka eyaaka Tula na Sidona.

23 Na we Kapalanauma, koumunya obokye wa mobaa nɔnɔ o ikolo? Phe. Wamouta nɔnɔ o mokyisi ηwa bawe! Pho bo bilekyesako biakyelamaka oka ya we bo biakyelamaka o

Sədəmə, mokyisi me nde motaabaa nənə lələ
eye.

²⁴ Yango mena nawə na wə ngakye: Mokəlo
ŋwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya
wə yamoleka eya Sədəmə.»

*Yaka oka nga, wamoema
(Luka 10.21-22)*

²⁵ Imbelə saasina Yesu amba ya wə yokye: «Ee
Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephə mələsi
phə oziti mapħoo mama na bato ba malondo na
ná bato baaekola, kasi omaimosi bato baatebali
na ntina.

²⁶ Phelə, Tata, wazingaka obokye wakyelame
nde bəmə.

²⁷ Tata aphə mapħoo masə o maħkə ma nga.
Moto mənəmə taaebə Nwana bo teebe Tata, na
moto mənəmə taaebə Tata bo teebe Nwana, na
bawaa baazinga Nwana ifateya Tata.»

Phila na nga mokaka

²⁸ «Yaka oka nga bée basə baaphembi na iphila
ephesi ezito na moeyeminya.

²⁹ Phila na nga mokaka, yaka ya zwe zebi oka
nga, phə nali moto wa ngongə na wa bonyile;
waamba ya zwa na boemakye.

³⁰ Mokaka moetomisa nga iphila ŋwa lawa, na
ephesi ya nga teeli ezito.»

12

*Yesu ali Nkolo wa sabata
(Malako 2.23-28; Luka 6.1-5)*

¹ Imbelə me, Yesu na baekosi bée basaka
balekane o manzabi ma ble, yabaka mokəlo

mənəmə ηwa sabata. Baekosi bée bawaka na nzala; baesi ya butwa ikyeminəkɔ bikpoto ba ble bambe zaa ina mbuma. ² Waawené Bafalisayi baabona, bamba ya wɔ na Yesu békaye: «Kyeka baekosi ba wε bakyele ikyikatele mobeko ηwa banga ikyela mokɔlɔ ηwa sabata!»

³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toikatanga yaakyelaka Davidi na bεbi nε wawaka bée na nzala?

⁴ Anyɔləkɔ o Ingambi sa Nwaphongo yo na bεbi nε, bamba zaa mapa maaphεkyε bée Nwaphongo. Tebakokaka na imaza; phɔ mobeko ηwa banga mowɔ obokye kyemaze nde banganga ba Nwaphongo.

⁵ Naino totangyi o Mibeko ma Mose, wakomama obokye banganga ba Nwaphongo o Tempelo tebaakumole sabata, kasi nabo babona tebali na lowɔ?

⁶ Nawɔ na bée ngakye: Mapħɔċċ maawenē bée wawa malekyi Tempelo.

⁷ Bo oeħbaki ntina ya maloba maakoma bée o buku pha Nwaphongo maawɔ obokye: “Nazingye motema ηwa iokyela fato ngongo, kasi mambeka ma manyama phe”, nde tobaoye.

⁸ Phɔ Nwana wa Moto ali Nkolo wa sabata.»

*Yesu abikye moto owa nyiba eħċek
(Malako 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ Yesu amba ya mana o elele mε, aesi yakyeñdε o ingambi sa makyita.

¹⁰ Moto mənəmə owa nyiba eħċekɔ aħaka omɔ. Bafalisayi īsalukaka nzela ya imophunda, yango tħena bamba ya motuna békaye: «Mobeko

ηwa banga moanole ibikya moto mokələ ηwa sabata?»

¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo mənəmə onte ya bɛ̄s ali na mpate yənçəy; bo embikye kaa o ibela siizindo mokələ ηwa sabata, etaakyə eyabola?»

¹² Moto alekyi mpate! Kyelukye iwə obokye, mobeko ηwa banga moanole ikyela moto bolaa mokələ ηwa sabata.»

¹³ Emba Yesu amba ya wɔ na moto owa nyiba eþəkə yokye: «Elola eþəkə ya wε.» Amba ya eyelola nənə waabutwa yango elaa ndokolo eeyəkə.

¹⁴ Bafalisayi bamba ya təkələ o ingambi sa makyita, bamba ya kye angana pho ya iwangya ηwango ηwa iboma Yesu.

Yesu ali moto wa etoma owa ɔlɔ Nwaphongo

¹⁵ Waaoka Yesu maphoo maamana, aesi ya mana o elele mε, bato baikye bamba ya mobenga. Amba bikya bato ba maləsi baso.

¹⁶ Kasi amba ya bakatela na bokusi obokye bɛ̄s saimola bato elele eli yo.

¹⁷ Wakyalama babona pho ya ikokya maloba ma moimosi Isaya maa wɔ yo bobo:

¹⁸ «Iwaphongo yokye:

Kyeka moto wa etoma wa nga owa ɔlɔ nga.

Na mozingye,

nali na nkyisa pho yε.

Boləbə pha nga pha moba nε,

pho aimole nkyisi isɔ maphoo maazingye nga.

¹⁹ Eta okye booka na moto,

eta tombe ηwəsi,

ete baamookye kakyemiwɔ o munsɔngɔ.

²⁰ Eta tene munkata ɳwaumbama;
eta zimya tala ekyelukye izima.

Amokyela ɓaabona
tee nɔnɔ wa molonga maphɔɔ masɔ na ɓosembo.
²¹ Amoba molemo ɳwa nkyisi iso.»

Yesu katɔkɔlɔ malɔbɔ mabe
(Malako 3.22-30; Luka 11.14-23)

²² Bamba yeleta Yesu moto mɔnɔmɔ abaka na ɓolɔbɔ ɓoɓe, aphɔlɔ miyo, ambi kula ba na mbubu. Yesu amba ya mobikya, emba moto me amba butwa iwɔ na iwɛne.

²³ Bato basɔ ɓakawaka ɓaamba tunana bɛkye: «Eye teli nkɔkɔ wa Davidi?»

²⁴ Waaoka Bafalisayi ɓawɔ ɓaabona, ɓamba wɔ bɛkye: «Moto mona katɔkɔlɔ malɔbɔ mabe phɔ mokonzi ɳwa bɛ́e Belezebula amophe ɓokonzi me!»

²⁵ Kasi Yesu aebaka maumunya ma ɓε, amba ya wɔ na bɛ́e yokye: «Bo bato ba ɓokonzi bɛ́onɔbɔ ɓakabwa onte ya ɓε, ɓokonzi pha bɛ́e pha mowaa. Bo bato ba mokyisi mɔnɔmɔ naa ba ibota sɔnɔsɔ ɓakabwa, mokyisi naa ibota me itesiikule ba.

²⁶ Ka bo Molemba awiinye moto wε, kaɔtɔ nde ɓokonzi phε mampenza, emba ɓokonzi phε phaamba kɔkɔ ndengye'ye?

²⁷ Bɛ́e kowɔ obokye Belezebula moto owampε mwiya ɳwa itɔkɔlɔ malɔbɔ mabe. Ka bo eli phεle, owaamba phε bato ba bɛ́e mwiya ɳwa itɔkɔlɔ malɔbɔ mabe nza? Bato ba bɛ́e mampenza ba enyete!

28 Bo natəkələ maləbə mabe na Boləbə pha Nwaphongo, kyelukye iwo obokye Bokonzi pha Nwaphongo bokomi nənə oka bɛɛ.»

29 «Moto takokyi inyələ o ingambi sa moto mokusi phə ya iibələlə mbolo ye, bo naino tamokangyi maphanga; kasi bo amokangyi maphanga, akokyi imobələlə mbolo iso ya ingambi.

30 Moto ootoli na nga mbale, kanzine. Yo ootonsungye na iibəkyia bato, ka banyangole.

31 Yango məna na wə na bɛɛ ngakye: Bato basə baakyele masumu na baatiyole Nwaphongo, baabalimbisa. Kasi moto owamowamba Boləbə Bosanto ete baamolimbisa.

32 Owa mowələ Nwana wa Moto lowə lobe, baamolimbisa, ka nde yo owa mowələ Boləbə Bosanto na bobə, ete baamolimbisa, ebe o mokyisi mumu, ebe na o mokyisi ŋwaa moyaa.»

Nwete na mbuma ya ŋwango
(Matiye 7.16-17; Luka 6.44-45)

33 «Bo ophikyi ŋwete moola, wa mozwa mbuma iindaa; bo ophikyi ŋwete mobe, wa mozwa nde mbuma iimbe. Phə baebe ŋwete nde na mbuma ya ŋwango.

34 Bɛɛ manzɔɔ! Oli bato bañe, waamba wə maphɔɔ malaa ndengye'ye? Phə munəkə katəkələ nde maphɔɔ maute o ndondo.

35 Moto molaa katəkələ maphɔɔ malaa maute o ndondo ye, moto mobe katəkələ maphɔɔ mabe maute o ndondo ye me.

36 Na wə na bɛɛ ngakye: Mokələ ŋwa mosambisa Nwaphongo bato, moto na moto amosamba

na maphɔɔ massɔ maapha maatɔkɔlɔ o munɔkɔ nwɛ.

³⁷ Phɔ bamoelongya nde na bowɔkye pha wɛ naa bamoenyɛtɛ nde na bowɔkye pha wɛ.»

Bafalisayi baongye elekyesako

(Matiye 16.1-4; Malako 8.11-12; Luka 11.16, 29-32)

³⁸ Emba bateye ba mibeko baayɔkɔ na Bafalisayi bamba ya wɔ na Yesu bɛkye: «Mot-eye, tozingye obokye olokyelele elekyesako.»

³⁹ Yesu amba ya babuyisa bobo: «Iwaphongo amoteya nde elekyesako yɛnɔyɔ eyaka moimosi Yona.

⁴⁰ Phɔ bo wakyelaka Yona nkɔlɔ iyato o ibuu sa swe eenɛnɛ, nde bomɔ Nwana wa Moto amokyela nkɔlɔ iyato o se ya manyetɛ.

⁴¹ Mokɔlɔ ŋwaa mosambisa Nwaphongo bato, bato ba Niniwe bamoya ephunda bɛɛ bato baa lɔlɔ, phɔ bɛɛ babongolaka ntema ya bɛɛ waoka bɛɛ yaawɔkɔ Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona.

⁴² Mokɔlɔ ŋwaa mosambisa Nwaphongo bato, mokonzi ŋwa ŋwanjwasi wa mokyisi ŋwa Sabà amoya ephunda phɔ yo autaka itakyé phɔ ya iya oka maphɔɔ ma zebi sa Salomo. Kasi ooli wawa, alekyi Salomo!»

Waakule ya butwa bolɔbɔ bobo

(Luka 11.24-26)

⁴³ «Bo bolɔbɔ bobo botɔkɔsi onte ya moto, bokye miengyebana o bokye phɔ ya iluka elele ya ibaa. Bo te bozwe elele,

⁴⁴ bomiwbɔlɔ obokye: “Nakule butolela moto owa baka nga phɔ yo ali ndokolo ingambi sa

nga.” Kasi waa ya butwa phaango, boyazwa ingambi me pha, basi bɔ̄ngye na bolaa.

⁴⁵ Emba boombe kye kpa mbengo ya malɔ̄bɔ̄ masuu sambo maabolekye na bobe; mango masɔ̄ maambe yaa molɔ̄ngɔ̄ iya zala o nzoto ya moto mɔ̄na. Emba moto mɔ̄na kambe otɔ̄nɔ̄ ileka bowabaka yo phanza. Ya moba nde bomɔ̄ phɔ̄ ya bɛ̄e sato baabe baalɔ̄lɔ̄.»

*Saakolo ibota sa Yesu
(Malako 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ Waaba Yesu kataa wɔ̄ na sato, nyango na bana nyango baamba ya. Baesi ya tɛ̄mɛ o nze, balukaka iwɔ̄nɔ̄ ne.

⁴⁷ Moto mɔ̄nɔ̄mɔ̄ amba ya wɔ̄ na Yesu yokye: «Kyeka, nyɔ̄ngɔ̄ na banaa nyɔ̄ngɔ̄ bali o nze, balukaka iwɔ̄nɔ̄ na wɛ̄.»

⁴⁸ Yesu amba ya buyisa moto me yokye: «Mama nza? Banaa mama banza?»

⁴⁹ Amba teya na ebfɔ̄kɔ̄ bili baekosi bɛ̄e yokye: «Kyeka mama na banaa mama bɛ̄e baba.»

⁵⁰ Phɔ̄ moto okokyele maphɔ̄ maazingye Tata owa ikolo ali ɲwana mama, nkanasa ya nga na mama.»

13

*Ete ya mophikyi
(Malako 4.1-9; Luka 8.4-8)*

¹ Mokɔ̄lɔ̄ mamuna, Yesu amba ya tɔ̄kɔ̄lɔ̄ o ingambi, aesi ya kye zala o mokukulu ɲwa ebale phɔ̄ ya iteya.

² Bato baikye bambaa ya angana wali yo, yango meña Yesu amba ya baa o vato, akye zala. Bato basɔ̄ batemekye o mokukulu.

³ Yesu amba ya baimola maphcɔ̄ maikye na bite. Awɔ̄kɔ̄ yokye: «Moto mɔ̄nɔ̄mɔ̄ akyεkyε phika ndemo o inzambi sε.

⁴ Wa ba yo kakyeminyaka ndemo, ndemo iiyɔ̄kɔ̄ ikaa o nzela, manyɔ̄si maesi ya ikomola.

⁵ Ndemo iiyɔ̄kɔ̄ ikyε kaa o elele ya mabanga, wamɔ̄ manyεtε maikye phe, yango mεna ndemo itɔ̄kɔ̄si sakɔ̄kɔ̄.

⁶ Waangala moo, inyiti phɔ̄ nkanga te ya ikaka nyɔ̄sa.

⁷ Ndemo iiyɔ̄kɔ̄ ikyε kaa o nkata yaa milɔ̄, nkata mε ikosi, ikyεtitise ndemo iindaa.

⁸ Kasi ndemo iiyɔ̄kɔ̄ ikaa o manyεtε malaa, iboti, ina mbuma munkama, iiyɔ̄kɔ̄ mbuma makoo motoba, iiyɔ̄kɔ̄ mbuma makoo maato.»

⁹ Yesu amba kula bakyα yokye: «Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

*Phɔ̄ ya'ye Yesu kawɔ̄ na bite
(Malako 4.10-12; Luka 8.9-10)*

¹⁰ Emba baekosi bamba ya susinya phεnεphε na Yesu, bamba ya motuna bεkye: «Phɔ̄ ya'ye kolowɔ̄lε na bite?»

¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bεε okokyи eba sekyele ya Bokonzi pha Ikolo, kasi bεε tebakokyи ieyeba.

¹² Phɔ̄ moto ooli na mbolo nzikye, bamokula mobakyisela, kasi ooli phaa, baamobεlεlε na ɳwana ndambo ooþakyи ne.

¹³ Yango mεna nakpe bite phɔ̄ ya ibawɔ̄lε, phɔ̄ na bo bakyekye tebawεnε, na bo balaa mato, tebaokye, tebaa sɔ̄sɔ̄lε, tebaambe na eba.

¹⁴ Na babona malofa ma moimosi Isaya makokyisame waa wɔ̄ yo obokye:

“Na bo ookyi ndengye'ye, otoebe,
na bo olembetesи ndenyе'ye, otoowене.

¹⁵ Phо bato baba bali na ntema nkusi,
bamiundi matoo, bazibi miyo phо бéе sawене,
бéе saoka, бéе saeba.

Bo sa babona phe, nde babongolaka ntema
ya бéе phо nababikya, kye wо
Nwaphongo.”»

¹⁶ «Ka бéе, ba na nkyisa phо miyo ma бéе
mawене, matoo ma бéе maokye!

¹⁷ Nde phelę na wо na бéе ngakye: Baimosi
baikye na bato ba bosembo baikye babaka na
phowa ya ioka na ya iwене maphоо mawене бéе
mama, kasi tebaika mawене, babaka na phowa
ya ioka maphоо maokye бéе mama, kasi tebaika
maoka.»

*Yesu alimbosi ete ya mophikyi
(Malako 4.13-20; Luka 8.11-15)*

¹⁸ «Okyemela ntina ya ete ya mophikyi.

¹⁹ Bato baaokye simo ya Bokonzi pha ikolo
kasi tebaikyi esosоlo, bali ndokolo ndemo ikaa
o nzela, Munguna aesi ya imanya o mandondo
ma бéе.

²⁰ Bato баayоkо bali ndokolo ndemo ikaa o
manyete maangana na ma滂ga, baokye iloba
sa Nwaphongo, basianole na nkyisa izele.

²¹ Kasi iloba me tesii тókоlo nkanga o man-
dondo ma бéе, basikyelele nde ңwana bokyi
боbo; emba wambe yaa mampasi na minyоkо
phо ya iloba sa Nwaphongo, bale ianola sa бéе
izele.

²² Bato баayоkо bali ndokolo ndemo ikaa onte
ya nkata yaa milо, baokye iloba sa Nwaphongo,

kasi phɔ ya phowa ya mokyisi na phowa ya ezwele ekye kosa bato, iloba me sičtōnō, emba tesii bote na ekpele.

23 Bato baayɔkɔ bali ndokolo ndemo iikaa o manyetɛ maalaa, baokye iloba sa Nwaphongo, basisɛsɔlɔ, emba baambe fota mbuma: Bána munkama, baayɔkɔ makoo motoba, baayɔkɔ makoo maato.»

Ete ya munkata moobe

24 Yesu amba kula ya bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na moto mɔnɔmɔ owa aphikaka mumboto molaa o inzabi se.

25 Mokɔlɔ mɔnɔmɔ, waa mokɔlɔ, waaba bato basɔ na ebuu, munguna ŋwa moto mɔnɔ aesi ya kyɛnde phika munkata moobe o nte ya ble nɔnɔ wakyɛnde yo.

26 Waatɔkɔlɔ nkona, ble ekyesi ndomba, munkata moobe motɔkɔsi na ŋwango me.

27 Baombo baesi yakye wɔɔ na mokolo inzambi bɛkye: “Nkolo, ka waphikaka mumboto moola o inzabi sa wɛ, ka munkata moobe mouti bi?”

28 Amba ya babuyisa yokye: “Eli munguna ŋwa nga moto okyesi baabona.” Emba baombo baamba ya motuna bɛkye: “Ozingyi obokye tokye manya munkata moobe?”

29 Amba babuyisa yokye: “Phe, phɔ waamu manya bɛɛ munkata moobe nde obisi na ble.

30 Oile kyikole yango isɔ, waainɔkɔ, imbele me, na mowɔ na banɔkyi ngakye: Taabila munkata moobe phanza, omokangye mbɔmbɔ mbɔmbɔ phɔ ya imotumba, sima ombe angyisa ble oenyɔsa o bompende pha nga.”»

*Ete ya mumbuma ɳwa mutarde
(Malako 4.30-32; Luka 13.18-19)*

³¹ Yesu ambakula bapkela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na mumbuma ɳwa mutarde ɳwaaphika moto mɔnɔmɔ o inzabi sɛ.

³² Eli mumbuma moolekyi bokyikyi onte ya mbuma iso, kasi bo motɔkɔsi, molekye ndemo iso iili onte ya inzabi na phanda. Mobutwe ɳwete na bitakyi, manyɔsi maya tonga moobø omɔ.»

*Ete ya muncɔ moubole mapa
(Luka 13.20-21)*

³³ Yesu amba kula ya bapkela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na muncɔ ɳwa mapa moangyinya ɳwaŋwasi na faline iikye, nɔnɔ waanyangwe ɳwango oena faline eso.»

*Phɔ ya'ye Yesu abaka kawɔ na bite
(Malako 4.33-34)*

³⁴ Yesu awɔle bato maphɔɔ masɔ maamana na bite, abaka kabawɔle nde na bite.

³⁵ Akyelaka babona phɔ ya ikokya maphɔɔ maawɔkɔ moimosi obokye: «Na mowɔ nde na bite. Namoimola maphɔɔ maabombama uta o etatele ya mokyisi.»

Yesu alimbosi ete ya munkata moobe

³⁶ Emba Yesu amba ya mana wali bato, amba ya butwa o ingambi. Baekosi bée bamba yakye wali yo, bamba ya motuna békkye: «Ololimbolele ete ya munkata moobe o inzambi.»

37 Yesu amba ya babuyisa bobo: «Moto ookophikye mumboto moola, eli Nwana wa Moto,

38 inzambi eli mokyisi, mumboto moola eli baanole Bokonzi pha ikolo, munkata moobe eli bato baanole Munguna.

39 Munguna okophikye munkata moobe, eli zabulu, mbuma ya inəkə eli suka ya mokyisi, banɔkyi eli banze.

40 Bookomanya bée munkata moobe pho ya imovaka o ŋwenya, yamoba nde bomo o suka ya mokyisi.

41 Nwana wa Moto amotoma banze bę, bamumanya o bokonzi phę bato baso baɔtɔ ianola sa bębi, na bato baakyele bobo,

42 baabavaka o itumbu sa ŋwenya, omo nde malelo na itwa mino.

43 Kasi bato baa bosembo bamungyengye ndokolo moo o bokonzi pha Ango wa bę. Oli na matoo ma ioka, aokye!»

Ete ya ezwele eya bombama

44 «Bokonzi pha ikolo pha ulana na ezwele eya kundama o inzabi. Moto mɔnɔmɔ akye ekundola ambikula ebomba. Na nkyisa isɔ, akye ungya mbolo ye isɔ pho aombe sina inzabi.»

Ete ya bayaka

45 «Bokonzi pha ikolo pha ulana na muungye wa mbolo ookolukye bayaka baala.

46 Bo azwe yɔnɔcɔ eya motuya mwikye, amokyε ungya mbolo isɔ iili ne pho akye omiba bayaka me.»

Ete ya bondendi

⁴⁷ «Bokonzi pha ikolo pha kula ulana na bondendi bavakyi bée o ebale, booakye swe ndengye na ndengye.

⁴⁸ Botondi na swe, baosi baobendji o mokukulu, emba bambe zala pho ya iolo swe, iindaa baikyele o bikokolo, iimbe baivakye.

⁴⁹ Ya moba nde bomo o suka ya mokyisi, banze bamoya kabola bato baabe na bato baala.

⁵⁰ Pho ya ivaka bato baabe o itumbu sa njwenya, omoo nyaa malelo na itwa mino.»

Bizwele biikasi na biinyakune

⁵¹ Yesu amba ya batuna yokye: «Bee ookyi maphoɔ masɔ mama na bolaa?» Bamba ya mobuyisa bεkye: «Eε, tookyi.»

⁵² Emba amba ya wo na bée yokye: «Yango meña, moteye wa mibeko munso ookoekole maphoɔ ma Bokonzi pha ikolo kaulane na moto wa ezwele ookotoko ná mbolo iinkasi ná mbolo iinyakune.»

Bato ba Nazalεtε bale ianola Yesu

(Malako 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Waaunva Yesu ikpa bite babina, amba ya mana omɔ,

⁵⁴ amba ya kyendε o mokyisi njwaakolaka yo. Aesi ya butwa iteya o Ingambi sa makyita. Emba bato baso baabaka wamɔ bakamwaka na boikye. Bawoko bεkye: «Azwe zebi sisi bi? Kakyele bilekyesako bibi ndengye'ye?»

⁵⁵ Teli yo njwana wa mowasi njwa mañaya? Nyango teli Maliya? Banaa nyango teli Zake, Zozefu, Simo na Yuda?

56 Mankanasa mε masɔ temali na banga wawa? Bona bokonzi bɔbɔ abozwe bii?»

57 Yango mεna tebaikaka moanolela. Emba Yesu amba ya wɔ na bέε yokye: «Moimosi wa Nwaphongo kazwe ngambo o nkyisi isɔ manya nde o mokyisi nwε na o ibota sε.»

58 Yesu amba ya kyela omɔ nde banaa bilekye-sako ndambo phɔ bέε tebaikaka moanola.

14

Iwaa sa Yoane Mobatise

1 Imbeles saasina, Elode, mokonzi ηwa Galileya, aesi ya oka bawɔ phɔ ya Yesu.

2 Amba ya wɔ na bato baetoma bέε yokye: «Eli Yoane Mobatise, akundo! Yango mεna azwe mwiya ηwa ikyela bilikyesako bɔbɔ.»

3 Phɔ phanza, Elode atomaka baakya Yoane, bamokangye maphanga, bamovakye o bɔlɔkɔ. Yabaka phɔ ya lowɔɔ la Elodiya, ηwasi wa ηwana nyango Filipe.

4 Phɔ Yoane awɔkɔ na Elode yokye: «Mibeko ma banga mikatele obokye tokoky i burya Elodiya ηwasi wa wε!»

5 Yango mεna Elode alukaka iboma Yoane, kasi abaka kalote Bayuda, phɔ bato basɔ bakpaka Yoane ndokolo moimosi.

6 Nzuka mokɔlɔ ηwaakyelaka Elode eselekɔ ya iyumunya mokɔlɔ ηwaabitamaka yo, ηwana wa Elodiya wa ηwaηwasi amba ya bina o boo pha bato baabangaka yo. Asepelisaka Elode na boikye.

7 Yango mεna Elode amba kata seleka obokye aamophε ekpele esɔ eya moonga yo.

8 Uta na mateya ma nyango, ɳwana amba ya wɔ na Elode yokye: «Impɛ uŋwaŋwa'eye moto ɳwa Yoane Mobatise mi lako!»

9 Mokonzi Elode aesi ya oka ngɔngɔ boikye, kasi phɔ ya seleka eyakataka yo o boo pha bato baabangaka yo, amba ya toma obokye bamophɛ moto ɳwa Yoane.

10 Amba ya toma moto mɔnɔmɔ ikyɛ tena moto ɳwa Yoane o bɔlɔkɔ.

11 Baamba yaa na moto mɛ mi lako, bamba ya mophe ɳwana wa ɳwaŋwasi mɛ, yo amba yakye mophe nyango.

12 Baekosi ba Yoane bamba yakye kpa ena ebembe bamba kye ekunda. Bamba kye imola Yesu maphɔɔ maaleka.

Yesu azeye bampele nkoto itano

13 Waaoka Yesu simo ya iwaa sa Yoane Mobatise, aesi ya mana omɔ yaa vato, amba ya kye yo mampenza o elele үɔnɔyɔ ya indende. Kasi bato baesi ya eba, bamba tɔkɔlɔ o nkyisi ya phɛnephɛ, bamba ya mobenga na makolo yaa mokukulu.

14 Waabwa yo o vato, aesi ya wɛnɛ bato baikye, amba baoka ngɔngɔ, amba butwa ibikya bato ba bɛɛ baamalɔsi.

15 Waakoma waa nkɔkɔlɔ, baekosi ba Yesu bamba ya susinya oli yo, bamba ya wɔ ne bɛɛ kye: «Bunya bokye, elele eye eli indende, buya bato phɔ bakyɛndɛ o nkyisi bakyɛ om̄ba ntoma ya izaa omɔ.»

16 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Te wali ntina obokye bakyende, obaphé bëe mampenza ntoma ya izaa!»

17 Kasi bëe bamba ya wɔ ne bëkye: «Wawa, toli nde na mapa matano na swe ibale.»

18 Yesu amba ya wɔ na bëe yokye: «Inzelele na yango.»

19 Emba, amba ya wɔ na bato baso bazale o nkata, aesi yakpa mapa matano na swe ibale miina, amba ya tomba miyo o ikolo, aphé Nwaphongo mëlesi. Aesi ya kyese mapa amaphé baekosi. Emba baekosi bamba kyemikabela bato.

20 Bato baso bazaka, baokaka. Baekosi bamba ya ɔngɔ banyanzima iko mbuka babale boñee ba bitee baikalaka.

21 Bato baazaka babaka bampele phenephe na nkoto itano sa tanga babasi na bana.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

22 Sakökɔ Yesu aesi ya toma baekosi bëe ba baa o vato phɔ bakatisa o boo phé o mokukulu moyɔkɔ, wamoba yo kataa buya bato.

23 Waunva yo ibabuya, aesi ya baa o bokosi phɔ ya ibɔndele. Waakoma nkɔkɔlo aikalaka wamo nde yo mampenza.

24 Vato pha komaka o bodiko, kanda yabaka kye babuya na munsimma phɔ ewεεlε yabaka ekusi.

25 Wakoma bunya phenephe na iyε, Yesu amba ya benga baekosi bëe yaa makolo, amba tambula o ikolo sa maa.

26 Waamowené bëe katambule o ikolo sa maa, bawenekyε bɔɔbɔ, bamba wɔ bëkye: «Eli

mozisi!» Bamba butwa iyanjwana na bona
ñcōgō.

²⁷ Kasi mbala yonoyó Yesu amba ya wó na bée
yokye: «Saila, eli nde nga, bée salota!»

²⁸ Emba Petelo amba ya wó na Yesu yokye: «Bo
eli we phelé, wó nanga na tambule o ikolo sa
maa, nayee oli we.»

²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Yaka!»
Petelo aesi ya tokolo o vato amba ya butwa
itambula o ikolo sa maa, phó ya ikyende oli Yesu.

³⁰ Kasi waawene yo eweele ekusi, amba ya
wene inganga. Amba ya tata izinda nōnō wa
anjwana yo yokye: «Nkolo, imbikya!»

³¹ Mbala yonoyó, Yesu amba ya elola eþókó,
aesí ya mophila, amba ya wó nē yokye: «Moto
wa ianola sikiyiki! Phó ya'ye oikakyi ziko?»

³² Emba bée basó babale bamba ya baa o vato,
eweele esi ya lée.

³³ Bobele baekosi babaka o vato bamba ya
kusama na maþóngó o boo pha Yesu, bamba ya
wó békkye: «Oli Nwana wa Ñwaphongo phelé!»

Yesu abikye bato ba malɔsi o Genesaléte

³⁴ Waaunva bée ikatisa ebale, baesi ya kye
semé o manyete ma Genesaléte.

³⁵ Bato ba mokyisi me baebaka Yesu phanza,
emba waamowene bée, bamba kyemimola
mboka esó obokye aesi. Bamba moyelela bato
basó baa malɔsi.

³⁶ Bamba ya nyigonela ne obokye abale
bakume nōnō sōngya ya munkoto nwé. Bato
basó baamokumaka babikaka.

15

Yesu kateya phɔ ya mateya ma b̄ankɔkɔ

¹ Mokɔlɔ mɔnɔmɔ, Bafalisayi na Bateye ba mibeko bautaka o Yelusalɛmɛ, ɓamba ya angana oli Yesu, ɓamba ya motuna ɓekeye:

² «Phɔ ya'ye, baekosi ba wε tebaakumole mibeko ma b̄ankɔkɔ? Phɔ tebaakunyole sε o boo pha izaa.»

³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Ka b̄èε, phɔ ya'ye tookumole mibeko ma Nwaphongo, Kokumole nde bonkɔkɔ pha b̄èε?

⁴ Phɔ Nwaphongo awɔ bobo: “Kumola nyɔngɔ na ɔngɔ”, kasi “owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.”

⁵ Kasi b̄èε kowɔ obokye: “Moto akokyi iwɔɔ na nyango ebe na ango obokye mbolo iunvakyi esunga na nga, na ibombi phɔ ya Nwaphongo.”

⁶ Bo awɔ babona, takokyi kula sunga na nyango na ango. Mena kabuya mibeko ma Nwaphongo ekpele phaa phɔ ya itosa bonkɔkɔ pha b̄èε tampenza.

⁷ Banyamabɔlɛ! Moimosi Isaya abaka nde na elongyi waawɔ yo phɔ ya b̄èε bobo:

⁸ “Bato ɓaba b̄ankumole nde na munɔkɔ. Kasi o mandondo bali itakyen na nga.

⁹ Losambo la b̄éε teloli na ntina. Phɔ mateya ma b̄éε mali nde mibeko miute na bato.”»

Maphɔɔ maaɔtɔ ndondo ya moto

¹⁰ Bobele, Yesu amba ya banga bato ɓasɔ, amba ya wɔ na b̄éε yokye: «Okyemela, ombe na kyitolela:

11 Teli ekpele ekye nyelə o munəkə ɲwa moto ekye mobuya moto wa səkətə. Kasi ekyetəkələ o munəkə nwɛ, kyeaka yango ekye mobuya moto wa səkətə.»

12 Emba baekosi bamba susana phenephē na Yesu, bamba ya wɔ nɛ bεkye: «Koebe obokye maphɔɔ̄ maawɔ̄ we mamana, maphe Bafalisayi ndondo bolɔsi?»

13 Yesu amba ya buya yokye: «Iwete munso ɲwaatenjwaika phika Tata oli o ikolo, baamophikola.

14 Obalɛ! Bali bato baaphɔlɔ̄ miyo bateya bato baaphɔlɔ̄ miyo nzela. Bo moto mənəmə owa phɔlɔ̄ miyo kateya nwɛbi nɛ owa phɔlɔ̄ miyo nzela, bɛɛs basɔ̄ babale bamokaa o ibela.»

15 Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Ololimbolele ntina ya ete mɛ.»

16 Yesu amba ya wɔ yokye: «Na bɛɛs naino tozwe malondo?»

17 Bɛɛs toebe obokye ekpele esɔ̄ ekye nyelə o munəkə ɲwa moto, kyelekane o ibuu sɛ, emba sima kyekye tɔkɔlə o zikyi?

18 Kasi ikyi tɔkɔlə o munəkə, kyiute o ndondo, yango ikokyи ibuya moto, moto wa səkətə.

19 Phɔ̄ maumunya masɔ̄ ma ikyela bofɛ maute o ndondo ya moto, eli bɔoli iboma bato, ikyela baphemba, ikyela bondumba, iiba, ikatela bato bɔlɛ, na iyɔ̄ bato.

20 Mena eli maphɔɔ̄ maɔtə moto. Kasi izaa sataa kunyola sɛ, tesiibuya moto, moto wa səkətə.»

Nwaŋwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu

21 Bořelɛ Yesu aesi ya mana o elele mɛ, akye o nkyisi ya Tula na Sidona.

22 Nwanjwasi mōnōmō wa Kanana abaka kazale o mokyisi mε, amba yaa oli Yesu, amba ya anjwana yokye: «Moteye, Nwana wa Davidi, inzokye ngōngō! Nwana wa nga wa nwanjwasi ali na bolēbō bōbe, bomunyōkōlō na bokusi!»

23 Kasi Yesu taika mobuyisa na lowōō. Baekosi bamba yaa oli Yesu. Bamba ya wō nε bεkye: «Omowiinya, pho taalε ikyemianjwana o sima ya banga.»

24 Yesu amba ya buya yokye: «Bantoma nde oka bato ba Isalayelε baali ndokolo mampate maabunga.»

25 Kasi nwanjwasi mε, amba ya kusama o boo pha Yesu, amba ya wō yokye: «Moteye, insungye!»

26 Yesu amba ya wō yokye: «Teli bolaa o bokye okpe ntoma ya bana oivakyele manva.»

27 Nwanjwasi mε amba ya wō yokye: «Nde phelε Moteye, kasi manva mazee mpusu ikyilale o se ya mesa ma bankolo ba mε.»

28 Emba Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Ee, nwanjwasi oyo! Oli na ianola sinεnε. Waekye-lamele boozingyi wε.» Nde o sina imbelε mε, nwanja wε abikyi.

Yesu abikye bato baikye baa malɔsi

29 Bobelε Yesu aesi ya mana wa mɔ, akyε o mokukulu nwa maa maanεnε ma Galileya. Aesi ya kye zala o ikolo sa ngomba.

30 Bato baikye bamba ya kyεndε oli yo. Banyanye bato baaotōnɔ makolo, bato baaphɔlɔ miyo, bituku, mambubu, na bato baa malɔsi

ndengye na ndengye. Bamba ya bazasa o se o
boo pha Yesu, emba amba ya babikya.

31 Bato bakamwaka waaawené bée mam-
bubu mabuto iwé, bituku bibikyi, bato baa
otono makolo batambusi, bato baapholó miyo,
baweni. Embo bato baso bamba tata ikumbela
Nwaphongo owa Isalayele.

Yesu azeye bampele nkoto ine

32 Yesu amba ya banga baekosi bée, amba ya
wo na bée yokye: «Naokyele bato baba ngongo,
pho nkolo iyato bali na nga wawa, kasi tebali na
ntoma ya izaa. Sizingye ibabuya na nzala, pho
imbele sisuu nde bakyé kpa phikyi o nzela.»

33 Baekosi bamba ya motuna békkye: «Wawa
toli o bokye, tomokyé zwa ntoma bi, obokye
bazee baokye?»

34 Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Béé, oli
na mapa bo?» Bamba mobuyisa békkye: «Toli na
mapa sambo na banaa swe inkyikyi.»

35 Emba Yesu amba ya wo na bato baso obokye
bazale o se.

36 Aesi ya kpa mapa sambo na ina swe, apheé
Nwaphongo mèlesí, aikyésí, aiphé baekosi bée
obokye baikabe. Baekosi baikpe, baikabesi bato
baso.

37 Bato baso baazaka baokaka. Baekosi
baengökó ntoma yaa otwaka bée, ya tonzaka
banyanzima sambo.

38 Bato baazaka babaka bampele nkoto ine, sa
tanga babasi na bana.

39 Waaunva yo ibuya bato o nkyisi ya bée, Yesu
aesí ya baa o vato, aesí ya kyendé o manyéte ma
Magadana.

16

Bafalisayi na Basadukayi baongye elekyesako

¹ Bafalisayi na Basadukayi bamba ya waali Yesu phɔ ya imumeka. Baesi ya motuna obokye akyele elekyesako phɔ ya iteya obokye maphɔɔ maakyele yo maute oka Nwaphongo.

² Yesu amba ya babuyisa bobo: «Waakome nkɔkɔlɔ bɛɛ kowɔ obokye: "Mbula eteenɔ, phɔ ikolo sili silaa."

³ Ka waamunkunkutu bɛɛ kowɔ obokye: "Lɔlɔ mbula ya munɔ, phɔ ikolo sibɛlɔ." Waakyekye bɛɛ ikolo, bɛɛ koebe naa mbula ya munɔ naa eteenɔ. Kasi bileko biiteya maphɔɔ ma nkɔlɔ ikyiye, toebe ibilimbola.

⁴ Banyamabɔlɛ, bato ba lɔlɔ eye bali bato babañe na bato ba bikobø, tebaakumole Nwaphongo, baongye elekyesako. Kasi etebawenɛ na elekyesako na yɔnɔyɔ, bo teebe nd'eyaaka Yona phe.» Emba, amba ika baika, aesi ya kyendɛ.

Kyeba na mateya na Bafalisayi na Basadukayi

⁵ Waakatisaka baekosi o mbale eeyɔkɔ ya maa ma manenɛ, babungaka iphila mapa.

⁶ Emba Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Kyeka! Nde kokyebe na munɔɔ ɲwa Bafalisayi na Basadukayi moulole mapa!»

⁷ Baekosi bamba butwa iwɔnɔ bɛɛ na bɛ, bεkye: «Awɔ babona phɔ tololi na mapa.»

⁸ Kasi Yesu aebaka maumunya ma bɛ, amba ya batuna yokye: «Phɔ ya'ye kowɔnɔ bɛɛ na bɛɛ

obokye, nde phɔ tololi na mapa? Bato ba ianola sikyikyi.

⁹ Bèε naino tosɔsɔsi? Umunya mapa matano maazeyaka nga bampele nkoto itano. Umunya na motuya ɳwa banyanzima baa ɔngɔkɔ ñε?

¹⁰ Umunya na mapa sambo maazeyaka nga bampele nkoto ine, banyanzima bo baa ɔngɔkɔ ñɛ?

¹¹ Phɔ ya'ye ñɛ toosɔsɔlo obokye siikaka wɔ na ñɛ phɔ ya mapa, waawɔkɔ nga na ñɛ obokye: "Kyeba na munɔ ɳwa Bafalisayi na Basadukayi moulole mapa!"»

¹² Emba baekosi bamba ya sɔsɔlo obokye Yesu taikaka wɔ na ñɛ obokye bakyebé na munɔ moulole mapa, kasi bakyebé na mateya ma Bafalifayi na Basadukayi.

Petelo awɔɔ yokye Yesu ali Masiya

¹³ Yesu amba ya kyendɛ o nkyisi iili phɛnephɛ na manyetɛ ma Sezare, mokyisi ɳwa mokonzi Filipe. Amba ya tuna baekosi ñɛ yokye: «Bato bawɔ bo phɔ ya Nwana wa Moto?»

¹⁴ Bamba ya mobuyisa ñekye: «Bakyi bawɔ obokye oli Yoane Mbatise, bana ñekye oli Eliya. Baayɔkɔ bakule wɔ ñekye oli Jeremi naa mɔnɔmɔ na baimosi.»

¹⁵ Amba ya batuna yokye: «Ka ñɛ, kowɔ obokye nga nali nza?»

¹⁶ Simo Petelo amba ya buya yokye: «Iwɛ oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo wa bomɔɔ.»

¹⁷ Emba Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Oli na nkyisa boikye, Simo ɳwana wa Yoane phɔ teeli

moto oeteye maphōc mama, kasi nde Tata ooli o ikolo.

¹⁸ Emba nga na wō na wē ngakye: Oli Petelo, o ikolo sa ibanga sisi namotonga ingomba sa nga, na iwaa etesiikokye isibukola.*

¹⁹ Namoephe maphungola ma Bokonzi pha ikolo, eya mokanga wē wawa o se, Nwaphongo amoekanga o ikoli me, eya moingola wē wawa o se, Nwaphongo ne amoeyingola o ikolo.»

²⁰ Emba Yesu amba ya katela baekosi bēe na bokusi obokye bēe saimola nōnō moto obokye iyo ali Masiya.

Yesu aimosi bo wamowaa yo na bo wamokundwa yo

²¹ Tata imbelē me, Yesu atati iimola baekosi bēe polele maphōc maalukye imoyelela, amba ya wō yokye: «Esengyesi obokye na kyendē o Yelusalēmē, omō, bankumu, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, ebe na bateye ba mibeko bomunveninya bolōsi boikye. Bamumboma, kasi sima ya nkōlo iyato na mokundwa.»

²² Emba Petelo amba kye ne njwana imbale, amba butwa imooya yokye: «Ee Nkolo! Nwaphongo amoebanza, maphōc mamana ete maakyelame!»

²³ Yesu aesi yaekpana, amba ya wō na Petelo yokye: «Mana itakye na nga, Satana! Oli ibaku phō ya nga! Phō toumunya bokoumunya

* **16:18 16.18** O munōkō njwa Baela, nkombo ya petelo kyleukye iwō obokye ibanga.

Nwaphongo, kasi koumunya bokoumunya fato.»

²⁴ Emba Yesu amba ya wo na baekosi bée yokyé: «Bo moto kalukye imbenga yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, emba ambe mbenga.

²⁵ Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe, aañobungya, kasi owa mobungya bomoo phe pho ya nga, aabozwa.

²⁶ Na bo moto azwe ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye? Ekpele'ye eekokyí yo iambya pho ya iikola bomoo phe?

²⁷ Pho Nwana wa Moto amoya o nkyemó ya Ango, yo na banze bée, emba amba phuta moto na moto ikokana na bitoma bée.

²⁸ Nde phelé na wo na bée ngakye: Onte ya bée baso baali wawa, bana ete baata waa phanza, saika wené na miyo bo wa moyaa Nwana wa Moto ndokolo mokonzi.»

17

Yesu awene o nkyemó ya Nwaphongo

¹ Sima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane, ñwana nyango na Zake, akyé na bée o ngomba yonoyé eanda, itakyé na fato, omo babaka nde bée mampenza.

² Nzoto ya Yesu ya butwaka ndengye esuu o miyo ma bée. Boo phe pha butwaka bongyengye ndokolo moo, bitobu bée ba butwaka bitane pée.

³ Boñele, baekosi me baato baesi ya wené Mose na Eliya bawonó na Yesu.

4 Emba Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Nkolo, eli bolaa obokye tobee wawa. Boozingyi, namotonga ndalaku iyato wawa, mənəmə phɔ ya wɛ, muna phɔ ya Mose, mooyɔkɔ phɔ ya Eliya.»

5 Waataba yo kawɔ, impata sɔɔcsɔ siitane siesi ya ɓaziba, onte ya impata me, ɻwesi mənəmə moesi yaokana, mowɔ bɔbɔ: «Oyo ali Nwana wa nga owa sɔmi, nali na nkyisa ɓoikye phɔ yɛ. Omookye!»

6 Waaoka baekosi ɻwesi me, ɓawenekye ɓeň ɓoikye, nɔnɔ waauya ɓéé maboo nɔnɔ o se.

7 Yesu amba ya kyendé ooli ɓe, aesi ya bakuma, amba ya wɔ na ɓéé yokye: «Iŋwaa, ɓèé saila!»

8 Bamba inola maboo, kasi tebaikyi wene moto mosuu, nde Yesu yo mampenza.

9 Waaba ɓéé baute ngomba, Yesu abakatelaka yokye: «Bee saimola cnu moto cnu maphɔɔ masɔ maaweni ɓee, tee cnu mokɔlɔ ɻwaamokundwa Nwana wa Moto onte ya ɓawee.»

10 Bɔbɛlɛ baekosi bamba ya tuna Yesu ɓekye: «Phɔ ya ye bateye ba Mibeko bawɔ obokye, esengyesi obokye Eliya aye phanza?»

11 Iyo, amba ya ɓabuyisa yokye: «Eli bomo, esengyesi obokye Eliya aye phanza phɔ ya iyabɔngya maphɔɔ masɔ.»

12 Kasi nga na wɔ na ɓéé ngakye: Eliya nga aunva yaa, kasi tebaika moeba. Bamokyelela maphɔɔ masɔ mabe bo wazingaka ntēma ya ɓe. Yango mena, bamunyɔkɔlɔ Nwana wa Moto nde bomo.»

13 Emba, baekosi ɓasɔsɔlɔkɔ obokye kabा wɔle phɔ ya Yoane Mofatise.

Yesu abikye ɻwana ooli na bolɔbɔ bɔbe

14 Waabutwa bée o elele eyikalaka fato, moto mɔnɔmɔ amba yaa ooli Yesu, amba kusama na maɓɔngɔ o boo phɛ.

15 Amba ya wɔ nε yokye: «Moteye, okyela ɻwana wa nga wa lele ngongo. Ali na iphuku-luku, mbala esuu kakaa naa o ɻwenya naa o maa.

16 Nayakakyi nε oka baekosi ba wε, kasi tebaikyi koka imobikya.»

17 Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Oo! Bèe toli nde na ianola! Esengyesi obokye na kule ba na bée bileko ɓo? Inzelele na ɻwana mε wawa!»

18 Yesu amba phaphala na bolɔbɔ bɔbe mε, emba phamba tɔkɔlɔ o nzoto ya ɻwana, mina wamɔɔ, ɻwana abikyi.

19 Baekosi bamba yaa bée na bée oli Yesu, bamba ya motuna békkye: «Banga toloikyi koka itɔkɔlɔ bolɔbɔ bɔbe mε phɔ ya'ye?»

20 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Phɔ bée oli na ianola sikiyikyi. Nde phɛle na wɔ na bée ngakye: Naɓo oli na ianola sikiyikyi booli mum-buma ɻwa mutarde, wamowɔ na ngomba eye obokye: Mana wawa kyɛndɛ owo, ya mumana. Ekpele yɔnɔyɔ tekokyи iekatela. [

21 Kasi bakokyи itɔkɔlɔ bolɔbɔ pha ndengye mɛna nde na ibɔndele na ná imiima ntoma.]»

Yesu akuli imola ɓo wamowaa yo na ɓo wa mokundwa yo

22 Mokələ mənəmə baekosi bamba yaangana bée sasə o Galileya. Yesu amba ya wə na bée yokye: «Bamoamba Nwana wa Moto o mañökə ma bato. **23** Baamoboma, kasi o sima ya nkɔlɔ iyato amokundwa o nte ya bawe.» Emba baekosi baokaka ngɔngɔ boikye.

Iphuta mputi ya Tempelo

24 Waakoma Yesu na baekosi bée o Kapalanauma, bato baaphutisa mputi ya Tempelo, bamba ya waali Petelo. Bamba motuna békkye: «Moteye wa bée kaphute mputi ya Tempelo?»

25 Petelo amba ya buya yokye: «ξε, kaphute.» Waanyɔlɔ Petelo o ingambi, Yesu amba ya wə ne yokye: «Simo, koumunya bo? Ookokyi iphuta mputi ya mokonzi ɳwa mokyisi nza? Baalombo nde babutu?»

26 Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Babutu.» Emba Yesu amba ya wə ne yokye: «Bo baabona, baamokyisi tebaaphute.

27 Ka phɔ banga sabatungyisa, kyendé lɔbɔ o maa maanenɛ, swe eya motata wε iimba, oetakole munɔkɔ, wa mowenɛ phalanga eya ebuni, oekpe, ophute mputi phɔ ya banga na wε.»

18

Olekyi na ngambo nza?

1 Mokələ mənəmə baekosi bamba ya waali Yesu, bamba ya motuna békkye: «Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo nza?»

2 Yesu amba ya banga ɳwana omokyε, aesi ya moteyε onte ya bε.

3 Amba ya wɔ yokye: «Nde phεlε nawɔ na bɛɛ ngakye: Bo mobesi ɳwa bɛɛ temobuto ndokolo ɳwaka bana baakyεε phe, otonyɔlɔ o Bokonzi pha ikolo.

4 Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo, eli moto ookomiuya na ookobutwe ndokolo ɳwana oyo.

5 Emba na moto nza, owa moyamba ɳwana omookyεε phɔ ya nga, mɛna anzambi nde nga mampenza.»

Sakyela bobε

6 «Ka moto nzaa owamokosa baakyikyi baba baanzanole obokye bakyele bobε, elekakyi na bola obokye batingya moto me ibanga sinene o nkyingo, bamovakye o ebale.

7 Ngɔngɔ boikye na bato ba mokyisi, na ndengye ekyekyele bɛɛ obokye bεbi bakyele masumu. Mapħɔɔ ma ndengye mɛna temakokyi izanga; kasi ngɔngɔ boikye eli na moto okokyele obokye bεbi bakyele masumu.

8 Bo eboko ya we naa ekolo ya we kyetome ikyela bobε, oetene, phɔ elekkyi na bolas inyɔlɔ o lola na eboko үɔnɔyɔ naa ekolo үɔnɔyɔ na ikyendɛ na mabækɔ mabale na ná makolo mabale o lifelo, o ɳwenya mote mozime.

9 Ka bø ziyo sa we sietome ikyela bobε, osiphɛngɔlɔ kosivakye itakye na we, phɔ elekkyi bolas phɔ ya we inyɔlɔ o lola na ziyo sɔnɔsɔ, na ikyendɛ na miyo masɔ mabale o ɳwenya ɳwa lifelo.»

Ete ya mplate eebungyi ezwa

10 «Kyeba na iwene mənəmə na bana baba phaa; naewələ phə banze ba bée baabatele batemə imbelə sisə o boo pha Tata oli o ikolo.

[

11 Phə Nwana wa Moto aesi ya bikya baabunga.]»

12 «Bée koumunya bo? Bo moto mənəmə ali na mampate munkama, bo yənəyə ebungyi, etaikye ika makoo ibuya mbuka ibuya o ikolo sa ngomba phə akyə luka eebungyi?

13 Nde phelə nawə na bée ngakye: Bo aezwe, amobaa na nkyisa phə ya mpare mə ileka nkyisa iibakyi ne phə ya mampate mako ibuwa mbuka ibuwa matemaikakyi bunga.

14 Nde bəmə, Ango wa bée ooli o ikolo taazingye obokye na mənəmə na bana baba abungye.»

Bo nwəbi aekyesi boße

15 «Bo nwəbi aekyesi boße, kyendə oka ye, omoweninya boße boekyesi yo bée babale. Bo aeyokyи, mena akuli butwa nwəbi na we.

16 Kasi bo ale iyeyoka, kpa moto mənəmə naa babale, phə “batene bolombe nde minəkə ya manzoka maßale naa maato.”

17 Kasi bo alees ibaoka, oloimole o ingomba. Emba bo ambi lə ioka ingomba, omowenye ndokolo mopakano naa ndokolo mophutise wa mputi.»

18 «Nde phelə nawə na bée ngakye: Maphəo masə maamoanola bée wawa o se, ne Nwaphongo aamaanola o ikolo; ka maphəo

masɔ̄ maamole ɓɛ́ɛ́ wawa o se, Nwaphongo nɛ aamale o ikolo.

¹⁹ Nakule wɔ̄ na ɓɛ́ɛ́ ngakye: 'Bo o mokyisi mumu, bato babale onte ya ɓe, baokaa ibɔ̄ndele phɔ̄ ya inzonga ekpele, Tata owa ikolo aabaphɛ yango.'

²⁰ Phɔ̄ elele esɔ̄ eangaa bato babale naa baato na nkombo ya nga, nali onte ya ɓe.»

Ete ya moto wa etoma otookyele bεbi ngɔ̄ngɔ̄

²¹ Emba Petelo amba yaa phɛnephɛ na Yesu, amba ya motuna yokye: «Nkolo, bo nwεbi na nga ankyesi bobe esengyesi obokye na molimbisa mbala bo? Ekokyи ibaa mbala sambo?»

²² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Phe, siiwɔ̄ na wε obokye mbala sambo, kasi mbala mako sambo mbala sambo.

²³ Yango mena, Bokonzi pha ikolo pha ulana na mokonzi mɔ̄nɔ̄mɔ̄ owa bangaka bato ɓɛ́ɛ́ baaetoma, phɔ̄ akyekye maphɔ̄ɔ̄ ma mambɔ̄ngɔ̄ ma ɓe.

²⁴ Waatata yo ikyeka maphɔ̄ɔ̄ mε, bamoyelesi na moto wa etoma mɔ̄nɔ̄mɔ̄ owa baka na mbɔ̄ngɔ̄ enεnε.

²⁵ Moto mε tabaka na baphalanga baiita mbɔ̄ngɔ̄ mε. Yango mena mokonzi nwε amba ya toma obokye, bamoungya ndokolo moombo na ɳwaŋwasi na bana ba ɓeε, ebe na mbolo yε, phɔ̄ ya iita ena mbɔ̄ngɔ̄.

²⁶ Moto wa etoma mɔ̄na, amba ya kusama na mabɔ̄ngɔ̄; amba wɔ̄ yokye: "Mokonzi inzuyisa mɔ̄ɔ̄, impe banaa nkɔ̄lo, namwita mbɔ̄ngɔ̄ ya wε esɔ̄."

27 Mokonzi aesi ya mooka ngōngō, amolimbise, nōnō waamole yo akye.

28 Waatōkōlō moto wa etoma mōna, akye vana na nwēbi nē wa etoma owa baka na ḥwana mbōngō yē ekyikyi ya baphalanga. Amoakye o ḥwēsi, abuto imunyata na bokusi, amba ya wō yokye: “Iita mbōngō ya nga!”

29 Nwēbi nē amba ya kusama na mařōngō, amba ya nyigonela nē yokye: “Inzuyisa mōc, impe ḫana nkōlō, namwita mbōngō ya wē!”

30 Kasi yo taikaka anola, amba kye munyōsa o bōlēkē tee nōnō mokōlō ḥwa iita yo mbōngō yē.

31 Waawēne ḫato baetoma ḫaayōkō ḫaabona, ḫawenekye ngōngō boikye, ḫamba yakye imola mokonzi ḥwa bē.

32 Mokonzi amba ya ḫanga moto wa etoma mē, amba ya wō nē yokye: “Oli moto wa etoma moře! Wabaka na mbōngō ya nga, na elimbisaka phō wanyingonelaka na nga.

33 Nawē nga osengyelakyi iyokyela nwēbi na wē ngōngō bo wa eyokyelaka nga ngōngō.”

34 Mokonzi aokaka yō, amba ya nyōsa moto wa etoma mē o bōlēkē, tee nōnō mokōlō ḥwa mwita yo mbōngō yē.”

35 Yesu amba ya wō yokye: «Tata ooli o ikolo amoekyela nde ḫomō, bo mōnōmō onte ya bēt talimbise nwēbi nē na ndondo yōnōyō.»

19

Mateya ma Yesu phō ya Lowō lookyekyi iřoma bolonga

¹ Waaunva Yesu iwɔ maphɔɔ mamana, amani o Galileya, aesi ya kyendɛ o manyetɛ ma Yuda mali o mokukulu mooyɔkɔ ɳwa ebale ya Yaladɛnɛ.

² Moluku ɳwa bato moikye ɳwamba ya mobenga o mɔ, amba ya babikya.

³ Bafalisayi baayɔkɔ bayakaka oli Yesu phɔ ya imumeka, bamba ya motuna bɛkye: «Mibeko ma banga mianole obokye lele akokyi ilɛ ɳwasi wɛ nde pha babona?»

⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bɛɛ naino totangyi buku pha Nwaphongo? “O etatele ya mokyisi, Nwaphongo akyelaka ɳwaŋwasi na lele.”

⁵ Emba, amba ya wɔ yokye: Yango mɛna, lele amoika nyango na ango, amokye angana elele yɔɔnyɔ na ɳwaŋwasi wɛ, phɔ bɛɛ basɔ babale babutwe moto mɔɔnɔmɔ.

⁶ Nde ɓomɔ, tebakuli ba bato babale, kasi babuto moto mɔɔnɔmɔ. Emba bo Nwaphongo ambo angyinya ɳwaŋwasi na lele, moto sa bakabinya.»

⁷ Bafalisayi bamba ya motuna bɛkye: «Ka phɔ ya ye Mose aphɛkye nzela obokye bo lele kale ɳwaŋwasi na bolonga, asengyesi imokomela mokanda moteya obokye bolonga bowe?»

⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mose aephɛkye nzela ya ilɛ babasi phɔ ya nzoto fokusí ya bɛɛ. Kasi uta o etatele teyaikaka baa babona.»

⁹ Kasi nga na wɔ bɛɛ ngakye: Bo lele ale ɳwasi wɛ, bo te ebe nde phɔ ya bondumba phe, akyɛɛ longa mosuu, mɛna kakyele phemba.»

¹⁰ Baekosi bɛɛ bamba ya wɔ ne bɛkye: «Bo

mobeko ɳwa bolonga mobee babona, elekyi na bolaan iba salonga.»

11 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Teli bato baso baakokyi issosolo mateya mama, manya nde baauunva phə Nwaphongo bokusi pha imaanola.

12 Maphoo malí maikye, maakatele moto salonga. Bakyi tebaalongwe phə banyiba bompele tata o ibotama, bana bababoma bompele, baayoko te balongye phə bamiambya muwosi phə ya Bokonzi pha ikolo. Moto oakokyi ianola mateya mama, amaanole!»

Yesu atandesi bana bakyε maboko

13 Mokcələ mənəmə bato bayelesi Yesu bana ba bée phə abatandele maboko ambe na bəndele phə ya bę, baekosi bamba bakatela.

14 Kasi Yesu amba ya wə yokye: «Lə bana bakyε baye oka nga, lə bakatela, phə Bokonzi pha ikolo boli phə ya bato bali ndokolo bana bakyε.»

15 Waabatandela yo maboko, amba ya mana wamə.

Moto wa ezwele

16 Moto mənəmə amba yaa oli Yesu, amba ya motuna yokye: «Moteye, lowɔ'ye loolaa, losengyesi nga ikyela phə na zwe bomco pha boħelə?»

17 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Phə ya'ye kontune phə ya lowo loolekyi bolaan? Ooli molaan nde Nwaphongo. Boozingyi inyelə o mokyisi ɳwa bomco, kumola mibeko.»

18 Moto me amba ya motuna yokye: «Mibeko ye?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Saboma

moto, sakyela baphemba, saiba, sakatela moto bɔ̄cɛ,

¹⁹ kumola nyɔ̄ngɔ̄ na ɔ̄ngɔ̄, zinga mobubaa na wɛ bo komizingye wɛ mampenza.»

²⁰ Munzenga me amba ya wɔ̄ ne yokye: «Nakumole mibeko misɔ̄ maamina. Nakule kyela'ye?»

²¹ Yesu amba ya wɔ̄ ne yokye: «Bo ozingyi ība moto o molaa kyɛndɛ kye ungya mbolo ya wɛ iso, ombe kabela babola bana baphalanga. Emba waamba ba na ezwele o ikolo. Sima, yaka ya mbengye.»

²² Kasi waaoka munzenga mɔ̄na baabona, aesi ya butwa na ngɔ̄ngɔ̄ phɔ̄ abaka moto wa ezwele iikye.

²³ Emba Yesu amba ya wɔ̄ na baekosi bɛ̄ɛ yokye: «Nde phɛlɛ na wɔ̄ na bɛ̄ɛ, wali nkamba phɔ̄ ya moto wa ezwele inyɔ̄lo o bokonzi pha ikolo.

²⁴ Nakule wɔ̄ na bɛ̄ɛ bɔ̄bo: Wali nkamba phɔ̄ ya nyama enene boli shamo iinyɔ̄lo o iluu sa sɔ̄lu. Kasi nkamba kyikule lɔ̄bɔ̄ phɔ̄ ya moto wa ezwele inyɔ̄lo o bokonzi pha Nwaphongo.»

²⁵ Waaoka baekosi maphɔ̄o me, bamba kamwa na boikye, bamba ya wɔ̄ bɛ̄kye: «Bo ebe baabona, ombi koka ibika nza?»

²⁶ Yesu abakyekyi, amba ya wɔ̄ na bɛ̄ɛ yokye: «Moto takokyi imibikya nde yo mapenza, kasi eli nde Nwaphongo ookokyi ikyela maphɔ̄o masso.»

²⁷ Emba Petelo amba ya kpa maloba yokye: «Kyeka, banga baba toikyika iso yaabaka na banga, tobuto ikyemiebenga, ekpele'ye eya mozwa banga?»

28 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde phelə na wɔ bɛɛ ngakye: Imbelə saamozala Nwana wa Moto o eziye yε ya ngambo, o mokyisi ɲwaa sika, bɛɛ bambengakyi, wa mozala na bɛɛ o biziye iko mbuka bibale phɔ ya itenaka malombe ma mabota iko mbuka mafale ma Isalayelε.

29 Ka moto munsɔ oikyika ingambi sε, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana bε, na manzabi mε, phɔ ya nkombo ya nga, amozwa mbolo mε mbala munkama, amba na zwa bɔmɔɔ pha bɔbεlε.

30 Bato baikye baali lɔlɔ eye o boo, bamobutwa o sima. Kasi baali lɔlɔ o sima bamobutwa o boo.»

20

Bato baetoma o inzabi sa vinyɔ

1 «Okyemela yaamokyela Nwaphongo o bokonzi pha ikolo, ya moba ndokolo moto mɔnɔmɔ ootɔkɔsi na mumbengu phɔ ya ikyε luka bato ba imokyelela etoma o inzabi sε sa vinyɔ.

2 Aesi ya okana na bɛɛ obokye: Bamozwa mbano ya ebende yɔnɔyɔ ya baphalanga boophute bɛɛ phɔ ya mokɔlɔ mɔnɔmɔ ɲwa etoma, amba ya batoma o inzabi sε sa vinyɔ.

3 O ngonga ya ibuwa ya mumbengu, akuli ya tɔkɔlɔ, akyε zwa bato basuu bazasi o munsɔngɔ sa etoma ya ikyela,

4 amba ya wɔ na bɛɛ yokye: “Na bɛɛ kye kye la o inzabi sa nga. Namoephe mbano eekokyi.”

5 Na bée bamba ya kyendé. Wa koma bunya o moto, na wa ngonga eya iyato ya nkókólo, akulaka kyela nde bomo.

6 O ngonga ya itano eya nkókólo, akuli tókólo akyé zwa bato basuu bazasi o munséngó. Amba ya batuna yokye: “Phó ya'ye ozasi wawa nzanga mobimba sakyela etoma?”

7 Bée bamba ya mobuyisa békéye: “Moto wa ilokpa o etoma tali.” Amba ya babuyisa yokye: “Bé kye kyela o inzabi sa nga.”»

8 «Waatata iyinda bunya, mokolo inzabi aesi ya wó na kapita yokye: “Banga bato baetoma basó, obaphute. Tata na baakpakyi nga sima, oombe bomela na baakpakyi nga o boo.”

9 Bato baatataka ikyela etoma o ngonga eya itano ya nkókólo, baesi ya zwa moto na moto ebende yéncéyá ya baphalanga eekokyí na iphuti sa mokólo mobimba.

10 Waakoma imbelé sa batataka ikyela etoma, baumunyaka obokye bamozwa baphalanga ileka bébi. Kasi baphrékyé nde ebende yéncéyá ya baphalanga ekokyí na mokólo mobimba.

11 Waakpa bée baphalanga, babuto imiima na mokolo inzabi.

12 Bamba ya wó né békéye: “Bato baetoma baasukakyi wé ipka bakyesi etoma nde ngonga yéncéyá, o baphuti na banga nde ndengye yéncéyá. Kasi banga tokyesi etoma mokólo mobimba, topheambi na ná moo mokus!”

13 Kasi mokolo inzabi amba ya buyisa móñomó na bée yokye: “Nwébi na nga, siikyi ekyela bobé, tollookanakyi nga na wé na ebende yéncéyá ya baphalanga phó ya mokólo mobimba?

¹⁴ Kpa baphalanga ba wε, kyεndε. Na zingye iphuta okpakyi nga sima boephuti nga.

¹⁵ Ya bo'ye! Eli baphalanga ba nga, sikokyi ikyela na bέε boozingyi nga? Ookyi zuwa pho nali moto molaa?"

¹⁶ Yango mεna, Yesu amba ya sukya bobo: Bato baali o sima bamobutwa o boo, kasi bali o boo bamobutwa o sima.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato bo wa mowaa yo na bo wa mokundwa yo

¹⁷ Waaba Yesu kakyendε o Yelusalemε, o nzela, amba ya wο na baekosi iko mbuka babale yokye:

¹⁸ «Okyemela, ηwanjwa eye, tokyendε o Yelusalemε, omɔ, nga Nwana wa Moto, bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, bamuntenela bolombe pha iwaa.

¹⁹ Bamba na nzambya oka bato baatebali Bayuda, bamunzakya, bamumbinda phimbo, baamba na mbaka o ekulusu. Kasi sima ya nkɔlo iyato namokundwa.»

Ionga sa nyango wa Zake na Yoane

²⁰ Bobele, ηwanjwasi wa Zebede aesi ooli Yesu na bana bέε babale ba bampele, amba ya kusama o boo phe, pho ya imonga lowɔɔ lonɔlo.

²¹ Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye'ye?» Ηwanjwasi wa Zebede amba mobuyisa yokye: «Indakyele obokye o bokonzi pha wε, bana banga ba bampele baba bamozala mɔnɔmɔ o boloo pha wε, omoyɔkɔ o bowεε pha wε.»

22 Yesu amba ya buya yokye: «Toebe lowo loongye bëës. Bëës okokyi inywa kopho ya bolosi eya munywa nga?» Bamba mobuyisa bëkye: «Tokokyi.»

23 Emba Yesu amba ya wo na bëës yokye: «Eli phëës, kopho eyamunywa nga na bëës wa moenyijwa me. Kasi iyolo moto owa mozala o boloo naa o bowës pha nga tekyekyi nga, pho Tata aunva bëngya bilele baabina pho ya bato baclë yo.»

24 Waoka baekosi iko bayoko lowo me, baokylaka bola na mosi ucc.

25 Emba Yesu amba ya babanga bëës baso wali yo, amba ya wo na bëës yokye: «Koebe obokye bakonzi ba nkyisi, bakonza bato ba bëës, na bato baanene baweninya bato ba bëës mpasi.

26 Nzuka onte ya bëës, yango saba babona. Bo mënemë na bëës kalukye imibuya moto munenë, esengyesi obokye abe moto wa etoma wa bëës.

27 Nde bomë, bo mënemë na bëës kazingye iba o boo, esengyesi obokye abe moombo ñwa bëës.

28 Pho nga Nwana wa Moto siika yaa pho bato bankyelele, kasi na yaa nde obokye nabakyelele, nambe naambya bomë pha nga pho yaiikola bato baikye o boombo.»

Yesu abikye bato babale baapholë miyo

29 Waatokolë bëës o Yeliko, bato baikye bamba ya benga Yesu.

30 Bato babale baapholë miyo bazalaka o mbale ya nzela, waoka bëës obokye Yesu kalekane, bamba tata iyaanjwana bëkye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngongo!»

31 Bato baikye baphaphalaka na bε, bεkye: «Kanga munɔkɔ!» Kasi bέε bakulaka aŋwana na bokusi bεkye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngɔngɔ.»

32 Yesu amba ya temε, aesi ya babanga, amba ya wɔ na bέε yokye: «Kozingye obokye nakyele'ye phɔ ya bέε?»

33 Bamba ya mobuyisa bεkye: «Nkolo, kyela obokye miyo ma banga maingwe.»

34 Yesu amba baokyela ngɔngɔ, amba ya bakuma o miyo, nde mina wamɔ, bato babale mε babuto iwεnε, bamba butwa ibenga Yesu.

21

Yesu anyɔsi o Yelusaleme

1 Yesu na baekosi bέε baesi ya koma phεnεphε na Yelusaleme. Waakoma bέε o Betafaze o ngomba ya Baolive, Yesu amba ya toma baekosi babale o boo. **2** Amba ya wɔ na bέε yokye: «Kyεnde o mokyisi mooli o boo, bo okomi omo, wamowεnε eθεmbε ya mpunda baetingye na ŋwana wa yango. Omaingole, oye na mango wawa.

3 Kasi bo moto aetuni, bέε omobuyisaka obokye: "Nkolo asengyesi na mango." Amokula ebuyisa mango izele.»

4 Maphɔɔ maamana makylelamaka phɔ ya ikokya maphɔɔ mawɔkɔ moimosi wa Nwaphongo obokye:

5 «Wɔ na ŋwana wa ŋwaŋwasi wa Siona obokye: Kyeka mokonzi ŋwa wε kaye. Kaye na

bonyile, abaa o ikolo sa mpunda na sa ɲwana wa mpunda.»*

⁶ Baekosi bamba ya kyendε, bakyεkyela nde bo wa wɔkɔ Yesu na ßε.

⁷ Bamba yaa na mpunda na ɲwana wa yango, bawalaka bitobu ba ßε o ikolo sa mango, Yesu amba ya zala ißε.

⁸ Moluku ɲwa bato mwikye babaka bawale bitobu ba ßε o nzela, baayɔkɔ batenaka nkanga, bailangyaka o nzela. ⁹ Bato baatambulaka o boo pha Yesu na baamobengaka o sima, babaka baanjwane ßekye: «Nkyemɔ na Nwana wa Davidi! Ookoye na nkombo ya Nkolo apambolame! Nkyemɔ o bilele biilekyi ikolo!»

¹⁰ Waanyɔlo Yesu o Yelusalɛmɛ, mokyisi munɔ ɲwanyinganaka, bato bamba tunana ßekye: «Moto oyo kane baa nza?»

¹¹ Bato baayakaka na Yesu bamba buya ßekye: «Eli Yesu moimosi wa Nazalɛtɛ o Galileya.»

Yesu anyɔsi o Tempelo

¹² Yesu aesi ya nyɔlo o Tempelo, atati iwinyi baungye na baoombi ba mbolo omo, amba ya bumbya ba mesa ma baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baungya makoto-ŋwenya.

¹³ Amba ya wɔ na ßε yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Bamobanga ingambi sa nga, ingambi sa losambo.” Amba kula bakya yokye: Bɛɛ osibuye elele ya baibi.»

* **21:5 21:5** Ɲwana wa ɲwasi wa Siyona kyelukye iwo obokye bato baa mokyisi ɲwa Siyona (Yelusalɛmɛ).

14 Bato ɓaaphɔ́lo miyo na ɓaactɔ́nɔ makolo ɓamba yaa oli Yesu, amba babikya.

15 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baokaka үօ, wawene ɓéé bilekyesako biakyelaka Yesu na bana ɓaabaka baanjwane o Tempelo obokye: «Nkyemɔ na Nwana wa Dawidi!»

16 Emba ɓamba ya wɔ na Yesu ɓekye: «Kookye maphɔ́c maawɔ ɓε?» Yesu amba ya ɓabuyisa yokye: «Εε, naokye. Bèé naino totangyi o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma ɓéé bobo: “Oteye bana bakyee na ɓaanywangye ndengye eekokyi ɓéé iekumbela?”»

17 Bobele, aikyi baika, atokɔsi o Yelusalemɛ akye milangya o Betani.

Yesu awambi ɻwete ɻwa fige

18 Mokɔ́lo ɻwa sima, waaba Yesu kakule butwa o Yelusalemɛ, aesi ya oka nzala.

19 Amba ya wene ɻwete mɔ́nɔmɔ ɻwa fige imbale ya nzela, amba susana phenephe na ɻwango, akye zwa nde maakyi na maakyi. Amba ya wɔ na ɻwete me yokye: «Otokule bota mbuma!» Nde o sina imbɛle me, ɻwete ɻwa fige moungyi.

20 Waawene ɓaekosi ɓabona, ɓamba kamwa na ɓoikye. Bamba ya tuna Yesu ɓekye: «Phɔ ya'ye ɻwete mumu moungyi na mbala үɔnɔyɔ ɓoño?»

21 Yesu amba ya ɓabuyisa yokye: «Nde phɛlɛ na wɔ na ɓéé ngakye: Booli phɛlɛ na ianola, bo toikyi ziko, okokyi ikyela maphɔ́c maakyesi nga na ɻwete ɻwa fige. Okokyi na iwɔ na ngomba

eye obokye: Mana wawa, kyendé kyé mivaka o ebale enéne! Wamokyelama.

²² Ekpele esó eya moonga bée na ibondélé, bo oanosi obokye wa moezwa, waamba na ezwa.»

Owa phe Yesu bokonzi nza?

²³ Yesu aesi ya nyoló o Tempelo, atati iteya bato. Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba bato, bamba ya susana oli yo, bamba ya motuna békéye: «Kokyele maphoo mama na bokonzi'ye? Oephé bokonzi pha ikyela maphoo me nza?»

²⁴ Yesu amba ya fabuyisa yokye: «Na nga, naetune nde motuna ménémé. Bo ombuyise eyano, emba na moeyimola na bokonzi ye bokyele na nga maphoo mamana.

²⁵ Owa tomaka Yoane ibatissa bato nza? Ya motomaka Nwaphongo ndee bato?» Kasi bée babutwaka iwónó bée na bée békéye: «Bo tobuye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: Toikaka anola Yoane pho ya'ye?

²⁶ Bo toonimobuyisa obokye: Ya motomaka bato, toile tókó na bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali nde owa kolo moimosi wa Nwaphongo.»

²⁷ Yango méná, bamba mobuyisela békéye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wó na bée yokye: «Na nga me esieyimole naa nakyele maphoo mama na bokonzi pha nza.»

Ete ya bana ba bampele babale

²⁸ Yesu amba kula ya wó yokye: «Béé koumunya bo pho ya maphoo mama? Moto ménémé abaka na bana ba bampele babale,

aesi ya banga owa bola, amba ya wɔ nε yokye: “Nwana wa nga, lolo kyεndε kye kyela o inzabi sa vinyɔ.”

²⁹ Nwana amba ya buya yokye: “Nalε, esikyεndε.” Kasi o sima aumunye, aesi ya kyεndε o inzabi sa vinyɔ.

³⁰ Akulaka wɔ na owa ibale nde bɔmɔ. Owa ibale amba buya yokye: “Eε Tata, na mokyεndε.” Kasi taika kyεndε.

³¹ Onte ya bana babale baañana, okyesi maphɔɔ maazingye ango wa bέε nza?» Bamba ya mobuyisa bεkye: «Nwana owa boo.» Emba Yesu amba ya wɔ na bέε yokye: «Nde phεlε na wɔ na bέε ngakye: Baphutise ba mputi na mandumba, bamunyɔlɔ o bokonzi pha Nwaphongo o boo pha bέε.

³² Phɔ, Yoane Mοbatise ayakaka yaeteya nzela elaa, kasi bέε toikaka moanola. Kasi baphutise ba mputi, ebe na mandumba ba moanoleleka, ka bέε na bo wawεnεkyε bέε babona, toika bongola mandondo phɔ ya imoanola.»

Ete ya bato baetoma babe o inzabi sa vinyɔ

³³ «Okyemela ete esuu. Moto mɔnɔmɔ abalaka inzabi sa vinyɔ, aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya tima ibela o mabanga phɔ ya ikyela isungu sa iyamola mbuma ya vinyɔ. Atongaka na ingambi sɔnɔsɔ o ngomba phɔ ya moto okokyengyεlε sina inzabi. Sima, amba ika siikyela bato obokye basiphutele, yo akyε o imbanga.

³⁴ Waakoma imbelε sa inɔkɔ mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma bato baetoma bέε oka bato

baaphutele inzabi obokye bakyε mokpela iyalo saaka yε.

³⁵ Kasi baaphutele inzabi baakye basali mε, bakutubi mɔnɔmɔ, babomi oomoyɔkɔ, owa iyato bamobomi na mañanga.

³⁶ Emba mokolo inzabi amba kula toma fato basuu baikye ileka baaphanza, kasi baaphutele inzabi bakulaka bakyela nde bomɔ.

³⁷ O sima ya bέε basɔ, amba ya batomela ɲwana we mɔnɔmɔ. Aumunyaka obokye: "Bamokumola ɲwana wa nga."

³⁸ Kasi waamowεne baaphutele inzabi, bawɔnɔkɔ onte ya bέε bεkye: "Kyeka sɔmi yε, owa moikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomobome, inzambi mε samobutwa sa banga."

³⁹ Baesi ya moakya, bamovakyi o selekyε ya inzambi, bamobomi.»

⁴⁰ Yesu amba ya batuna yokye: «Emba waamoya mokolo ɲwa inzambi, amokyela ye phɔ ya basali babana?»

⁴¹ Bamba ya mobuyisa bεkye: «Etabaokye ngɔngɔ. Aababoma bέε basɔ, aamba phε inzambi oka baphutesi basuu. Emba fato mε bamobaka bamophε mbuma o imbeles siikokyi.»

⁴² Emba Yesu amba ya wɔ na bέε yokye: «Bεε toika tanga maphɔɔ mama o Buku pha Nwaphongo? Bakoma bobo:

"Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ibanga siiphisi ingambi sisɔ.

Mεna etoma ya Nkolo.

O miyo ma banga eli lowɔ la ikamwa!"»

43 Yesu amba kula ya bakyə yokye: «Yango məna, na wɔ na bɛɛ ngakye: Bamoebələlə bokonzi pha Nwaphongo, baamba bophə bato basuu, bɛɛ baabokyelela etoma elaa. [

44 Owa mokaa o ikolo sa sina ibanga, amokyə mitenya binango, kasi bo ibanga mɛ sikaa o ikolo sa moto mənəmə, saamowɔlingyinya.]»

45 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baaokyi bite bibale mɛ, baebaka obokye, Yesu kawɔ phɔ ya bɛ.

46 Emba bamba tata iluka malondo ma imwakya, kasi ba ilaka bato, phɔ bato baebaka bakpe Yesu ndokolo moimosi wa Nwaphongo.

22

Ete ya eselekɔ ya bolonga

1 Yesu akulaka wɔlɛ bato baamookye na bite bisuu yokye:

2 «Kyeka bo wamolekana maphɔɔ o Bokonzi pha ikolo. Ya moba ndokolo mokonzi mənəmə akyesi eselekɔ ya bolonga pha njwana wɛ.

3 Atomi bato ba etoma bɛɛ obokye bakyə oka bato baabangaka yo, phɔ baye o eselekɔ, kasi bɛɛ basɔ bale iyaa.

4 Akulaka toma bato ba etoma basuu, amba ya wɔ na bɛɛ obokye bakyendɛ wɔ na bato baabangaka yo bɔbɔ: “Naumbo bɔngya mbolo isɔ, nabomi ngombe ya nga, na manyama maaisa. Yaka o eselekɔ ya bolonga.”

5 Kasi bɛɛ basɔ baweni lowɔɔ mɛ nde pha, mənəmə na mənəmə akye o etoma ye, omoyɔkɔ akye o manzabi, ona akye kyela mumbongu.

6 Baayɔkɔ baakye bato ba etoma babana, ba banyɔkɔsi, ba babomi.

7 Mokonzi aokyi yɔɔ, amba toma batuluku ɓe, phɔ bakyε boma babomi babana, batumbe na mokyisi ɳwa ɓe.

8 Sima amba ya wɔ na bato ba etoma bée yokye: "Na bɔngyakyi eselekɔ na bolaa, kasi bato baabangakyi nga tebaikyi ya zaa.

9 Kyɛndɛ o nsɔngɔ iso inenɛ, obangye bato baamowenɛ ɓe, phɔ baye o eselekɔ."

10 Bato ba etoma baesi ya kyɛndɛ o nsɔngɔ bamba yaa na bato basɔ baakyεkye zwa bée omɔ, ebe bato balaa, na bato baabe, nɔnɔ watondaka ingambi sa eselekɔ.»

11 «Waanyɔlɔ mokonzi ikyε kyeka bato baabangaka yo, akyε wenɛ moto mɔnɔmɔ taikaka lata etobu ya eselekɔ.

12 Emba, amba ya motuna yokye: "Iwɛ onyɔsi wawa ndengye'ye? Toikyi lata etobu ya eselekɔ." Kasi moto me taikaka zwa lowɔɔ la ibuya.

13 Bobele mokonzi amba ya toma bato ba etoma bée yokye: "Omokangye maɓɔkɔ na makolo, omovakye o ibanda o enzɔmbi amokyε lela, amokyε twa mino."

14 Yesu amba ya sukya ɓobo: "Nde phelɛ, bato baikye babangama, kasi baacɔlɔ bée bali ba itanga."»

Mputi ya mokonzi ɳwa Loma

15 Bafalisayi bakyεkye angana ikyita phɔ ya iluka malondo maiyakya Yesu na maloba me mampenza.

16 Batomaka baekosi ḫa bée basuu na bato ba Elode phɔ bakyε tuna Yesu obokye: «Moteye, toebe obokye iwε kowɔ nde phεlε, toile na moto, iwε tookyekye na ngambo ya moto, kasi koteya nde phεlε ikyiongye Nwaphongo.

17 Oloimole, koumunya bo, mobeko ɳwa banga ɳwambya nzela ya iphuta mputi ya mokonzi ɳwa Loma nde phe?»

18 Kasi Yesu aebaka malondo ma bée maabε. Amba ya wɔ na bée yokye: «Banyamabɔlε. Phɔ ya'ye komekye?

19 Taateya baphalanga baphute na bée mputi.» Bamba moteya ebende ya baphalanga yɔnɔyɔ.

20 Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Boo bobo na nkombo eyakoma bée wawa ili ya nza?»

21 Bamba ya mobuyisa bεkye: «Ya mokonzi oo munene wa Loma.» Emba Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Yaaka mokonzi ɳwa Loma, oiphε mokonzi ɳwa Loma, yaaka Nwaphongo, oiphε Nwaphongo.»

22 Waaoka bée babona, bakamwaka na boikye, baikyi mwika bakyε.

Motuna phɔ ya ikundwa sa bawe

23 Nde o muna mokɔlɔ mε, Basadukayi baesi waali Yesu. Eli bée bato bawɔ obokye, bato baawaa ete baakundwe.

24 Bamba motuna bεkye: «Moteye, Mose awɔkɔ yokye: “Bo moto awe taikyi bota bana, ɳwana nyango na mowe asengyesi ilonga bozengye mε, phɔ abotele ɳwana nyango bana.”

25 Oka banga, yabaka bampele sambo, bée basɔ nyango mɔnɔmɔ, angο mɔnɔmɔ. ɳwana

owa bola alongyi ɳwaŋwasi, awe taikyi bota na ɳwaŋwasi bana, aikyi bozengye mε na ɳwana nyango.

²⁶ Wakyelamaka nde ɓomɔ na owa ibale na owa iyato, tee nɔnɔ owa sambo.

²⁷ O sima ya ɓéε basɔ, ɳwaŋwasi mε aesi ya waa mε.

²⁸ Emba mokolo ɳwa mokundwa bawe, ɳwaŋwasi mε amoña wa nza? Phɔ ɓéε basɔ bamolongaka.»

²⁹ Yesu amba ya ba ɓuyisa yokye: «Bε omikose, phɔ toebe na maphɔɔ maali o buku pha Nwaphongo, toebe na bokusi phε.

³⁰ Phɔ waamokundwa bawe, malonga ete makule baa, ba basi na bampele bamoba ndokolo baanzelu ba ikolo.

³¹ Kasi phɔ ya lowɔ lokyekyi ikundwa sa bawe, toika tanga bo wawɔkɔ Nwaphongo na ɓε?

³² Awɔ bobo: “Nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake na wa Yakobo.” Yo tali Nwaphongo wa bawe kasi ali Nwaphongo wa bato bali na ɓomɔ.»

³³ Bato basɔ baamokaka, bakamwaka na mateya mε.

Mobeko molekyi miyɔkɔ

³⁴ Wa oka Bafalisayi obokye Yesu asukise Basadukayi, bamba ya angana waali yo.

³⁵ Mɔnɔmɔ onte ya ɓèε abaka moteye ɳwa mibeko, alukaka malondo ma imeka Yesu, amba ya motuna yokye:

³⁶ «Moteye, onte ya Mibeko misɔ ma Nwaphongo, mobeko'ye molekyi miyɔkɔ?»

37 Yesu amba mobuyisa yokye: «Osengyesi izinga Nkolo Nwaphongo wa we na ndondo yoncyc, na molimo ηwa we musɔ na ná maumunya ma we masɔ.

38 Mena eli mobeko ηwaa boo, na moolekyi bonene.

39 Mobeko ηwa ibale mookokaa na ηwa boo, nwɛ momu: Osengyesi izinga nwɛbi na wɛ, booko mizingye wɛ mampenza.

40 Mibeko ma Mose na mateya ma baimosi ba Nwaphongo mali nde onte ya mibeko mibale mamina.»

Masiya na Davidi

41 Bafalisayi baanganaka elele yoncyc, Yesu amba ya batuna motuna momu:

42 «Bɛɛ koumunya bo phɔ ya Masiya? Iyo ali ηwana wa nza?» Bamba ya mobuyisa bɛkye: «Ali ηwana wa Davidi.»

43 Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Ndengye'ye Davidi wakambemaka yo na Bolɔbɔ, amobangaka “Nkolo?” Waawɔ yo obokye:

44 “Nkolo Nwaphongo awɔ na Nkolo wa nga yokye: Yaka ya zale o boloo pha nga tee nɔnɔ waamouya nga banguna ba wɛ o se ya makolo ma we.”

45 Bo Davidi amobangaka “Nkolo”, ka ndengye'ye Masiya akokyi ikula baa ηwana wa Davidi?»

46 Mɔnɔmɔ na bɛɛ takokaka na imobuyisa na lowɔɔ lɔnɔlɔ, tata mokɔlɔ me, moto takulaka meka na imotuna na mituna.

23

*Bateye ba Mibeko na Bafalisayi
banyamabɔle*

¹ Emba, Yesu amba ya wɔ na bato basɔ na ná baekosi bée yokyé:

² «Bateye ba Mibeko na Bafalisayi, etoma ya bée nde ilimbolela bato Mibeko ma Mose.

³ Bée osengyesi ikumola na ikyela isɔ yaamowɔ bée na bée kasi bée samekola mobesi ŋwa bε, phɔ tebaakyelele iikyiteya bε.

⁴ Bakangye biphesi bizito bili na nkamba phɔ ya ibinyanya, baambe biphisia bato o mabεkyε, kasi bée mampenza tebaabikume nɔnɔ na munseε.

⁵ Bitoma bisɔ biikyele bε, balukye nde obokye bato ba bawεnε. Bitee ba nkanda ya Nwaphongo bilate bato o imbεlε si sambele bε, bée ba bibuya binεnε mpenza, bambe na bamba ma sɔngya manεnε ma nkoto ya bε. ⁶ Bazingye bilele ba ngambo o bisεlεkɔ, na biziye ba o boo o mangambi ma makyita.

⁷ Bazingye bato bababeyakye o bilele biangane bato baikye, baambakye na babanga “bateye.”

⁸ Kasi bée, sazingaka obokye baebangye “moteye”, phɔ bée basɔ oli nde baekosi, oli nde na Moteye mɔnɔmɔ.

⁹ O munse mumu sa banga moto mɔnɔmɔ “tata”, phɔ oli nde na Ango wa bée mɔnɔmɔ, oli o ikolo.

¹⁰ Sazingaka obokye bato baebangakye “mokonzi”, phɔ oli nde na Mokonzi mɔnɔmɔ yo Masiya.

11 Moto oelekyi bɛɛs basɔ, amoba moto wa bɛɛs wa etoma.

12 Moto okomitombe, baamounya, kasi moto ookomiuya, baamotomba.»

Yesu aweninyee bɔɔle pha bateye ba Mibeko na Bafalisayi

13 «Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamaňɔlɛ! Kozibele bato nzela eekokyи na bɛɛ inyɔlɔ o bokonzi pha ikolo. Bɛɛ mampenza toonyɔlɔ, kombe na katela bato baazingye inyɔlɔ.»

14 [«Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamaňɔlɛ! Koiyele mazengye na mbolo ya bɛɛ isɔ na malondo mabe phɔ ya ibomba bobe pha bɛɛ, kombe buzinya na ma bɔndesi maanda. Yango mèna Nwaphongo amoephε etumbu eya moleka bonenε!】

15 Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamaňɔlɛ! Kokyε mikyɛndɛ mambanga mboka esɔ, na yaa mokyisi na yaa ebale phɔ ya iluka moanosi tɔnɔmɔ, ka waamozwe bɛɛ, kokule mobuya moto wa lifelo koleka bɛɛ.

16 Ngɔngɔ ya bɛɛ, bato baaphɔlɔ miyo baateya bato nzela. Phɔ ya bɛɛ kowɔ obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya Tempelo, seleka mε eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya wolo ekyebombe yo o Tempelo, asengyesi ikumola seleka mε.

17 Bibubusi bibi, bato baaphɔlɔ miyo! Elekyi na ntina eli'ye, itela ndee Tempelo? Itela kabutwe ekpele eya ekyila nde onte ya Tempelo.

18 Kowɔ na obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya etumbelo seleka mε eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya ikabo sili o ikolo sa etumbelo, asengyesi ikumola seleka mε.

19 Bato baaphɔlɔ miyo! Ikabo na etumbelo, elekyi iye? Ikabo sibutwe ekpele eya ekyila phɔ basikyesi o etumbelo.

20 Moto ookokate seleka na nkombo ya etumbelo, aekati phɔ ya etumbelo na phɔ ya mbolo iso iili o ikolo sa etumbelo.

21 Okokate seleka na nkombo ya Tempelo, aekati na nkombo ya Tempelo na ná nkombo ya Nwaphongo okozale omo.

22 Na okokate seleka na nkombo ya ikolo, aekati na nkombo ya eziye ya Nwaphongo, na ya Nwaphongo okozale miyango.

23 Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabɔlɛ! Komanyisa Nwaphongo iyalo sɔnɔsɔ onte ya maalo iko ma maakyi maa solo elaa. Kasi kobungye mibeko miilekyi minenɛ booli: Ikyela fato bolaa, iyokyela fato ngɔngɔ, na ibaa fato bawɔ phɛlɛ. Mena eli maphɔɔ masengyesi bɛɛ ikyela, kasi sa bunga maayɔkɔ.

24 Bato baaphɔlɔ miyo bateyee ba nzela! Kokonde maleku ma bɛɛ phɔ ya imanya esala omokyikyi, kasi komine shamo oomunenɛ!

25 Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabɔlɛ! Kokunyole ba kɔphɔ na balako o ikolo kasi o motema itondi na mbolo ya iiba na maphowa mabe.

26 Mofalisayi owa phɔlɔ miyo! Kunyola kɔphɔ o motema phanza emba o ibanda wamokunywa

mε.

²⁷ Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabɔle! Waulana na malita mainga bɛɛ mumpembe, mawenene malaa o ibanda, kasi o motema matonda na mpee ya bato bawaa na ná sɔkɔtɔ ndengye na ndengye.

²⁸ Na bɛɛ o ibanda kowenene ndokolo bato balaa o boo pha Nwaphongo. Kasi o motema watonda na bɔcɔle na ná bɔbe.

²⁹ Ngɔngɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabɔle! Kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kɔbɔngya na malita ma bato ba bosembo.

³⁰ Kombe na wɔ obokye: “Bato baabaka o imbele sa bankɔkɔ ba banga, nde toloangana na bɛɛ phɔ ya iboma baimosi ba Nwaphongo.”

³¹ Baabona, bɛɛ mampenza koanole obokye oli bankɔkɔ ba bato babomaka baimosi ba Nwaphongo.

³² Uŋwaŋwa eye, emba unva etoma eya tataka bankɔkɔ ba bɛɛ ikyela!

³³ Bɛɛ manzɔo, boso imεlε! Wa mokyela ndengye'ye phɔ olote etumbu eya lifelo?

³⁴ Yango mɛna, okyemela: Na moetomela baimosi ba Nwaphongo na bato baa malondo na bateye ba Mibeko baalaa. Kasi wa moboma bakyi na masɛngu na ná mabanga, baayɔkɔ wa baboma o ikolo sa ekulusu, wa mobinda bayɔkɔ na phimbo o mangambi ma makyita ma bɛɛ, wa mokyɛ mi bawiinya o nkyisi iso iinenɛ.

³⁵ Yango mɛna, konyanya ngambo ya malongo ma bato basɔ ba bosembo babomaka bɛɛ, tata oka Abεlε tee nɔnɔ oka Zakaliya ŋwana wa

Balasi, owa bomamaka onte ya Tempelo na o etumbelo.

³⁶ Nde phelé na wō na bēe ngakye: Bēe wa mozwa etumbu phō ya maphōcō masō mamana!»

Yesu alesi phō ya Yelusalemē

³⁷ «Yelusalemē, Yelusalemē, iwe moto ookobome baumosi ba Nwaphongo, kobome na bato baa etomele Nwaphongo na mabanga! Kasi ingaa, mbala na mbala na mekakyi eyeyangyinya wali nga, bokoangyinya soo bana bēe o se ya mapapusa me, kasi bēe toika anola!

³⁸ Kyeka, ingambi sa we sa moikala nde phaa.

³⁹ Na wō na bēe ngakye: Tata nde uñwañwa ye, otokule nvene tee nōnō wa mo wō bēe obokye: “Okoye na nkombo ya Nkolo apambolame.”»

24

Yesu aimosi obokye Tempelo yamobukwa

¹ Waaba Yesu katōlō o Tempelo, baekosi bēe bamba yaa wa li yo, bamba ya wō bēkye: «Taakyeka bowa tonga bēe Tempelo eye!»

² Emba Yesu amba ya babuyisa yokye: «Oeweni yango essō te? Nde phelé na wō bēe ngakye: Ibanga na sōsōcō etesiikale o ikolo sa siyōkō, masō ma munyangwa.»

Malōsi na minyōkō maa moyaa

³ Bobele Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya Baolive. Baekosi bēe bamba yaa bēe mampenza waali yo, bamba ya motuna bēkye: «Taloimola maphōcō maawō we, mamokyela

imþelε ye? Tomba na eba na ye, obokye imþelε sa iyaa sa wε na saa suka ya mokyisi sikokyi?»

⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde koebe, moto sa ekosa.

⁵ Phɔ bato baikye bamoyaa, na nkombo ya nga, bamowɔɔ bɛkye: “Inga nali Masiya!” Bamokosa bato baikye.

⁶ Wamooka obokye mabita maeyelele na masimo ma mabita mali bisuu, bɛɛ̄ sa ilaa. Esengyesi obokye maphɔɔ me makyelame, kasi mɛna teetaa baa suka ya mokyisi.

⁷ Ekolo yɔnɔyɔ ya muñwana na ekolo eeyɔkɔ, bokonzi bɔnɔbɔ pha muñwana na bokonzi booyɔkɔ, zilo sikusi sa mobaa, na manyɛtɛ mamunyingana bilele biikye.

⁸ Maphɔɔ masɔ mamana ma moba ndokolo etatele ya eswɛtɛ ya ibota.

⁹ Emba, bato bamotata iyeyungya, phɔ ya iyeweninya bolɔsi na iyeñoma. Mañota masɔ ma moeyina phɔ ya nkombo ya nga.

¹⁰ O nkɔlɔ me, bato baikye ñamolɛɛ ianola sa bɛ, bamungyana na iyinana bɛɛ̄ na bɛ.

¹¹ Baimosi ñabɔlɛ baikye ñamotɔkɔlɔ, bamokosa bato baikye.

¹² Phɔ bɔbe pha moleka o mokyisi, bato ete bakule zingana.

¹³ Kasi owa moititala nɔnɔ o suka, amobika.

¹⁴ Simo Elaa ya bokonzi pha Nwaphongo yamoteyama o munse munɔ munɔ, phɔ nkyisi issɔ baeyokye. Emba suka yaamba yaa.»

Mɔɔti owa inganga

15 «Wamowenə ookobangye bɛɛ̄ mɔɔti owa inganga, bo wa wɔ̄ moimosi Danielɛ. Amotemɛ o elele esantu. Motangyi wa maphɔɔ mama amasɔɔlo!

16 Baamobaa o Yuda bɛɛ̄ elotaka o mangomba.

17 Owamobaa o ibanda, yo sakula nyɔlɔ̄ o ingambi ikye kpa mbolo ye.

18 Na owa moba o manzabi, yo sakula butwa o lombo phɔ̄ ya ikye kpa etobu ye.

19 O nkɔlɔ̄ me, ngɔngɔ̄ ya mobaa na baaasi baaekama na ná malekyele!

20 Bɔndelɛ Nwaphongo, phɔ̄ mokɔlɔ̄ ɲwa molota bɛɛ̄, nwɛ sa baa imbele sa mambula naa mokɔlɔ̄ ɲwa sabata!

21 Phɔ̄ nkɔlɔ̄ me, yamobaa ya malɔsi maikye, mali naino bato sa wene uta waetatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo tee nɔnɔ̄ lɔlɔ̄ eye. Malɔsi mamoulana na mango ete makule na wenene.

22 Kasi bo Nwaphongo tabukolaka nkɔlɔ̄ ya malɔsi me phe, moto na mɔnɔmɔ̄ nde tabikyi. Kasi Nwaphongo abukola nkɔlɔ̄ me phɔ̄ ya bato baunva yo ɔlɔ̄.

23 O imbele me, bo moto awɔ̄ na bɛɛ̄ yokye: “Kyeka, Masiya ali wawa!” Naa obokye: “Ali owo!” Bɛɛ̄ samoanolela.

24 Phɔ̄ bamasiya baabɔlɛ na baimosi baabɔlɛ bamoya baikye, bamokyela bilekyesako binenɛ na maphɔɔ ma ikamwa phɔ̄ ya ikosa bato baunva ɔlɔ̄ Nwaphongo.

25 Okyemela! Nambo ekyebisa na maphɔɔ masɔ̄ maamoya.

26 Yango mɛna, bo bawɔ̄ na bɛɛ̄ bɛkye: “Kyeka

ali o bokye!” Sakyɛndɛ. Na bo ɓawɔ na ɓɛ́ɛ
ɓekye: “Kyeka, amibombi wawa!” Saɓaanolela.

²⁷ Phɔ bookyele munkakasi o ikolo, uta
biitɔkɔlɔ moo na biikye milangya ɳwango,
Nwana wa Moto amoya nde bomɔ.

²⁸ Waabe ebembe, biyawanga biikye biangane
nde wa mɔ.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

²⁹ «Bo nkɔlɔ ya malɔsi me yumboo, malɔsi
masuu maalekyi mamoya. Moo ɳwa mobutwa
enzɔmbi, bokombe etebokule ngala, banyasɛesi
bamobiya, isɔ iili o ikolo ya munyingana.

³⁰ Emba elembo ya Nwana wa Moto
yamowenene o ikolo, o imbele me, bato ba
nkyisi isɔ iili o munse, baamiima, waamowenɛ
ɓéé Nwana wa Moto iyaa o mampata na mwiya
na ná nkyemɔ iikye.

³¹ Indule sinene samokaa, amotoma ɓanze ɓéé
mbɔmbɔ isɔ ya munse, bamoangyinya bato basɔ
baunva yo ɔlɔ.»

Ete ya ɳwete ɳwa fige

³² «Sɔsɔlɔ na bolaa ete ya ɳwete ɳwa fige.
Bo molɛbɔsi, ɓéé koeße obokye imbele siikyete
mbuma sikokyi.

³³ Nde ɓɔmɔ, waamowenɛ ɓéé maphɔɔ masɔ
maamana makyelame, wa moeba obokye iyaa sa
Nwana wa Moto sikokyi.

³⁴ Nde phɛlɛ na wɔ na ɓéé ngakye: Maphɔɔ
mama mamokyelama naino bato baayɔkɔ bali
na ɓanga lɔlɔ sataa waa.

³⁵ Ikolo na munse ya molekana kasi maloba ma
nga etemalekane.»

Mokɔlɔ ηwa suka ya mokyisi moebe nde Nwaphongo

36 «Moto na mɔnɔmɔ taaebe na mokɔlɔ naa imbele saamokyelama maphɔɔ mamana, ebe na banze o ikolo, ebe na ona Nwana taebe. Kyeebe nde Tata yo mampenza.

37 Mokɔlɔ ηwaamoya aa Nwana wa Moto, maphɔɔ mamokyelama nde bo wakyelamaka wεε o imbele saaka Nowa.

38 O boo pha maa izinza mokyisi munɔɔ, bato babaka bazee, banywe, balonganaka tee nɔnɔ mokɔlɔ ηwaanyɔɔ Nowa o masuwa.

39 Tebabaka baumunya na ekpele yɔnɔyɔɔ, tee nɔnɔ waa yaa zinza maa mokyisi munɔɔ. Imbele saamoya Nwana wa Moto ya moba nde bɔmɔɔ.

40 Bampele babale bamoba o inzabi, bamokpa mɔnɔmɔ, bamoika mɔnɔmɔ.

41 Babasi babale bamoba batwakye o oomba yɔnɔyɔɔ, bamokpa mɔnɔmɔ, bamoika mɔnɔmɔ.

42 Kyengye na bolaa, phɔ mokɔlɔ ηwaamoya Nkolo wa bɛɛ toomoebe.

43 Umunya na bolaa lowɔ lolo: Bo nkolo wa ingambi aebakyi imbele ye saamoya mwibi na mokɔlɔ, nde talasi, phɔ ya ikyengye obokye mwibi sanyɔɔ o ingambi se.

44 Yango mɛna, bɛɛ baka na bokyengyi imbele sisɔ. Phɔ Nwana wa Moto amoyaa o imbele site siebe bɛɛ.»

Moto wa etoma owa bosembo na ootoli na bosembo

45 «Baka ndokolo moto wa etoma owa bosembo na ná malondo. Mokonzi nwε amoteyε

kapita ya bəbi nε, phɔ abaphəkyε ntoma o imbələ siikokyi.

⁴⁶ Nkyisa boikye na kapita məna, bo mokonzi nwε aesi ya motakana kakyele etoma mε.

⁴⁷ Nde phələ na wɔ na bɛε ngakye: Mokonzi mona aamophə bokonzi pha mbolo yεε iso.

⁴⁸ Kasi bo kapita mε tali na bosembo, aambi miwɔlə yokye: "Mokonzi ɳwa nga taaye zele",

⁴⁹ ambi tata iwanda bəbi nε, abuto izaa na inywa elele ȳɔnɔyɔ na balangyi ba maləku.

⁵⁰ Emba, mokonzi nwε amoyaa mokjɔlɔ ɳwaamoba yo samoziya, naa o imbələ siite siebe yo.

⁵¹ Aamowiinya, aamba mophe etumbu enεnε, aamunyɔsa ooli banyamañɔlε, o elele ekyelele bɛε na ekye twe bέε mino.»

25

Ete ya bangɔndɔ iko

¹ «Bokonzi pha ikolo phamoulana na ete ya bangɔndɔ iko baakpaka batala ba bέε phɔ ya ikye vana na moloo wa bolonga.

² Onte ya bε, batano babaka bibubusi, batano bayɔkɔ babaka bamalondo.

³ Baa bibubusi baphilaka nde batala, kasi iphila mautaa maikye phe.

⁴ Kasi baamalondo baphilaka batala ba bέε na ndangyi ya mauta.

⁵ Waβaa moloo wa bolonga saya izele, bέε ȣasɔ baokyi ebu balasi.

6 Waamolengyela, moto mənəmə aesi ya anwana yokye: "Kyeka moloo wa bolonga, tɔkɔlɔ okyε moyamba!"

7 Emba bangɔndɔ babana baesi ya umwa, batati ibɔngya batala ba bε.

8 Bangɔndɔ baa bibubusi bamba ya wɔ na bεbi na bεé baa malondo bεkye: "Olophε ndambo ya mauta, batala ba banga bazime."

9 Baa malondo bamba ya babuyisa bεkye: "Phe, bo toephε, mauta ma banga ete maakokye. Kyεndε om̄ba mabε o zando."

10 Waakyε baa bibubusi ikyε om̄ba mauta, nde o sina imbele me, moloo wa bolonga aesi o sima. Batano baa malondo baamilengyεlεkyε, baesi ya nyɔlɔ na moloo wa bolonga o ingambi sa esεlεkɔ. Bamba kanga ekomba na iphungola.

11 O sima, bangɔndɔ batano baa bibubusi baesi ya koma, baanwanaka bεkye: "Nkolo, Nkolo, olozibole!"

12 Kasi moloo wa bolonga amba yababuyisa yokye: "Nde phele na wɔ na bεé ngakye: Si-eyebe."»

13 Yesu amba sukya bøbo: «Yango məna, nde kokyεngye phø toebe na mokɔlɔ na ngonga.»

Ete ya bato baaetoma baato

14 «Ijwaphongo amokyela ndokolo moto mənəmə kalukye ikyεndε o imbanga, abangyi bato bεé baetoma, aesi ya bakabela baphalanga bεé phø ba bakolisa.

15 Aesi ya phε moto na moto bookokyi na malondo me. Owa ebandele amophε bibende ba baphalanga bitano, owa ibale bibende ba

baphalanga bibale, emba owa iyato ebende ya phalanga yənɔyo.

¹⁶ Moto wə etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, akye bakyela na mumbongu, amba kula zwa bibende bitano bisuu.

¹⁷ Owa zwaka bibende bibale, akye kyela nde bɔmɔ amba zwa bibende ba baphalanga bibale bisuu.

¹⁸ Kasi owa zwaka ebende yənɔyo, akye tima ibela o manyete, abombi baphalanga baamophekye nkolo we.»

¹⁹ «Nkɔlɔ nzikye ya lekanaka, nkolo wa bato ba etoma aesi ya butwa, amba ya banga bato bée ba etoma phɔ bamoteya bo wakyelela bée baphalanga bē.

²⁰ Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, aesi ya moteya bitano bisuu yokye: “Nkolo, wampəkye bibende ba baphalanga bitano, kyeka nakuli bakyia bibende bitano bisuu o ikolo.”

²¹ Nkolo we amba ya wɔ nε yokye: “Bolaa, moto wa etoma o molaa na owa bosembo. Oli na bosembo o mbolo iinkyikyi naamoephə bokonzi pha mbolo iinzikye. Yaka ya kumbe na nga elongo.”

²² Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bibale aesi nε ya moteya, amba ya wɔ yokye: “Nkolo, wampəkye bibende ba baphalanga bibale, kyeka, nakuli bakyia bibale bisuu o ikolo.”

²³ Nkolo we amba ya wɔ nε yokye: “Bolaa, oli moto wa etoma o molaa na owa bosembo. Obakyi na bosembo o mbolo iinkyikyi, na moephə bokonzi o mbolo inzikye. Yaka ya

kumbe na nga elɔ̄ngɔ̄.”

²⁴ O suka moto wa etoma owa phεkyε bέε ebende ya baphalanga yɔ̄nɔ̄yɔ̄ aesi nε, amba ya wɔ̄ yokye: “Nkolo, nga naebe obokye iwε oli moto mɔ̄nɔ̄mɔ̄ wa nkamba, konɔ̄kɔ̄ mbuma o elele eteyakaka phika wε.

²⁵ Nailaka, namba kye bomba baphalanga ba wε o se ya manyete, kyeka baphalanga ba wε bέε baba.”

²⁶ Nkolo wε amba ya mobuyisa yokye: “Moto wa etoma moþe na wa bokɔ̄! Waebaka obokye nga nanɔ̄kɔ̄ mbuma o elele ete yaikaka nga phika.

²⁷ Kasi iwε nga nde wa kyεkyε bomba baphalanga banga o banki, wa iyaa nga nde naesi ya bazwa na banaa matabisi.

²⁸ Omobɔ̄lɔ̄lɔ̄ ebende ya phalanga mεna, oephε ooli na bibende ba baphalanga iko.

²⁹ Phɔ̄ ooli ná banaa mbolo nzikye b'amokula mobakyisela, kasi ooli pha, b'aamobɔ̄lɔ̄lɔ̄ na ɔ̄wana ndambo ooþakyi nε.

³⁰ Vaka moto wa etoma ootoli na ntina o ibanda, o enzɔ̄mbi, o elele ekyelele bέε na ekye twe bέε mino.”»

Mwambo ɔ̄waa suka

³¹ «Mokɔ̄lɔ̄ ɔ̄waaamoya Nwana wa Moto na nkyεmɔ̄ yε, elele yɔ̄nɔ̄yɔ̄ na banze basɔ̄, amozala o eziye yε eya bokonzi.

³² Bato basɔ̄ baa munse, bamoyaangana o boo phε, aabakaba ndokolo waakabe mɔ̄ɔkɔ̄si mampate na mambosi.

33 Amoteyε mampate o boloo phε, mambosi o bōwεε phe.

34 Emba mokonzi amba ya wɔ̄ na bali o boloo phε yokye: “Bεε yaka, bato bapambola Tata, ya nyɔ̄lɔ̄ o bokonzi phaa eбɔ̄ngyisela bε, uta o etatele ya mokyisi.

35 Phɔ̄ nabaka na nzala, wampεkyε ntoma ya izaa, nabaka na phowa ya maa, wampεkyε maa mainywa, nabaka mobutu, wanzambaka o mangambi ma bε̄ε.

36 Nabaka bolumbu, wamba ya mpe bitobu ba ilata, nabaka na bolɔ̄si, wansalisaka, nabaka o bɔ̄lɔ̄kɔ̄, wayakaka ya nkyeka.”

37 Bato babosembo bamba ya mobuyisa bεkye: “Nkolo, imbelε ye saaewεnεkyε banga na nzala tomba ya ephε ntoma ya izaa, na ná phowa ya maa, tomba yaa ephε maa mainywa?

38 Imbelε ye saabaka wε mobutu oka banga tomba eyamba o mangambi ma banga, na bolumbu tomba ephε bitobu ba ilata?

39 Imbelε ye saaewεnεkyε banga naa bolɔ̄si naa o bɔ̄lɔ̄kɔ̄, tomba ya kye ekyeka?”

40 Mokonzi amba ya babuyisa yokye: “Nde phεlε nawɔ̄ na bε̄ε ngakye: Mbala isɔ̄ yaabaka bε̄ε kokyele na mɔ̄nɔ̄mɔ̄ na baakyε onte ya banaa mama, mena wabaka kokyelele nde nga.”»

41 «O sima mokonzi amba ya wɔ̄ na baali o bōwεε phε yokye: “Mana o miyo ma nga, bε̄ε bato baalaka bέε na bobε! Kyεndε o ηwenya mote mozime, ηwa bōngya bέε phɔ̄ ya Zabulu na bakonga bε!

42 Pho nabaka na nzala, toikaka ya mpe ntoma ya izaa, naokaka phowa ya maa, toikaka mpe maa mainywa.

43 Nabaka mobutu toikaka nzamba, nabaka bolumbu, toikaka mpe etobu ya ilata, nabaka na bolosi na o boloko, toikaka nsunga.”

44 Emba bees bamba ya motuna bekye: “Nkolo, imbele ye saa ewenekye banga na nzala naa na phowa ya maa naa mobutu naa bolumbu naa na bolosi naa o boloko tomba le iesunga?”

45 Mokonzi amba babuyisa yokye: “Nde phelé nawo na bees ngakye: Mbala iso yaalekye bees ikyelela monomo na baakyey onte ya banaa mama, mena walekye ikyelela nde nga.”

46 Emba bato me baamba zwa etumbu eteyunve, kasi bato baabosembo bamozwa bomoo pha bofelé.»

26

Bakonzi bawangyi iboma Yesu

1 Waaunva Yesu iwé mapheo maso mamana, amba ya wo na baekosi bees yokye:

2 «Bee koebe obokye iikasi nkolo ibale pho ya eseleko ya Ilekana, bamoungya Nwana wa Moto pho bamobakte o ekulusu.»

3 Nde o sina imbele me, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda bakyekye angana o ingambi sa Kayafa, mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo.

4 Emba bamba wangya iyakya Yesu miibombo pho ya imoboma.

5 Bamba wɔ bɛkye: «Tolokokyi imoakya mokɔlɔ ηwa eselekɔ phɔ bato nde batɔmbi.»

Nwasi tɔnɔmɔ asweyee malasi o moto ηwa Yesu

6 Mokɔlɔ tɔnɔmɔ Yesu aebaka o Betani o ingambi sa Simo, moto owabaka na bolɔsi pha mañbaa.

7 Waaba yo kazee, ηwaŋwasi tɔnɔmɔ aesi wali yo, na molangyi o mañekɔ ηwa kyela bɛɛs na ná ibanga saa motuya motondi na malasi ma motuya mwikye. Amba ya masweya o moto ηwa Yesu.

8 Waawenɛ baekosi babona, bawenekye bɔbɛ, bamba wɔ bɛkye: «Ani ɔtɔ malasi mamana phɔ ya'ye?»

9 Nde bamaungyakyi na motuya mwikye, bambe kpa bana baphalanga babakabele babola.»

10 Yesu aebaka maphoɔ masɔ maabaka bɛɛs bawɔ. Amba ya wɔ na bɛɛs yokye: «Phɔ ya'ye bɛɛs kotungyisa ηwaŋwasi oyo? Lowɔ lokyesi yo phɔ ya nga lolekyi bola.»

11 Babola bamoba na bɛɛs wawa imbelɛ sisɔ. Kasi nga esiibɛ na bɛɛs nkɔlɔ isɔ.

12 Ambo nzɔlɔlɔ malasi o nzoto, phɔ ya imbɔngya nɔnɔ wa munkunda bɛɛ.

13 Nde phelɛ nawɔ na bɛɛs ngakye: O nkyisi isɔ, na o bilele bisɔ bamoumolaka bɛɛs Simo Elaa, bamobaka bawɔ lowɔ lookyesi ηwaŋwasi oyo, baamba na moumunya.»

Yudasi kalukye ungya Yesu

14 Bobɛlɛ, tɔnɔmɔ na baekosi iko mbuka babale, ookobangye bɛɛ Yudasi Mosikaliyota,

aesi ya kyendé oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo.

¹⁵ Amba ya wɔ na bée yokye: «Wamumpε'ye, bo naekabesi Yesu?» Emba bée bamba mophεε bibende ba baphalanga makoo maato.

¹⁶ Uta mokolo maamuna, Yudasi abutwaka iluka malondo ma ibaungyisa Yesu.

Yesu katome baekosi bèè ilengyele eselekɔ ya Ilekana

¹⁷ Ya baka mɔkɔlɔ mwa etatele ya eselekɔ ya mapa maatumbe bée sa munɔ moulole mapa, baekosi baesi ya kye tuna Yesu bεkye: «Kozingye obokye tokyε elambela ntoma ya eselekɔ ya Ilekana bi?»

¹⁸ Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Kyendé o munsɔngɔ nwa mokyisi munenε o ingambi sa songolo, owo ne bobo: "Moteye awɔ yokye: Imbele sanga sikokyì, nga na mozaa eselekɔ ya Ilekana o ingambi sa we nga na baekosi ba nga."»

¹⁹ Baekosi bamba kyela bo wa batomaka Yesu, balambi ntoma ya eselekɔ ya Ilekana.

²⁰ Waakoma nkɔkɔlɔ, Yesu amba ya kye zala elele yɔnɔyɔ na baekosi bèè iko mbuka babale.

²¹ Waabaka bée baze, Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Nde phεle na wɔ na bée ngakye: Mɔnɔmɔ onte ya bée amunzungya.»

²² Baekosi bamba oka ngɔngɔ boikye, bamba tata imotuna mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ obokye: «Nkolo, eli nza?»

²³ Yesu amba buya yokye: «Owa munzungya eli nde mɔnɔmɔ na bée, mañɔkɔ ma banga mamovana mbala yɔnɔyɔ o lako.

²⁴ Nwana wa Moto amowa nde bowa komama wango pho ye o buku pha Nwaphongo. Eye ngɔngɔ pho ya moto owamoungya Nwana wa Moto. Ebakyi bolaa pho ya moto me bo tabotamaka.»

²⁵ Yudasi moto owaamoungya amba ya motuna yokye: «Moteye, eli nga?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwε mampenza olowɔɔ.»

Elambo ya Nkolo

²⁶ Waaba bέε baze, Yesu akpe ipa, aphε Nwaphongo melesi, asikyεsi, amba kabela baekosi bέε amba ya wɔ na bέε yokye: «Imaa, zaa eye eli nzoto ya nga.»

²⁷ Amba kula ya kpa kɔpho ya vinyɔ, aphε Nwaphongo melesi aephε baekosi bέε, amba ya wɔ yokye: «Oenywe bέε basɔ.»

²⁸ Pho eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola ya Nwaphongo na bato, masweye pho ya bato baikye, bazwe bolimbisi pha masumu.

²⁹ Nawɔ na bέε ngakye tata lɔlɔ, esikule nywa vinyɔ eye tee nɔnɔ mokɔlɔ ɳwa munuya nga na bέε vinyɔ eenyakune o Bokonzi pha Tata.» ³⁰ Boñele, Yesu na baekosi bέε, bamba ya tuba meembo ma eselεkɔ. Waaunva bέε ituña meembo, bamba ya kyεndε o ngomba ya Baolive.

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

³¹ Yesu amba ya wɔ na baekosi bέε yokye: «Nde na mokɔlɔ ɳwa lɔlɔ, bέε basɔ wamundota. Pho yakomama o buku pha Nwaphongo bɔbɔ: "Namoboma mɔɔkɔsi wa mampate, mampate masɔ mamunyangwa."

32 Yesu amba kula bакya yokye: Kasi waamokundwa nga na mokyε eziya o Galileya.»

33 Petelo amba ya wɔ nε yokye: «Na bo bέε basɔ baεloti, nga esielote.»

34 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phεlε nawɔ na we ngakye: Nde na mokɔlɔ ɳwa lɔlɔ, soo sa botɔngɔkye iwε wa munzangana mbala iyato obokye toonzebe.»

35 Petelo amba ya kpεtε kapha yokye: «Na bo ebe obokye na wee na we elele үօnɔyo, nga esieyangane.» Baekosi basɔ bamba ya wɔ nde bɔmɔ.

Yesu kabɔndεlε Nwaphongo o Getesemani

36 Emba Yesu amba ya koma na baekosi bέε o etiye ekyebangye bέε Getesemani. Amba ya wɔ na bέε yokye: «Bέε zala wawa, nga nakυε bɔndεlε Nwaphongo.»

37 Amba kуε na Petelo na bana babale ba Zebede baa bampele, Zake na Yoane. Bobεlε atati ioka motema bolɔsi na inganga.

38 Amba ya wɔ na bέε yokye: «Ndondo ya nga etondi na ngɔngɔ ndokolo namowa. Ikala wawa, kengye na nga.»

39 Amba yakυε ɳwana itakyε, akυε kusama boo o se, amba tata ibɔndεlε Nwaphongo yokye: «Tata, bo wakokyи ikyelama, manya kɔphɔ eya bolɔsi eye. Kasi sakyela boozingyi nga, kyela nde boozingyi we.»

40 Yesu amba ya butwa oli baekosi bέε baato, aesi ya kуε batakana balasi ebuu. Amba ya wɔ na Petelo yokye: «Toikyi koka ikyεngye na nga na bo ngonga үօnɔyo?»

41 Kyengye, bɔndεlε Nwaphongo phɔ bɛε sakaa o bimekyi ba Molemba! Moto o ndondo yε ali na phowa ya ikyela bolaa, kasi o nzoto yε tali na bokusi.»

42 Akulaka kyendε mbala eya ibale, amba kyε bɔndεlε Nwaphongo yokye: «Tata, fo kɔphɔ eye teekokyи imana, elaa na enywe, wakyelame nde bozingyi wε.»

43 Yesu amba kula ya butwa ooli baekosi bɛε, amba kula ya kye bazwa bakuli lala ebuu. Phɔ miyo ma bɛε mabutwaka mazito.

44 Yesu amba kula baika, akyε bɔndεlε mbala eya iyato, akulaka wɔ nde bɔmɔ.

45 O sima aesi ya butwa ooli baekosi bɛε, amba ya wɔ na bɛε yokye: «Kokule lala, komieminy? Kyeka, imbele sa iyambya Nwana wa Moto o maňɔkɔ ma bato ba masumu sikokyi.

46 Temε, tokyendε. Kyeka moto ookonzungya aesi.»

Baakye Yesu

47 Waafia Yesu kata wɔ, Yudasi mɔnɔmɔ na baekosi iko mbuka baſale, aesi ya koma. Aesi na bato baikye, baphisi mphata na nkɔngu o maňɔkɔ. Ya batomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda.

48 Yudasi owa ungyaka Yesu, abateyaka iyaa samokyela yo, amba ya wɔ yokye: «Moto owa moyamba nga, yo mɔna, omoakya.»

49 Waakoma Yudasi, amba susana oli Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Moteye, mbote!» Amba moyamba.

50 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nwεbi na nga, yeesi wε ya kyela, oikyele mizele.» Emba baayoko bamba ya susana, baphisi Yesu, bamba moakya.

51 Mənəmə na ɓaabaka na Yesu, amba gɓəlo mumphata nwε, ateni itoo sa moto wa etoma wa mokonzi ɳwa banganga ba Nwaphongo.

52 Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Buya mumphata ɳwa wε o ekokolo. Phɔ bato basɔ baanwane na mumphata, bawe nde na mumphata.

53 Toebe obokye bo naongyi mbengo oka Tata, nde uŋwanwa eye amuntomela ɓaanzelu baikye ileka batayo iko mbuka ibale ya batuluku.

54 Kasi bonakyesi babona, maphɔɔ makomama o buku pha Nwaphongo mamokokyisama ndengye'ye? Phɔ wakomama obokye maphɔɔ masɔ masengyesi ikyelama nde babona.»

55 O sima Yesu amba ya wɔ na bato basɔ yokye: «Emba iya nzakya kombe yaa na mphata na ná nkɔŋgu o maɓokɔ ndokolo nga nali nde moibi? Nkɔlɔ isɔ nabaka nazale o Tempelo phɔ ya iteya toikaka na nzakya.

56 Kasi masɔ mama makyelame phɔ ya ikokya maloba ma baimosi ba Nwaphongo maakoma bée o buku pha Nwaphongo.» Emba baekosi basɔ baikyi moika, baloti.

Yesu kasambe o ikyita siinene

57 Bato baakyaka Yesu, bamba yakye nε oka Kayafa, mokonzi ɳwa banganga ba Nwaphongo, waanganaka baamibeko na bankumu.

58 Petelo abaka kabengye Yesu na itakyee tee nōnō wakyē yo nyōlō o lophango la mokonzi ḥwa banganga ba Nwaphongo. Omō, amba kyē zala elele yōnōyō na basinzili, phō ya ikyeka ndengye eya mosuka lowōō mē.

59 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bato basō ba ikyita siinene babaka balukye bato baakokyī ikatela Yesu maphōō phō bamoingya.

60 Kasi na bo bato baikye bayakaka ya mokatela maphōō, tebaika zwa na lowō lonōlō tee sima bato babale bamba yaa,

61 baesi ya wō békaye: «Moto oyo awōkō yokye: Nga na mouwola Tempelo ya Nwaphongo namba etonga sima ya nkōlō iyato.»

62 Emba mokonzi ḥwa banganga ba Nwaphongo aesi ya temē, amba ya tuna Yesu yokye: «Toobuya na iikyiephunde bato baba?»

63 Kasi Yesu aikalaka nde bose. Mokonzi ḥwa banganga ba Nwaphongo akulaka wō ne yokye: «Kata seleka na nkombo ya Nwaphongo oli na bomōō! Oloimole bo oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo?»

64 Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwe mampenza olowōō. Kasi nawō na bēē ngakye: Tata uŋwaŋwa, wamowenē Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowenē kaye onte ya mampata!»

65 Emba mokonzi ḥwa banganga ba Nwaphongo, amba ya kakola bitobu bēē balataka yo, amba ya wō yokye: «Atosi Nwaphongo! Tolokuli senyela na manzoka! Ookyī bootosi yo Nwaphongo.

66 Bèε koumunya bo?» Bamba mobuyisa
bèkye: «Asengyesi iwaal!»

67 O sima me, bamba motowa matee o boo,
bamba mowanda mankutu, baayəkə bamba
mowanda bingyete.

68 Bamba wɔ bèkye: «Iwε Masiya, teya obokye
oli moimosi! Ooewandi nza?»

Petelo aanga Yesu

69 Petelo abaka azasi o ibanda o lophango.
Nwaŋwasi mənɔ̄cɔ̄ wa etoma, amba ya wɔ
ne yokye: «Na wε obakyi na Yesu, moto wa
Galileya.»

70 Kasi yo amba angana o miyo ma bato baso,
amba wɔ yokye: «Maphɔ̄cɔ̄ manvɔ̄lε wε mamana,
nga siimaebe.»

71 Sima Petelo aesi ya kye temε o munɔ̄kɔ̄ ɻwa
lophango. Moto wa etoma mosuu wa ɻwaŋwasi
aesи ya mowenε, amba ya wɔ na baabaka wamɔ
yokye: «Moto oyo abakyi na Yesu owa Nazalεtε.»

72 Petelo akulaka angana, amba kata na seleka
yokye: «Siebe moto mɔ̄na.»

73 Sakɔ̄kɔ̄ bato baabaka wamɔ baesi oli Petelo,
bamba ya wɔ ne bɛkye: «Nde phεlε, oli mɔ̄nɔ̄mɔ̄
na bε, phɔ̄ ewɔ̄si ya wε kyeephunde!»

74 Emba Petelo amba ya aŋwana yokye: «Se-
leka Nzambi, siebe moto mɔ̄na. Bo nakate,
Nwaphongo ampe etumbu!» Nde o sina imbelε
mε, soo eesi ya tɔ̄ngɔ̄.

75 Emba Petelo amba ya umunya maphɔ̄cɔ̄
maawɔ̄kɔ̄ Yesu ne obokye: «Soo sa botɔ̄ngɔ̄kye,
wamunzangana mbala iyato obokye wε

toonzebe.» Bobelz Petelo amba ya təkələ na ilela na ngɔngɔ boikye.

27

Yesu akyε samba oka Pilata

¹ Waa moyelə, bəkonzi ba banganga ba Nwaphongo basso naa bankumu ba Bayuda, bəanga, bamba okana obokye bəbome Yesu.

² Bamba mokanga maphanga, bamba yakye ne oka Pilata moangyesi ɻwa Bayuda.

Iwaa sa Yudasi

³ Yudasi moto owa moungyaka, wa oka yo obokye batenesi Yesu bolombe pha iwaa, aokaka boləsi boikye o ndondo yε, amba ya kye buyisa mokonzi ɻwa banganga ba Nwaphongo na bankumu bibende ba baphalanga makoo maato, biamophekye bε.

⁴ Amba ya wə na bέε yokye: «Nakyesi bəbə phɔ naungye moto ootoli na lowɔɔ.» Kasi bέε bamba ya mobuyisa bεkye: «Mena nde lowɔɔ la wε! Lowɔɔ lalona telokyekyi banga!»

⁵ Emba Yudasi amba vaka bana baphalanga o Tempelo, nɔnɔ wakyε yo miingga.

⁶ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baɔngɔkɔ baphalanga mε, bamba ya wə bεkye: «Mibeko ma banga temianole inyɔsa baphalanga baa ndengye eye o ebombelo ya Tempelo, phɔ eli baphalanga baatangya malongo ma moto.»

⁷ Waaunva bέε iokana, bamba ya baomba na inzabi sa moto mɔnɔmɔ owa baka kakyele manoko phɔ bakundakye na babutu baawe omɔ.

⁸ Yango mëna, babangye inzabi me nönc lölö eye: «Inzabi sa malongo.»

⁹ Wakyelamaka bowawökö moimosi Yilimiya yokye: «Bakpee bibende ba baphalanga mako maato, ye eli motuya ñwaaphëkye bato ba Isalayele pho ye,

¹⁰ bamba baomba na inzabi sa moto okokyele manoko bo wa nvolekye Nkolo.»

Pilata atuni Yesu

¹¹ Yesu akye samba o boo pha Pilata. Pilata amba ya motuna yokye: «Iwë oli mokonzi ñwa Bayuda?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwë mampenza o lowco.»

¹² Kasi imbelé saabaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu bamophunde, iyo taikaka buya na lowco.

¹³ Emba Pilata amba kula motuna yokye: «Tookye maphoo maikye maephunde na bë?»

¹⁴ Kasi Yesu taika na mobuyisa na lowco lönkö. Yango mëna Pilata akamwaka na boikye.

Pilata atenesi Yesu bolombe pha iwaa

¹⁵ O biselékö bisö bya Ilekana, mwangyesi ameeslekye ikandola moto wa bëlökö mënömö oozyingyi bato.

¹⁶ O imbelé me, moto mënömö abaka o bëlökö, aeñanaka na boikye, nkombo ye Yesu Balaba.

¹⁷ Pilata amba ya tuna bato baanganaka yokye: «Bëë kozingye obokye naekandolele nza? Yesu Balaba nde Yesu okobangye bëë Klisto?»

¹⁸ Pilata aeñaka na bolaa obokye, baphundaka Yesu oka ye nde pho ya zuwa.

19 Waaba Pilata azasi kasambisa Yesu, ɳwasi wε amba motomela maloba yokye: «Sanyɔlɔ o lowɔɔ la moto mɔna, tali na lowɔɔ. Lɔlɔ na mokɔlɔ naweni bolɔsi boikye o ndɔtɔ phɔ yε.»

20 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, baphekye bato malondo phɔ baongye Pilata akandole Balaba, abome Yesu.

21 Pilata akulaka batuna yokye: «Onte ya bato babale baba kozingye obokye naekandolele nza?» Bamba mobuyisa bεkye: «Balaba!»

22 Emba Pilata amba kula ya batuna yokye: «Ka nakyele bo na Yesu oko bangye bέε Klisto?» Bamba ya buya bεkye: «Omobakye o ekulusu!»

23 Pilata amba ya wɔ na bέε yokye: «Bobe ye bookyesi yo?» Kasi bέε batataka iyanwana na bokusi mpenza bεkye: «Omobakye o ekulusu!»

24 Waawene Pilata obokye takokyi ikyela na ekpele yεnɔyε, bato balukye itɔmbɔ, aesi ya kpa maa akunyosi sεε o miyo na bato basɔ amba ya wɔ yokye: «Iwaa sa moto oyo tesili o mabɔkɔ ma nga! Mεna nde lowɔɔ la bέε.»

25 Bato basɔ bamba ya buya bεkye: «Lowɔ phε, malongo mε mabee o ikolo sa banga na bana ba banga.»

26 Emba Pilata amba ya bakandolela Balaba, atomi bawande Yesu phimbo, amba ba phε Yesu obokye bamobakye o ekulusu.

Batuluku baεkyε Yesu

27 Batuluku ba Pilata baesi ya kyε na Yesu o lophango la moangyesi. Emba batayo mobimba ya batuluku bamba ya molungya.

28 Bamba mumanya bitobu, bamba molasa nde munkoto mōnōmō ḥwa mangola.

29 Sima, baesi ya tonga eboko yōnōyō ya milō, bamba molasa yango o moto ndokolo mokonzi. Bamba mophisa ḥwana munkyεkyεlε o eþókó eya boloo, bamba butwa imokusamela na imoεkyε, bambe wō þεkye: «Mbote, mokonzi ḥwa Bayuda!»

30 Bamba motowa matee, baesi ya kpa muna munkyεkyεlε ḥwaamophisaka þéε o eþókó, babuto imobinda ḥwango o moto.

31 Waunva þéε imoεkyε, baesi ya mumanya munkoto ḥwamolasaka þε, bamba mobuyisa bitobu þε. Emba bamba kye ne ikyε mobaka o ekulusu.

Babakyi Yesu o ekulusu

32 Waatokolō þéε o mokyisi, bamba kye vana na moto mōnōmō wa Sirene, nkombo yε Simo, batuluku bamotomisaka na fokusi obokye anyanya ekulusu ya Yesu.

33 Bamba ya koma o elele ekyebangye þéε Gologota, kyelukye iwō obokye: «Elele eya engyengyεlε.»

34 Omō bamba phε Yesu maleku maangyinya þéε na munō ḥwa bololo, waamameka yo amba lεs imanywa.

35 Waaunva þéε imobakya o ekulusu, bamba ya maa mbesε phō ya ikafa bitobu þε.

36 Sima, bamba ya zala wamō phō ya imokyεngyε.

³⁷ O ikolo sa moto nwε, bacomaka ntina ya iwaa sε obokye: «Oyo Yesu, mokonzi ηwa Bayuda».

³⁸ Baabakaka na baibi babale o ekulusu, ona o boloo phe, oomoyoko o bowee phe.

³⁹ Baalekane bamotolaka, banyingye na nzoto,

⁴⁰ bamba ya wɔ ne bεkye: «Iwε owalukaka iyuwola Tempelo, ombe etonga na nkɔlɔ iyato, omibikya booli Nwana wa Nwaphongo, ombe na uta o ekulusu.»

⁴¹ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu bamoekeyeke nde bomo, bamba ya wɔ bεkye:

⁴² «Abikyaka bato basuu, kasi takoky i imibikya yo mampenza! Ali mokonzi ηwa Isalayele? Aute uηwaŋwa o ekulusu, toomba moanola.

⁴³ Ambiyaka motema nwε munso oka Nwaphongo, nde kawɔ yokye: “Nali Nwana wa Nwaphongo.” Ka bo Nwaphongo kamozingye amobikya uηwaŋwa eye!»

⁴⁴ Ebe na baibi baabakaka bεe o ekulusu phεnεphe na Yesu bamotolaka nde bomo.

Iwaa sa Yesu

⁴⁵ Waakoma bunya i moto, enzombi yeesi ya ziba mokyisi munso, tee nɔnɔ o ngonga ya iyato eya nkɔkɔlo.

⁴⁶ Phεnεphe na ngonga eya iyato, Yesu amba ya aŋwana na bokusi yokye: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Kyelukye iwɔ obokye: «Nwaphongo wa nga! Nwaphongo wa nga! Phɔ ya'ye onde?»

⁴⁷ Bato basuu baatεmεkye wamɔ, bamookyi, bamba ya wɔ bεkye: «Kabangye moimosi Eliya!»

48 Mənəmə na bée amba kyilingana izele, akyε nyinya inyuka o maleku maangaa. Asitingye o songya ya mungbalango amba siphε Yesu obokye anywe.

49 Kasi bayokə bamba wə bεkye: «Ka tokyekye bo Eliya amoya mobikyal!»

50 Embo Yesu ambakula aŋwana ŋwangye mokusi nōnō waakata yo motema.

51 Nde o sina imbele mε, etobu eya lengyekye bée o Tempelo, o boo pha elele elekyi bosanto, yakakwaka na mibale uta o ikolo nōnō o se. Manyetε manyinganaka, mabanga mawaye,*

52 malita maziboo, basantu ba Nwaphongo baikye baawaka bakundoo,

53 batokosi o malita, emba sima ya ikundwa sa Yesu bamba ya nyelə o Yelusaləmε. Omə batokye babawenekye.

54 Batuluku baabaka bakyengyele Yesu ebe na mokonzi wa bε, wawene bée manyetε manyingaa na maphɔɔ maso maabaka malekane, bamba wenε inganga siikye, bamba wə bεkye: «Nde phelε, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo!»

55 Babasi baikye baabaka bakyemikye ne uta o Galileya phɔ ya imosunga, batemekye na bée wamɔ, bakyekye na itakte.

56 Onte ya bée, yabaka Maliya owa Magadala na ndoo ye nyango wa Zake na Zozefu, ebe na nyango wa bana ba Zebede.

Ikundama sa Yesu

* **27:51 27.51** Lokala

57 Wa nkɔkɔlɔ, moto mɔnɔmɔ wa ezwele amba yaa, nkombo ye Zozefu. Autaka o Alimataya, ne abaka moekosi wa Yesu.

58 Akyɛkye oka Pilata ikye moonga ebembe ya Yesu. Pilata amba wɔ obokye bamophɛ yango.

59 Emba Zozefu amba ekpa, aezingyi na etobu eenyakune.

60 Amba yakye enyɔsa o ilita saatimaka yo o mabanga phɔ ye mampenza. Boñelɛ amba ya ukaa ibanga sinɛnɛ phɔ ya iziba munɔkɔ ɲwa ilita, nɔnɔ wa butwa yo.

61 Maliya owa Magadala na ndoo ye bazalaka o boo pha ilita.

Batuluku bakyengyele ilita sa Yesu

62 Sima ya mokɔlɔ mɔnɔmɔ, yabaka mokɔlɔ ɲwa sabata, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na Bafalisayi bamba ya kyɛnde oka Pilata.

63 Bamba wɔ ne ñekye: «Mokonzi, toumunya mapħɔɔ maawɔkɔ nyabɔɔlɛ mɔna, wataka baa yo na bɔmɔɔ. Awɔkɔ yokye: “Namokundwa sima ya nkɔlɔ iyato.”

64 Ebɔngyi obokye otome bato bakyengyele ilita nkɔlɔ iyato, bo phe, baekosi ñɛɛ bamoya a iba ebembe, emba sima bamba wɔɔ na bato obokye: “Akundo.” Bɔɔle babona phamoleka phaa phanza na bɔbe.»

65 Pilata amba babuyisa yokye: «Kpa batuluku, kyɛnde kyɛngyele ilita boumunye ñɛɛ.»

66 Emba bamba ya kyɛ balimisa ibanga mɛ na bokusi. Bamba ikaa batuluku phɔ basikyɛngyele.

28

Ikundwa sa Yesu

¹ Mokolo ḥwa sabata molekaa, na munkukutu, Maliya owa Magadala na ndoo ye, nyango wa Zake na Zozefu, bākulaka kyε kyeka ilita.

² Na mbala yōnōyō, manyete matati inyingana na bokusi. Mwanze wa Nkolo auti o ikolo, aesi ya manya ibanga, amba zala o ikolo sa sango. ³ Boo phεe phabaka bongyengye ndokolo munkakasi, bitobu bēe babaka mprembe reε.

⁴ Batuluku bawenekyε inganga, babuto itεkyεnεlε, babutwaka ndokolo bibembe.

⁵ Mwanze amba ya wō na babasi yokye: «Bēe salota, naebe obokye kolukye Yesu owa bomaka bēe o ekulusu.

⁶ Wawa tali! Ambo kundwa bo wawōkō yo. Yaka ya kyε kyeka elele eebakyi nzoto ye.

⁷ Kyεndε kyε imola baekosi bēe izele obokye ambo kundwa, “akyε uŋwaŋwa eye o boo pha bēe o Galileya. Wamokyε mowenε omō.” Mena eli simo eyakakyi nga ya ieimola.»

⁸ Bamba mana o ilita izele, babaka na inganga siikye, kasi mandondo ma bēe matondaka na nkyisa, bamba ya kyε na mbangu iimola simo me oka baekosi ba Yesu.

⁹ Na mbala yōnōyō Yesu aesi ya tōkōlēlē basi me, amba ya wō na bēe yokye: «Mbote ya bēe!» Bēe bamba susana phεnεphε, bamba kusama, bamophisi o makolo.

¹⁰ Yesu amba ya wō na bēe yokye: «Bēe saila, kyεndε kyεimola bēbi na nga, bakyεndε o Galileya, bamokyε nvenε omō.»

Batuluku bakyε imola simo oka bakonzi

¹¹ Waaba baabasi babutwe, batuluku baabaka bakyεngyele ilita bamba ya butwa o lombo, phɔ ya ikyεimola bakonzi ba banganga ba Nwaphongo maphɔɔ masɔ malekanaka.

¹² Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, bamba angana phɔ ya iyoka, emba bamba phe batuluku baphalanga baikye.

¹³ Bamba ya wɔ na bέε obokye: «Owɔkɔ bɔbo: Baekosi bέε baesi ya ibaa ebembe ye na mokɔlɔ imbele siibee banga na ebuu.

¹⁴ Bo Pilata aokyi lowɔɔ mε, toomuya mɔɔ, bέε salota etaekyele ekpele.»

¹⁵ Batuluku baesi ya kpa baphalanga, bakyεsi nde bo wawɔkɔ bέε na bέε. Yango mεna isolo sisi sanyangwaka onte ya Bayuda tee nɔnɔ lɔlɔ eye.

Yesu atɔkɔlesi baekosi bέε

¹⁶ Baekosi iko na mɔnɔmɔ baesi ya kyεndε o ngomba ya Galileya, eyawɔkɔ Yesu obokye amokyε vana na bέε omɔ.

¹⁷ Waamowεnε bέε, bamba mokusamela. Kasi bayɔkɔ onte ya bέε bataaka baa na ziko.

¹⁸ Yesu amba susana phenephe na bέε, amba ya wɔ na bέε yokye: «Nwaphongo ampe bokonzi bɔsɔ pha ikolo na pha o se.

¹⁹ Yango mεna, bέε kyεndε oka bato baa nkyisi isɔ ya mokyisi, obabuya baekosi banga, obabatisa na nkombo ya Tata, ya Nwana na ya Bɔlɔbɔ.

20 Obateya obokye bakumole mitindo mia ephεkyε nga. Oebe obokye nali na bεε nkɔlɔ iso tee cnu o suka ya mokyisi.»

Lobala NT

Lobala: Sangola Enyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source
files dated 10 May 2025

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563